

**Сфера паслуг:
ад прыватнага
да агульнага
СТАР. 5**

**Як
жыве
«Надзея»**

МС

**Чаго не хапіла
на
«Еўрабачанні»?
СТАР. 13**

ЦЫТАТА ДНЯ

**Валерый МІЦКЕВІЧ,
намеснік кіраўніка
Адміністрацыі Прэзідэнта:**

«Інфарматызацыя дазваляе знаходзіць новыя шляхі вырашэння прыкладных задач у прававой сферы, служыць добрым імпульсам для ўдасканалення нарматворчай і правапрымяняльнай дзейнасці, спрыяе павышэнню эфектыўнасці нацыянальнага заканадаўства. Беларусь, прызнаючы велізарны патэнцыял інфарматызацыі, праводзіць дзяржаўную палітыку, накіраваную на актыўнае ўкараненне гэтых тэхналогій у жыццё, у тым ліку ў прававую сферу. Сёння ў краіне комплексна вырашаны пытанні забеспячэння юрыдычных і фізічных асоб актуальнай прававой інфармацыяй у электронным выглядзе».

ISSN 1990 - 763X

18093

9 771990 763008

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

№ 93 (28709)

18 МАЯ 2018 г.

ПЯТНІЦА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗВЯЗДА

Родная газета на роднай мове

9-24 стар.

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ
ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ
І ДЭПУТАТАЎ
МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

+TV ПРАГРАМА

У ІВАНА — ПАСЯЎНАЯ

Фота Анатоля КІСІШЧУКА

У вёсцы Снядзін Петрыкаўскага раёна — час сяўбы. Сёлета вялікая вада з Прыпяці зноў падтапіла населены пункт. Нягледзячы на капрызы прыроды, вяскоўцы ўсё роўна дбаюць пра свае агароды і соткі. Некаторыя з іх ужо не маюць сілы, каб навесці парадак на зямлі і пасадзіць бульбу, памідоры і агуркі.

І тады ім дапамагаюць сацыяльныя работнікі. Іван РУБЧЭЎСКІ, пад апекай у якога знаходзяцца сем пенсіянераў і інвалідаў, своечасова праводзіць пасяўную, не забываючы пра кожнага падапечнага. На гэтым здымку Іван дапамагае сям'і Ніны ЗАНКЕВІЧ.

СТАР. 4

■ Падпіска-2018

ШЧАСЛІВЫЯ...

«Калі ёсць у газеты шчыра адданы падпісчык, то гэта я...»
З такіх вось прызнанняў пачынаюцца многія лісты ў рэдакцыю і многія, нават...
выпадковыя, знаёмствы.

У апошнім розыгрышы прызоў набор садовага інструменту No Brand выйграла **Лідзія Васілеўна ДРАБА** з аграгарадка Чапукі Мёрскага раёна і, вядома ж, узрадавалася. А вось каб пад'ехаць ды забраць... За блізкі свет...

На шчасце, у Лідзіі Васілеўны ёсць сястра — Раіса Васілеўна. І ў той у Мінску — дзеці. Вось і сумясціла яна нядоўгае гасцяванне ў іх з кароткім візітам у рэдакцыю, дзе расказала, што «Звязду» яе малодшая выпісвае гадоў 25, а то і болей, што газета вельмі падабаецца ўсёй сям'і: гаспадару Мікалаю (па прафесіі ён кіроўца і старэйшына вуліцы), дачцэ Тацяняне, сыну Яўгену, які жыве цяпер

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

асобна, працуе галоўным інжынерам на «Полацкгазе» і выхоўвае слаўную дачушку Дашачку, што сама наша падпісчыца ўсё жыццё настаўнічае ў Чапукоўскай сярэдняй школе, што вучыла ў тым ліку нашу шануюную калыжанку Надзею Дрындарожык, што дом Драбаў з ранняй вясы патанае ў кветках... І не толькі. А таму звяздоўскі прыз у выглядзе набору садовага інструменту, вядома ж, спатрэбіцца.

А яшчэ шануюная Раіса Васілеўна з ахвотай... сфагатавалася, бо, сказала, што з сястрой яны, як дзве кроплі вады і ўсё жыццё — рука аб руку, і ў бядзе, і ў радасці.

...На пытанне, ці шчаслівыя, розныя людзі і ў розныя часы адказваюць па-рознаму, але найчасцей — услед за Жванецкім — адмоўна.

Сёстры на тое ж пытанне, адказваюць: «Так». І маюць, як выглядае, рацыю.

Вось так, ненавязліва, мы нагадваем чытачам, што пачалася новая падпісная кампанія і што, аформіўшы падпіску на «Звязду», можна не толькі пяць разоў на тыдзень атрымліваць газету, але і выйграць каштоўныя прызы.

■ Разумныя грошы

3 «пластыкам» за мяжу

**Рэальна нават вярнуць
няправільна спісаныя там грошы**

Хутка сезон адпачынкаў, многія паедуць за мяжу і возьмуць з сабой банкаўскія карткі. Вядома, з імі зручней, чым з наяўнымі. Але трэба дзейнічаць разумна, каб не сутыкнуцца з цяжкасцямі і не застацца ў чужой краіне без грошай.

«Казкі ўсё гэта», — скажа дасведчаны карыстальнік карткі. На самай справе не. Такіх гісторыяў маса. Самая распаўсюджаная праблема — вы паспрабавалі нешта аплаціць па картцы, але транзакцыя не прайшла. Потым высвятляецца, што «пластык» быў заблакаваны. Ці яшчэ адна складанасць: у некаторых краінах (напрыклад, Кітаі ці Японіі) банкаматы не прымаюць чатырохзначны пін-код, а патрабуюць шасцізначны. Альбо не лічываюць карткі самых распаўсюджаных плацежных сістэм — Visa і MasterCard. Што рабіць?

Якую картку выбраць?

Наш эксперт безнаўных плацяжоў, рэгіянальны **менеджар Visa ў Беларусі, Азербайджане і Малдове Ігар КАВАЛЁУ** лічыць, што выбар залежыць ад краіны, у якую вы збіраецеся. Напрыклад, у ЗША ці Японіі шмат старых тэрміналаў, дзе лічываецца толькі картка з магнітнай палоскай. А вось у Вялікабрытаніі ўсё наадварот — касіры з цяжкасцю спраўляюцца з карткамі без чыпаў, ім гэта нязвыкла.

СТАР. 4

■ Парламенцкі дзённік

У АДПАВЕДНАСЦІ З РЕАЛІЯМІ

Галоўныя навіны пра Жыллёвы кодэкс, сітуацыю на рынку працы і меры супраць наркагандляроў

Учора падчас пасяджэння чацвёртай сесіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу дэпутаты разгледзелі восем пытанняў, сярод іх — **законапраекты, звязаныя з абаронай правоў спажыўцоў, Жыллёвым кодэксам, Дэкрэтам № 1, змяненні ў Павеатраны кодэкс, а таксама ратыфікацыя пагадненняў, пратаколаў і мемарандумаў з Грузіяй, Мазамбікам, Намібіяй і СНД у розных сферах.**

■ Калі дом падлягае зносу

Міністр жыллёва-камунальнай гаспадаркі Беларусі Аляксандр ЦЕРАХАЎ, прадстаўляючы законапраект аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законы па пытаннях прававога рэгулявання жыллёвых адносін, адзначыў, што, нягледзячы на нядаўняе прыняццё цяперашняга Жыллёвага кодэкса (у 2012 годзе), жыллёвыя рэаліі істотна змяніліся, таму неабходны актуальныя прававыя акты. Новая рэдакцыя Жыллёвага кодэкса не змяшчае рэвалюцыйных навін, але сістэматызуе ў адзіным дакуменце тое, што было працавана за апошнія гады.

У чым жа заключаюцца прынцыповыя адрозненні новага Жыллёвага кодэкса? Напрыклад, з'явіцца магчымасць пераводу арэнднага жылля ў жыллыя памяшканні сацыяльнага карыстання, але толькі для пэўнай катэгорыі грамадзян. Міністр растлумачыў, што масавасць такога працэсу не маецца на ўвазе. «Так, ёсць 11 катэгорый грамадзян, з якіх даходаў якіх прымаецца рашэнне, і сем катэгорый без уліку даходаў», — адзначыў міністр.

Акрамя таго, у праекце закона ўрагуляваны аспекты фінансавай арэнды жылых памяшканняў, адлюстравана новая структура дзяржаўнага жыллёвага фонду (сацыяльнае жыллё, жыллё ў інтэрнатах, спецыяльныя жыллыя памяшканні і арэнднае жыллё), замацаваны абавязак удзельнікаў долевай уласнасці аплатаваць жыллёва-камунальныя паслугі (ЖКП) суразмерна сваёй долі.

Дэпутаты закранулі тэму аптымальнага выбару месца жыхарства для людзей, чые дамы павінны знесці пад патрэбу забудовы іншых аб'ектаў, паколькі сёння нямае выпадкаў, калі жыхары не задаволены варыянтамі замены. Аляксандр Церахаў падкрэсліў, што гэтае пытанне будзе абмяркоўвацца экспертамі і парламентарыямі падчас падрыхтоўкі праекта да другога чытання, таксама будзе ўлічана меркаванне розных ведамстваў і органаў. «На маю думку, было б правільна даць чалавеку магчымасць выбраць жыллё ў тым жа раёне», — дадаў ён.

Пазней, размаўляючы з журналістамі, міністр падкрэсліў, што празрыстасці пры аплатае ЖКП у інтэрнэце павінна быць больш. Гэтую пазіцыю падтрымліваюць і дэпутаты. «Увёў паказанні прыбораў уліку водазабеспячэння — і ты павінен бачыць, колькі табе налічана за вадку, — растлумачыў ён. — У канчатковым выніку перад тым як пацвердзіць свой плацеж, чалавек павінен бачыць усю структуру, за што плаціць. Па-мойму, гэта неабходна зрабіць для таго, каб у далейшым адмовіцца ад папяровых рахункаў-паведамленняў. Работа ў гэтым напрамку ідзе. Да канца года гэтую тэму ўжо пабачым».

■ Сітуацыя на рынку працы паляпшаецца

Міністр працы і сацыяльнай абароны Ірына КАСЦЕВІЧ прадставіла Дэкрэт № 1 аб садзейнічання занятасці. Так, амаль палова раёнаў з напружанай сітуацыяй на рынку працы палепшыла яе.

«На 2018 год вызначаны 48 тэрыторый з напружанай сітуацыяй на рынку працы, — адзначыла яна. — Вынікі першага квартала сведчаць, што ў 23 раёнах сітуацыя палепшылася, што складае 48% ад іх агульнай колькасці. Не змянілася — у 20, пагоршылася — у пяці раёнах: у Кобрынскім, Аршанскім, Полацкім, Хойніцкім і Слуцкім».

Міністр падкрэсліла, што дэкрэт заклікае актывізаваць рынак працы, садзейнічаць працаўладкаванню ўсіх

ахвотных. З гэтай мэтай ствараюцца спецыяльныя камісіі, у якія ўваходзяць не толькі дэпутаты і чыноўнікі, але і прадстаўнікі грамадскіх аб'яднанняў.

Яшчэ Ірына Касцэвіч расказала, што зараз вывучаецца магчымасць пераходу на электронныя працоўныя кніжкі. Акрамя таго, дадала яна, што пакуль пашыраць спіс паслуг, за якія людзі без працы будуць плаціць па поўных тарыфах, не плануецца.

■ Паслабленні ў антынаркатычны закон

У кулуарах сесіі старшыня Пастаяннай камісіі па нацыянальнай бяспецы Валянцін МІХНЕВІЧ расказаў, што законапраект аб змячэнні крымінальнай адказнасці за незаконны абарот наркотыкаў можа быць прыняты ў першым чытанні на вясновай сесіі, калі не будзе істотных канцэптальных заўваг з боку дэпутацкага корпуса.

«Па законапраекце адбудзецца вялікая праца, — адзначыў ён. — Тыя прапановы, якія выказвалі дэпутаты, рэалізаваны ў гэтым праекце. Там я раз вызначаны парадок адпаведнасці пакарання здзейсненаму ўчынку».

Валянцін Міхневіч расказаў пра меркаваныя паслабленні ў законапраекце: так, у частцы 2 артыкула 328 (незаконныя з мэтай збыту выраб, перапрацоўка, набыццё, захоўванне, перавозка або перасылка або незаконны збыт наркатычных сродкаў, псіхатропных рэчываў або іх прэкурсараў або аналагаў) прадугледжана паніжэнне ніжняй санкцыі з пяці да трох гадоў, тое ж самае датычыцца і часткі 3 гэтага ж артыкула: зніжэнне мінімальнага тэрміну пакарання з васьмі да шасці гадоў.

Ён таксама дадаў, што дакумент сапраўды аб'ёмны і датычыцца не толькі наркатычных злачынстваў. Будуць вывучаны пазіцыі розных ведамстваў па гэтым пытанні, а папраўкі плануецца ўнесці яшчэ ў Крымінальна-працэсуальны і Крымінальна-выканаўчы кодэксы.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ.

РАСКАЗАЦЬ ПРА ТОЕ, ШТО ХВАЛЮЕ

Традыцыйныя прамыя тэлефонныя лініі па ўсёй Беларусі пройдуць у гэтую суботу, 19 мая. На сувязь з насельніцтвам выйдучы кіраўнікі ў рэгіёнах і Мінгарвыканкаме. Вынік такога дыялогу — аператыўнае вырашэнне надзёмных пытанняў, зрэшты, ад суботы да суботы колькасць праблемных званкоў скарачаецца.

Тэлефонныя лініі з 9.00 да 12.00 у суботу правядуць: намеснік старшыні БРЭСЦКАГА аблвыканкама Вадзім Іванавіч АЛЬШЭЎСкі. Тэл. 8 016 221 31 21; намеснік старшыні ВІЦЕБСКАГА аблвыканкама Уладзімір Мікалаевіч БЕЛАВУС. Тэл. 8 021 222 22 22; намеснік старшыні ГОМЕЛЬСКАГА аблвыканкама Уладзімір Уладзіміравіч ГАРБАЧОЎ. Тэл. 8 023 233 12 37; кіраўнік спраў ГРОДЗЕНСКАГА аблвыканкама Ігар Андрэевіч ПАПОЎ. Тэл. 8 015 273 56 44; намеснік старшыні МАГЛЁЎСКАГА аблвыканкама Віктар Уладзіміравіч НЕКРАШЭВІЧ. Тэл. 8 022 250 18 69; намеснік старшыні МІНСКАГА аблвыканкама Сяргей Пятровіч НЕЎМЯРЖЫЦКІ. Тэл. 8 017 500 41 60; намеснік старшыні МІНСКАГА гарвыканкама Віктар Сяргеевіч ЛАПЦЕЎ. Тэл. 8 017 222 44 44.

■ 3 нагоды

УЛАДАЛЬНІКАЎ ІНТЭРНЭТ-ПРЭМІІ «ТІБО-2018» УЗНАГОРОДЗІЛІ ў МІНСКУ

Конкурс на самы лепшы беларускі інтэрнэт-рэсурс сёлета праводзіўся па дзесяці асноўных намінацыях. Усяго было пададзена 330 заявак.

Як падкрэсліў міністр інфармацыі Аляксандр КАРЛЮКЕВІЧ, сёння шмат гаворыцца аб лічбавай будучыні і лічбавай эканоміцы. «Хацелася б пажадаць усім удзельнікам цырымоніі, каб яны як мага шырэй прадстаўлялі лічбавую будучыню ў нашай сучаснасці», — заявіў ён.

Найлепшым інтэрнэт-рэсурсам рэспубліканскіх органаў дзяржаўнага кіравання прызнаны сайт Міністэрства аховы здароўя. Сярод інтэрнэт-рэсурсаў гарадскіх, абласных і раённых выканаўчых камітэтаў першае месца прысуджана афіцыйнаму сайту Іўеўскага райвыканкама. Члены журы таксама назвалі найлепшыя інфармацыйныя рэсурсы. У гэтым годзе першае месца прысуджана парталу «СБ. Беларусь сёння».

■ Транспарт

САЧЭННЕ ЗА ГРУЗАВІКАМІ

Прадпрыемства «АГАТ — сістэмы кіравання» сумесна з апэратарам velcom плануе запусціць у тэставую эксплуатацыю сістэму глабальнага маніторынгу грузавых аўтамабіляў.

На першым этапе плануецца рэалізаваць восем інавацыйных праектаў у сферы інфармацыйна-камунікацыйных тэхналогій. Адзін з іх прадугледжвае выпрабаванне сістэмы глабальнага маніторынгу ў сферы аўтамабілебудавання з выкарыстаннем тэхналогіі геалакацыі. Тэсціраванне павінна прайсці ў найбуйнейшым у краіне дата-цэнтры velcom. **Запуск сістэмы дасць магчымасць павысіць прадукцыйнасць кар'ернай тэхнікі і знізіць эксплуатацыйныя выдаткі.**

Сістэма маніторынгу можа аўтаматычна збіраць інфармацыю пра месцазнаходжанне (з дакладнасцю да 10 метраў) і хуткасць грузавага аўтамабіля. Яна таксама заклікана адсочваць стан вузлоў і аграгатаў велікагрузных машын. Для гэтага на грузавікі ўстаноўлены бартавыя модулі вытворчасці «АГАТ», якія праз спадарожнікі GPS і ГЛАНАСС перадаюць інфармацыю ў «мазгавы цэнтр». Дата-цэнтр у сваю чаргу адказвае за атрыманне, апрацоўку і сістэматызацыю даных.

«Аб'яднанне намагаанняў дазволіць дасягнуць сінергетычнага эфекту, паколькі кожная кампанія валодае ўнікальным вопытам у сваёй галіне. Праекты, якія мы плануем рэалізаваць, дадуць магчымасць павысіць эфектыўнасць эканомікі краіны і прыўнесці інавацыі ў розныя галіны. Усё гэта будзе спрыяць развіццю Беларусі і ўзмацненню яе пазіцыі на сусветным рынку. Нашы намаганні таксама будуць накіраваны на павышэнне інфармацыйнай бяспекі краіны», — звярнуў увагу дырэктар ААТ «АГАТ — сістэмы кіравання» **Генадзь КАЗАКОЎ.**

Узаемадзеянне дзвюх кампаній адкрывае шырокія магчымасці для рэалізацыі высокатэхналагічных праектаў у Беларусі.

«Мы разлічваем, што наша супрацоўніцтва стане выдатным прыкладам партнёрства прыватнай і дзяржаўнай арганізацыі. Сумеснымі намаганнямі будуць распрацаваны і ўкаранены рашэнні на стыку тэлекамунікацый, транспарту і геаінфармацыйных сістэм. Вялікую ролю адыгрываюць тэхналогіі Big Data і «інтэрнэт рэчаў». Пры гэтым найбуйнейшы ў краіне дата-цэнтр забяспечыць неабходнымі найвышэйшымі магутнасцямі і кругласутачным доступам да інфармацыйных рэсурсаў», — адзначыў **генеральны дырэктар кампаніі velcom Гельмут ДУЗ.**

Супрацоўніцтва кампаній будзе накіравана на пабудову лічбавых сістэм, якія патрабуюцца для ўстойлівага развіцця краіны.

Сяргей КУРКАЧ

ШТО ў СВЕЦЕ РОБІЦЦА

ЭРДАГАН ЗАЯВІЎ ПРА КРАХ ААН

Anadolu.

«ААН вычарпаная, знясіленая, гэтая арганізацыя рухнула», — сказаў Эрдаган на вячэры падчас святага для мусульман посту Рамадан.

Таксама турэцкі лідар чарговы раз асудзіў ваенныя дзеянні Ізраіля ў сектары Газа: ізраільская армія выкарыстоўвае зброю супраць палесцінскіх дэманстрантаў, абуроны адкрыццём пасольства ЗША ў Іерусаліме.

У сувязі з гэтымі падзеямі Турцыя адклікала сваіх паслоў з Ізраіля і ЗША. Ізраіль прыняў рашэнне аб высылцы турэцкага консула ў Іерусаліме.

ДАДОН АБВЯСЦІЎ ПРА МАГЧЫМАЕ ЗАКРЫЦЦЁ ОФІСА НАТА ў МАЛДОВЕ

Малдова — нейтральная краіна і не будзе становіцца часткай якога-небудзь ваеннага блока, заявіў прэзідэнт рэспублікі Ігар Дадон, спасылаючыся на «меркаванне большасці грамадзян». Пра гэта ён сказаў у інтэрв'ю газеце «Вести», апублікаваным у чацвер, 17 мая.

Офіс НАТА па інфармаванні ў Кішыніве, па словах Дадона, спрабуе змяняць грамадскую думку. «Думаю, у іх у кароткатэрміновай перспектыве нічога не атрымаецца. А ў сярэднетэрміновай, нагадаю, я заўсёды выступаў супраць офіса НАТА ў Кішыніве. Ёсць вялікая імавернасць, што пасля парламенцкіх выбараў у канцы гэтага года офіс альянсу будзе закрыты», — дадаў прэзідэнт.

Паўночнаатлантычны альянс зацікаўлены ў Малдове, бо яму «трэба як мага бліжэй падабрацца да межаў Расійскай Федэрацыі», тлумачыць Дадон.

Малдова супрацоўнічае з НАТА з 1994 года ў рамках індывідуальнага плана партнёрства. Цэнтр інфармацыі і дакументацыі НАТА быў адкрыты ў Кішыніве ў 2007 годзе. У снежні 2017 года ў горадзе адкрылася бюро сувязі альянсу, Дадон актыўна выступаў супраць гэтага кроку.

У Малдове працягваецца супрацьстаянне паміж па-працэсуальна настроеным прэзідэнтам Дадонам і празаходняй парламенцкай большасцю.

ЗА ГОД ГЕРМАНИЯ ВЫДАТКАВАЛА НА БЕЖАНЦАЎ БОЛЬШ 20 МЛРД ЕЎРА

Выдаткі на ўтрыманне і інтэграцыю бежанцаў, а таксама на ліквідацыю прычын іміграцыі ў краінах выхаду абышліся федэральнаму бюджэту Германіі ў 2017 годзе ў 20,8 млрд еўра. Пра гэта паведаміла газета Handelsblatt, спасылаючыся на справаздачу Міністэрства фінансаў ФРГ.

Большую частку — 14,2 мільярда еўра — Германія патраціла на ліквідацыю прычын узнікнення хваль бежанцаў у краінах іх выхаду. Гэтыя грошы размяркоўваліся праз МЗС ФРГ і Міністэрства эканамічнага супрацоўніцтва і развіцця. 6,6 мільярда еўра былі накіраваны ў федэральныя зямлі і камуны, на якія лёгка асноўны цяжар у забеспячэнні бежанцаў жыллём, інтэграцыйнымі курсамі і іншымі відамі дапамогі.

9 мая ўрад Германіі ўзгадніў тэкст законапраекта пра ўз'яднанне сем'яў бежанцаў, якія атрымалі ў ФРГ абмежаваную ступень абароны. Згодна з ім, са жніўня 2018 года бежанцам дазваляць прывезці іх мужа ці жонку і непаўналетніх дзяцей. Акрамя таго, права падаць запыт на ўз'яднанне атрымаюць бацькі падлеткаў, якія ўжо знаходзяцца на тэрыторыі ФРГ. У Германію такім чынам змогуць уязджаць не больш за 1000 чалавек у месяц.

■ **Справы духоўныя****Нябесная заступніца сацыяльных службаў**

Святыні з вечара 19 мая і да абеду 20 мая будуць знаходзіцца ў Свята-Духавым кафедральным саборы Мінска. З пяці гадзін вечара 20 мая да 22 мая кругласутачны доступ арганізаваны ў Дзяржаўным храме Свята-Елісавецінскага манастыра ў мікрараёне Навіні.

Княгіня Елісавета — адна з агульнашанаваных святых у праваслаўных вернікаў. Больш за дзясятка храмаў у свеце пабудаваны ў яе гонар. Прыбыцця мошчаў княгіні Елісаветы асабліва чакаюць насельніцы манастыра (іх больш за 100) у Навінках, які носіць яе імя.

— Сёстры кажуць: «Матушка Елісавета прыедзе». Спачатку не верыцца, пакуль не ўбачыш афішы. Прыезд нашай святой стане сапраўдным душэўным уздымам для сяцёр, — кажа манашка Свята-Елісавецінскага манастыра Сафія (Крупіна).

Манастыр невыпадкова носіць імя святой княгіні. Побач з ім знаходзяцца дзіцячы і дарослы псіханеўралгічны дыспансеры, рэспубліканскі цэнтр псіхічнага здароўя. Такія хворыя патрабуюць асаблівай любові і клопату, якія пры жыцці паказвала Елісавета і яе папличніцы ў створаным ёю Марфа-Марыінскім прыстанку.

— Калі выбіралі месца для манастыра, тут была пустка. Разумелі, што мы размесцімся побач з бальніцай і павінен акармляць людзей, якія знаходзяцца там, — адзначае манашка Сафія (Крупіна).

Падзвіжніца XX стагоддзя вядомая як нябесная заступніца лекараў, супрацоўнікаў сацыяльных службаў і дабрачынцаў. «Святая Елісавета — яна таксама і ахоўніца сямейных пар і духоўна нямоглых. Многія людзі хварэюць духоўна — стрэсы, гонка ў працы. Галоўнае, каб чалавек ішоў да святых з верай. Ад каўчэга з мошчамі княгіні Елісаветы кожны прыхаджаён Марфа-Марыінскім прыстанку пойдзе сучешаны», — сказала манашка Сафія.

У Мінск прыбудуць мошчы святых вялікай княгіні Елісаветы і інакіні Варвары

У Мінск з Нью-Ёрка будзе прынесены каўчэг з правай княгіні і часткай мошчаў інакіні Варвары. «Нават маленькая рэштка мошчаў святога валодае такой жа сілаю хараства Богага, як і ўсе мошчы, таму часткі вымаюцца для пакланення, — адзначае Аляксандр Бендзін, доктар гістарычных навук, прафесар кафедры багаслоўя Інстытута тэалогіі БДУ. — Да мошчаў звяртаюцца людзі, якія апынуліся ў цяжкіх жыццёвых абставінах, — хвароба, гора. Чалавек разумее сваё поўнае бяссілле, і застаецца апошня надзея — на дапамогу Божую...»

Марыя ДАДАЛКА

ФАКТЫ**БРУК З ІМЁНАМІ**

Магілёў працягвае падрыхтоўку да V Форуму рэгіёнаў Беларусі і Расіі. Ідзе рэканструкцыя шэрагу аб'ектаў, у тым ліку галоўнага — плошчы Славы.

Як мы ўжо паведамлялі раней, яна будзе выбрукаваная гранітнай пліткай. Дарэчы, імяной. Жыхарам горада прапанавалі ўвекавечыць сваё імя падчас акцыі «Імёны Магілёва». Для гэтага трэба ў перыяд да 15 чэрвеня звярнуцца ў гарадское ўпраўленне камунальных прадпрыемстваў з квітанцыяй аб аплаце 65 рублёў, заключыць дагавор і атрымаць сертыфікат. Удзельнік акцыі пры гэтым атрымае права на гравіроўку свайго прозвішча, імя і імя па бацьку на гранітным бруку плошчы Славы. Замест сябе ахвотныя могуць упісаць імя нейкай асобы, якая пакінула след у гісторыі горада. Удзел у добрай справе могуць прымаць не толькі магілёўчане, але і жыхары іншых абласцей і нават краін.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

АХВЯРЫ ДАРОСЛАЙ ЯЗДЫ

Лячэнне дзяцей, што пацярпелі ў аварыі пад Камянцом, працягваецца.

Непаўналетнія пасажыры з Украіны, якія трапілі ў ДТЗ, праходзяць курс лячэння ў Брэсцкай абласной бальніцы. Нагадаем, аварыя адбылася ў сем гадзін рання 13 мая на трасе Р98. Кіроўца мікрааўтобуса, грамадзянін Украіны, не справіўся з кіраваннем і сутыкнуўся з аўтапагрузчыкам «Амкадор». У выніку адзін юны пасажыр загінуў, шасцёра атрымалі цялесныя пашкоджанні і былі дастаўлены ў Камянецкую райбальніцу, адтуль іх перавезлі ў Брэст.

Чацвёрта пацыентаў ужо пераведзены з рэанімацыі ў іншыя аддзяленні, двое па-ранейшаму знаходзяцца ў рэанімацыі, іх стан характарызуецца як стабільна цяжкі. Пра гэта паведаміў намеснік галоўнага ўрача Брэсцкай абласной бальніцы Вячаслаў ГАЎРЫЛЕНКА. У абласным цэнтры знаходзяцца бацькі і родныя пацярпелых. А 12-гадовага хлопчыка, які загінуў, ужо пахавалі на радзіме.

Тым часам у Столінскую раённую бальніцу паступілі на лячэнне двое маленькіх дзяцей, якіх бацька перавозіў у машыне нават без дзіцячых крэслаў. Аварыю пад Столінам

справакаваў кіроўца «мерседэса», які ехаў з прычэпам. Той прычэп, не замацаваны як след, адарваўся і выехаў на сустрэчную паласу, дзе ў яго ўляцеў «фольксваген». У выніку ДТЗ хлопчык, якому няма і трох гадоў, атрымаў траўмы галавы, а дзяўчынка, якой тры месяцы застаецца да двух гадоў, атрымала пералом сцягна. Ва ўпраўленні ДАІ паведамілі, што кіроўца першай машыны 45 разоў прыцягваўся да адказнасці за парушэнне правілаў на дарозе, а бацька пацярпелых дзяцей — 42 разы.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

НЕ ЎКЛЮЧАЙ, БО ЛЯСНЕ

«Белтэлекам» рэкамендуе выключыць мадэмы падчас навальніц.

У «Белтэлекам» рэкамендуюць адключаць мадэмы і прыстаўкі падчас навальніц. Як растлумачылі ў кампаніі, метэаралагічныя з'явы ўтвараюць электрамагнітны імпульс, які стварае магутную шырокапалосную перашкоду, што можа паўплываць на працу бесперадных прыбораў (Bluetooth, Wi-Fi) і на электрычныя сеткі. Таму пасля непагадзі абсталяванне можа перастаць працаваць.

«У выпадку, калі ў вас з'явілася праблема, паспрабуйце ўключыць абсталяванне ў іншую разетку або ўстанавіць заводскія налады. Калі гэтыя дзеянні не дапамагуць, звярніцеся ў сэрвісны цэнтр кампаніі для замены прыстаўкі ці мадэма», — звярнулі ўвагу спецыялісты тэхнічнай падтрымкі «Белтэлекам».

Згодна з парадкам аказання паслуг, каб пазбегнуць пашкоджанняў абсталявання аператара, выкліканых уплывам метэаралагічных з'яў (напрыклад, навальнічных разрадаў), абанент павінен выключыць абсталяванне з сеткі электрасілкавання пры іх ўзнікненні.

Ілья КРЫЖЭВІЧ.

ПАЧАЛОСЯ ПАЛЯВАННЕ НА КАЗУЛЮ

Здабываць дазволена дарослых самоў, а таксама селекцыйных жывёл гэтага віду любога полу і ўзросту.

У адпаведнасці з Правіламі вядзення паляўнічай гаспадаркі і палявання, паляванне на казулю дазволена на працягу сутак спосабамі — з засады, з падыходу. Дапускаецца выкарыстанне

ў якасці прылад палявання наразной (з дульнай энергіяй кулі звыш 1500 джоуляў), гладкаствольнай (з выкарыстаннем патронаў з куляй або карчеччу) і кідальнай (паляўнічыя лукі і арбалеты) паляўнічай зброі, нагадалі ў Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёлнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь.

Для вышуку здабытых і здабычы параненых паляўнічых жывёл у працэсе летняга палявання на еўрапейскую казулю можна выкарыстоўваць выжлаў, спаніэляў, рэтрывераў, тэр'ераў і таксаў, а таксама сабак іншых парод, якія маюць палявы дыплом па крывяным следзе.

Згодна з сумесным растлумачэннем некаторых пытанняў прымянення Правілаў вядзення паляўнічай гаспадаркі і палявання (лісты Мінлягаса і Дзяржінспекцыі), датай пераходу капытных паляўнічых жывёл з узроставай групы «маладняк» ва ўзроставую групу «дарослыя» варта лічыць дату пачатку новага біялагічнага года — 1 красавіка.

Сяргей РАСОЛЬКА.

КАЛІ АЛКАГОЛЬ ПАД ЗАБАРОНАЙ

Продаж алкагольных напояў будзе абмежаваны ў Мінску 30 мая і 9 чэрвеня з-за правядзення апошніх званкоў і выпускных вечароў у школах. Адпаведнае рашэнне Мінгарвыканкама ад 4 мая 2018 года № 1480 афіцыйна апублікавана ў сераду на Нацыянальным прававым інтэрнэт-партале.

У прыватнасці, не будуць прадавацца алкагольныя напоі — гарэлка, лікёра-гарэлачныя вырабы, віны, кань як, брэндзі, кальвадос, шампанскае і іншыя з аб'ёмнай доляй этылавага спірту 7% і вышэй — з 8 гадзін рання 30 мая да 8 гадзін рання 31 мая і з 8 гадзін рання 9 чэрвеня да 8 гадзін рання 10 чэрвеня. У гэты ж перыяд у крамах не будуць рэалізоўваць піва і слабаалкагольныя напоі з аб'ёмнай доляй этылавага спірту не больш за 7%.

Гэта абмежаванне не закране продажу алкаголю ў аб'ектах грамадскага харчавання, але толькі ў выпадку, калі напоі прапануюцца ў разліў. Згаданае рашэнне Мінгарвыканкама ўступіла ў сілу з даты афіцыйнага апублікавання.

Сяргей РАСОЛЬКА.

■ **Надвор'е****НА ВЫХАДНЫЯ ПАХАЛАДНЕЕ****У нядзелю да нас завітае паветра з паўночных шырот**

У бліжэйшыя дні ў краіне захаваецца няўстойлівае надвор'е, паведамляюць спецыялісты Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды.

У суботу тэрыторыя нашай краіны застаецца пад уплывам фронтальных надзелаў, якія абумовяць на яе большай частцы кароткачасовыя дажджы, месцамі навальніцы. Тэмпература паветра ўначы складзе 9—14 цяпла, удзень — ад плюс 16 градусаў на паўночным захадзе да 23 цяпла на паўднёвым усходзе краіны. У нядзелю чакаецца змена надвор'я і пахаладае. Так, 20 мая на тэрыторыі краіны распаўсюдзіць уплыў вобласць павышанага атмасфернага ціску, сфарміраваная ў халоднай паветранай масе паўночных шырот. Будзе пераважна без ападкаў, толькі ўначы месцамі па Гомельскай вобласці, а ўдзень у асобных раёнах Віцебскай вобласці не абыдзеца без кароткачасовых дажджоў. Тэмпература паветра ўначы панізіцца да 3—8 цяпла, толькі па паўднёвым усходзе яна складзе плюс 9—12 градусаў, удзень тэмпература павысіцца да плюс 14—21 градусаў.

Паводле папярэдніх прагнозаў айчынных сіноптыкаў, у пачатку наступнага тыдня захаваецца няўстойлівае надвор'е. У панядзелак уначы ў асобных раёнах, а ўдзень на большай частцы тэрыторыі краіны пройдуць кароткачасовыя дажджы, магчымы навальніцы. Тэмпература паветра ўначы будзе усяго плюс 3—10 градусаў, але ўдзень павялічыцца да 13—19 цяпла, а месцамі прыгрэе ад плюс 20 да плюс 22 градусаў.

Сяргей КУРКАЧ

Плыў па горадзе водар...**Тыдзень бэзу праходзіць у Батанічным садзе**

Знакаміты бэзавы сад Цэнтральнага батанічнага сада НАН налічвае больш за 250 сартоў, у тым ліку больш за 16 — уласнай селекцыі. Ацаніць дэкаратыўную калекцыю бэзу, навучыцца мастацтву вырошчвання гэтага віду, пракансультавацца ў вядучых спецыялістаў ЦБС можна штодня, акрамя панядзелка.

Кульмінацыяй Тыдня стане культурна-асветніцкае мерапрыемства «Бэзавыя мроі», якое пройдзе 19 мая. Толькі ў гэты дзень куратар калекцыі бэзу, кандыдат біялагічных навук Наталля Македонская правядзе пазнавальныя гутаркі з наведвальнікамі, раскажа, як зрабіць правільны выбар, набываючы саджанцы бэзу для свайго ўчастка. Вопытны спецыяліст-візажыст Вольга Грыбава зацікавіць многіх наведвальніц сваім майстар-класам «Пяшчотны вобраз бэзу, або Як зрабіць макіяж на рамантычны вечар».

Марына БЕГУНКОВА, фота аўтара.

■ **Цікава пачытаць****Кніжны Сусвет у адным скверы**

Гарадскі кніжны фестываль «Горад і Кнігі» ў Мінску запрашае на літаратурныя прыгоды чацвёрты раз.

Сёлета арганізатары фестывалю — Навуковая бібліятэка БНТУ, праект «ЗаЧытанне» і ГА «Беларуская бібліятэчная асацыяцыя» прапануюць гасцям каля сотні самых розных мерапрыемстваў на пяці пляцоўках. Усе праграмы так ці інакш звязаны з кнігамі, аднак вызначаны і асноўныя тэмы гэтага года: Мінск, навука, коміксы і фантастыка, казкі аб прафесіях, асаблівыя дзеці. Сярод паважаных удзельнікаў і запрошаных спікераў будуць госці з Расіі, Швецыі і Фінляндыі.

Наведвальнікі фестывалю змогуць спазнаць Мінск навомацак, паспрацаваць пра дзіцячую літаратуру, правесіць, ці моцна фізіка адрозніваецца ад фантастыкі і стварыць унікальную рэч сваімі рукамі. У праграме запланаваны лекцыі, інтэрактыўныя чытанні, гульні, трэнінгі, майстар-класы, выстава hand-made герояў з сучасных кніг «Смяшлівыя чуды». Аматыры кніжных сусветаў «Гары Потэра» і «Уладара пярэсценкаў» змогуць паўдзельнічаць у варкшопе і прайсці выпрабаванне ў «Дуэльным клубе». Для дзяцей і дарослых уваход на мерапрыемствы вольны. Фестываль адбудзецца 18—19 мая ў скверы перад будынкам БНТУ (праспект Незалежнасці, 65). Падрэзную праграму можна паглядаць на сайце <http://bookfest.by/ru/programma>.

Рагнеда ЮРГЕЛЬ.

3 «пластыкам» за мяжу

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

У цэлым самы зручны варыянт — бескантактавы «пластык». У некаторых гарадах ён дазволіць беспраблемна карыстацца грамадскім транспартам, дзе не трэба будзе без неабходнасці ўнікаць у схему куплі талонаў і праязных. Гэта даступна ў гарадах ЗША, Расіі, Украіны, Вялікабрытаніі і іншых краін.

Спецыяліст лічыць, што менавіта чыпавая або бескантактавая картка дапаможа засцерагчы сябе ад махлярства. Бо вы не выпускаеце яе з рук для невялікіх пакупок. Украсці грошы з сучаснай плацежнай карткі значна цяжэй: перашкодзяць адрозніваць некалькі ўзроўняў абароны. Гэта нашмат камфортней і бяспечней, бо наяўныя з кашалька могуць выцягнуць, пры гэтым шанцы вярнуць украдзенае роўныя нулю.

Ёсць краіны, дзе «кэш» не бяруць

Не ўсе ведаюць пра існаванне шасцізначных пін-кодаў. Гэта ў першую чаргу датычыцца Кітая. У краіне проста велізарны аб'ём эмсіі картак, таму чатырох лічбаў недастаткова па меркаваннях бяспекі. Сустрэкаюцца тэрміналы і банкаматы з шасцізначным пін-кодам і ў Еўропе, напрыклад у Італіі і Партугаліі. Калі вы апынуліся ў сітуацыі, дзе трэба ўвесці шэсць лічбаў, прасунуць карыстальнікі рэкамендуецца паспрабаваць перад сваім кодам паставіць два нулі. Але гэта не афіцыйнае рашэнне, а хутчэй лайфхакі.

У Азіі, напрыклад у Кітаі і Японіі, далёка не ўсе банкаматы абслугоўваюць карткі міжнародных плацежных сістэм. «Затое ў Паўднёвай Карэі, Сінгапуры і Тайландзе безнаяўны разлік пракраўся практычна ўсюды, таму абменьваць трэба толькі невялікія сумы на дробныя затраты. У краінах Афрыкі вельмі папулярныя мабільныя плацяжы з дапамогай QR-кода. У большасці краін ЕС і Скандынавіі з дапамогай бескантактавай карткі вы зможаце аплаціць праезд і пакупкі на касе самаабслугоўвання, а вось у маленькіх крамах Швецыі могуць і не прымаць наяўныя», — дзеліцца Ігар Кавалёў.

Пэўныя асаблівасці здзяйснення аплат ёсць практычна ў кожнай краіне, таму перад паездкай лепш пачытаць у інтэрнэце водгукі па канкрэтнай краіне, каб пазбегнуць непрыемных сюрпрызаў. Плюс у не-

каторых краінах, напрыклад у тым жа Кітаі, карты Visa і MasterCard прымаюць далёка не ўсюды.

Уся справа ў валюце

Ці можна за мяжой карыстацца сваёй зарплатнай карткай? Многія эксперты адназначна рэкамендуецца мець для замежных паездак асобную картку. Яе можна блакаваць пасля кожнай паездкі і «ўключаць» зноў напярэдадні наступнай. Сваю зарплатную картку можна выкарыстоўваць толькі тады, калі ўпэўненыя ў тым месцы, дзе збіраецца расплачвацца ёю. Акрамя таго, спецыялісты раяць не выпускаць другую картку ў сваім банку або ў банку, у якога такі ж працэсінг — у выпадку тэхнічных збойў вы пазбавіцеся адразу абодвух «кашалькоў».

У якой валюце лепш браць картку? У цэлым плацежныя сістэмы ўстанаўліваюць добрыя курсы абмену валюты па картках. Акрамя таго, у Беларусі банкі прытрымліваюцца рэкамендацый Нацыянальнага банка аб тым, каб курсы па картцы былі не горшыя, чым у абменных пунктах. Калі ў вас картка ў беларускіх рублях, то пры стабільнай сітуацыі на валютна-абменным рынку сэнсу турбавацца аб курсах няма.

Калі турыст плануе збраць грошы на паездку за мяжу, то ў гэтым выпадку лепш рабіць так. Адкрывайце рахунак у еўра для разлікаў у Еўропе, а ў доларах — для разлікаў у ЗША. Калі плануецца паездка ў іншыя краіны, звярніцеся ў свой банк па кансультацыю або паглядзіце ў сваім дагаворы карт-рахунку, па якой схеме адбываецца канвертацыя пры разліках за мяжой.

Каб не было блакіроўкі

Калі збіраецца ў паездку, пажадана патэлефанаваць у свой банк і папярэдзіць аб выездзе. Таксама варта загадзя пацікавіцца, што рабіць, калі картка будзе заблакаваная не па вашай ініцыятыве.

Алгарытмы блакавання карткі пры выездзе за мяжу або пры нестандартных для вас дзеяннях ва ўсіх банкаў розныя. У некаторых банках пералік запланаваных даведвання краін можна дадаць у інтэрнэт-кабінеце кліента. Тады, калі купіце піцу ў рэстаране ў Берліне, гэта не падасца банку падазронай актыўнасцю па карце. Самі плацежныя сістэмы дзеліцца з банкамі статыстыкай па махлярскіх аперацыях, і, калі ў ней-

кай краіне іх узровень перавышае разумныя межы, банк абавязкова пастараецца засцерагчы сваіх кліентаў.

У гэтых выпадках банкі імкнуцца блакаваць не само выкарыстанне карткі ў канкрэтнай краіне, а асобныя аперацыі. У 90% выпадкаў гэта менавіта зняцце наяўных па магнітнай паласе. Асабліва часта можна сустрэць блакаванне аперацый па рэгіёне Паўднёва-Усходняй Азіі. Там распаўсюджаны і скімеры-накладкі на картапрыёмніку банкамата, якія счытаюць і перадаюць злучэнцам даныя карткі, і проста зняцце наяўных грошай па выкрадзеных у іншай краіне рэквізітах.

«У большасці краін ЕС і Скандынавіі з дапамогай бескантактавай карткі вы зможаце аплаціць праезд і пакупкі на касе самаабслугоўвання, а вось у маленькіх крамах Швецыі могуць і не прымаць наяўныя».

Калі ўжо сітуацыя патрабуе менавіта наяўных грошай, лепш здымаць іх у банкаматах унутры аддзяленняў банкаў. І, вядома, браць з сабой у паездку трохі наяўных на непрадбачаныя выпадкі.

Канвертацыя па мінімуме

Грошы звычайна блакуюцца да таго моманту, пакуль не пройдзе пацвярджэнне аперацыі паміж прадаўцом, плацежнай сістэмай і банкам.

Калі валюта куплі і валюта карткі аднолькавыя, то вы гэтага нават не заўважыце. А вось калі валюты розныя, напрыклад, вы за мяжой расплачваецеся рублёвай картай, то ў дзень куплі сродкі блакуюцца па бягучым абменным курсе, а спісваюцца канчаткова праз некалькі дзён па актуальным курсе. Тут сума можа змяніцца.

Таму для пакупак за мяжой рэкамендуецца адкрыць валютную картку ў доларах або еўра. Вядома, многія краіны маюць сваю валюту — у такіх выпадках трэба звяртаць увагу прадаўца пры афармленні пакупак на выбар валюты спісання — звычайна ёсць выбар паміж мясцовай валютай, доларам і еўра. Рэкамендуецца расплачвацца валютай краіны, у якой здзяйсняецца купля, — так вы мінімізуеце выдаткі пры канвертацыі.

Вашу картку не прымаюць

Калі збіраецца ў любую краіну, нават блізкую, то вам рэкамендуецца зайсці на сайт адпаведнага пасольства і пачытаць інфармацыю аб мясцовых плацежных сістэмах. Праблемы могуць паўстаць на некаторых аддаленых тэрыторыях, у закрытых дзяржавах (напрыклад, у Паўночнай Карэі ці Іране), краінах, якія знаходзяцца ў стане ваеннага канфлікту.

Таксама можна сутыкнуцца з сітуацыяй, калі не прымаюць канкрэтны від карткі, хутчэй за ўсё, гэта будзе Visa Electron ці Maestro. У Кітаі ёсць свая плацежная сістэма Union Pay — пакуль беларускія банкі такія карткі не выпускаюць.

Падыходзячы да крамы або рэстарана, звярніце ўвагу на наклейку з лагатыпамі плацежных сістэм на дзвярах і пераканайцеся, што адзін з іх намалюваны і на вашай картцы. Калі не ўбачылі такую, не саромейцеся ўдакладніць у работніка гандлёвага аб'екта, ці прымаюць яны да аплаты вашу картку. Каб мінімізаваць рызыкі па адмове ў абслугоўванні «пластыку» адной плацежнай сістэмы, можна выпусціць дадатковую картку да рахунку іншай плацежнай сістэмы і атрымаць яшчэ адзін сродак плацяжу.

Копіі чэкаў — абавязкова

Ці рэальна вярнуць няправільна спісаныя грошы пасля паездкі? Так, можна, і для гэтага трэба звярнуцца ў банк. Як правіла, для вяртання няправільна спісанай сумы неабходна ініцыяваць працэдуру апрацэставання плацяжу — таму перад вяртаннем у банк варта падрыхтаваць копіі чэкаў, якія з'яўляюцца аргументамі абгрунтавання аперачыі.

Аднак сама працэдура аспрэчвання плацяжу займае доўгі час (да 90 дзён), таму варта запасціся цяргеннем і быць гатовым да таго, што банк можа запытаць дадатковую інфармацыю. Каб мінімізаваць выпадкі некарэктнага спісання, падключыце SMS-інфармаванне да карткі. Так вы зможаце кантраляваць усе аперацыі ў момант іх здзяйснення. Калі нешта пайшло не так, паспрабуйце аператыўна звязацца з банкам для атрымання кансультацыі.

Сяргей КУРКАЧ.

■ Будзь у курсе!

ЗА БІЛЕТ НА ЦЯГНІК — СМАРТ-КАРТАЙ

Беларуская чыгунка сумесна з дзяржаўным прадпрыемствам «Мінсктранс» укараніла новы спосаб аплаты праезду ў цягніках гарадскіх ліній з дапамогай смарт-картаў, якія выкарыстоўваюцца для аплаты праезду ў грамадскім транспарце сталіцы, паведамлілі ў прэс-цэнтры магістралі.

Для таго каб аплаціць праезд у цягніках гарадскіх ліній, папярэдне на смарт-карту неабходна запісаць тэрмін і выглядзе транспартных тэрмінальных адзінак (ТТА), якія будуць спісвацца ў залежнасці ад адлегласці, якую праедзе пасажыр. Адна ТТА эквівалентная адной капейцы. На смарт-карту можна запісаць тэрмінальныя планы коштам: 1, 2, 5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 рублёў, якімі пасажыр можа скарыстацца ў любы зручны для яго час.

Да нядзюняга часу з выкарыстаннем бескантактных смарт-картаў можна было аплаціць праезд толькі з тэрмінам дзеяння тэрмінальнага коштам на 3, 5, 10, 20 і 30 сутак у цягніках гарадскіх ліній і грамадскім транспарце Мінска — метро, тралейбусах, трамваях, аўтобусах. Набыць адзіны праязны можна на любую камбінацыю названых відаў транспарту або толькі на цягнікі гарадскіх ліній. Папоўніць смарт-карту можна ў любой чыгуначнай касе па маршруце руху цягнікоў гарадскіх ліній.

Для аплаты праезду смарт-картай з ТТА пры ўваходзе ў цягнік гарадскіх ліній неабходна прыкласці яе да валідатара, пры гэтым да табло апошняга выводзіцца паведамленне пра найменне станцыі, да якой прымендзена аплата. Пасля прыбыцця цягніка на станцыю прызначэння пры выхадзе з вагона трэба паўторна прыкласці смарт-карту да валідатара. На табло выводзіцца канчатковы баланс карты.

Сяргей РАСОЛЬКА.

У ІВАНА — ПАСЯЎНАЯ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Вёска Снядзін знаходзіцца побач з Прыпяццю і часта, асабліва вясною, аказваецца адрэзанай вадою ад навакольнага свету. Некалі гэтая палеская вёска была шматлюд-

ная, перспектыўная, і, канешне, працавітая. А сёння, на жаль, населены пункт — месца пражывання людзей пераважна пенсійнага ўзросту. Шэсць гадоў ужо, як Іван Рубчэўскі асвоіў «жаночую», як раней лічылася, спе-

цыяльнасць. Акрамя «дзяжурных» абавязкаў — прыбраць у хаце і ў двары, нанасіць дроў і вады, купіць прадукты, лекі і заплаціць за святло, сацработнік падключаецца да пасяўной. У сяўбе Івану часта дапамагае

сын Дзмітрый — працавіты і надзейны трактарыст. А яшчэ ў памочніках — матацыкл, на якім сацработнік паспявае да кожнага са сваіх падапечных.

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

ДЗЕД ЯНУК І МУРЧУНЯ

У суседняй з намі вёсцы, паблізу, жыве, а дакладней сказаць, дажывае свой век дзед Янук. Дзеці яго даўно павырасталі і ўцяклі ў горад, жонка гадоў шэсць таму памерла, пасля чаго досыць спраўна раней дзедава гаспадарка паступова стала скарачацца і нарэшце скарацілася да аднаго ката, што таксама памёр ад старасці. «Значыць, і мне пара», — вырашыў гаспадар.

Развіталіся настрой яго яшчэ больш абстрактны, калі сёлета на-прадвесні ён трапіў у бальніцу.

Пасля яе дзеці хацелі забраць дзеда ў горад, але той рашуча запыраў: маўляў, дома і труна гатовая (сам зрабіў пасля раптоўнай смерці жонкі), і на могілкі блізка: можна заехаць на знаёмай падводзе і бясплатна, а не на «бусе» за шалёныя грошы...

Была і яшчэ адна прычына, дзеля якой ён імкнуўся дахаты і пра якую, вядома ж, змаўчаў, каб дзеці не падумалі, што бацька здзяцінеў.

Справа ў тым, што напярэдадні ў яго з'явіўся новы каток, прычым з вельмі пакручастым лёсам. Нарадзіўся ён недзе ў горадзце, і першыя гаспадары, відаць, любілі яго — прывучылі да латка, — але ж потым па нейкай прычыне выгналі...

І ці толькі яны, бо Таня, унучка Януковай суседкі Любы, падабрала кацянятка зусім схуднелым і замурзаным: прынесла дамоў, пакарміла, «пасяліла» ў прыгожай скрынцы. А вечарам прыйшлі з работы бацькі і ўчынілі грандыёзны скандал: знерваваная маці пагражала нават выкінуць прыблуду, але Таня заплакала так, што гаротніка ў выхадныя бацька павёз у вёску, дзе каты, вядома ж, болей патрэбныя.

Такім чынам кацяня зноў змяніла «прапіску», прычым не ў апошні раз, бо, калі сын паехаў, баба Люба, ведаючы, як смуткуе Янук па старым каце, вырашыла зрабіць добрую справу — прынесці яму новага, маладога.

Так і зажылі яны ўдваіх — дзед Янук і Мурчуня (бо стары дужа ж добра расынаў пад муркатанне ката), які роснакрысе на прывезеных дзецьмі малаку ды ліверцы. Калі ж нейкая з кілбас была не даспадобы, дзед у аўталаўцы купляў сухі каціны корм, а Мурчуня за гэта прыносіў у хату злоўленую мыш і з удзячнасцю клаў яе да дзедавых ног.

Трэба сказаць, што ногі гэтыя ў дзеда балелі, і варта было старому прылегчы ды выпрастаць іх, як кот укладваўся зверху, і дзед праз якую гадзіну як быццам адчуваў палёгку.

Але ж гэта — калі Мур быў дома, бо на зgone зімы ён усё-ткі знік. «Му-сіць, загуляў», — падумаў быў дзед, якога якраз тады ж «схапіў апендыцыт», ён загрымеў у бальніцу — першы раз у жыцці... Цудам выжыў, без апендыкса, з новым словам «перытаніт» вярнуўся ў родную хату, сеў на лаўку і тут жа на калені яму ўскочыў кот: уцапіўся кіпцюрамі ў куртку, стаў лізаць нябрыты дзедаў твар ды біць галавою ў нос...

Радасць ката была вельмі вялікая! Ды і дзед расчуліўся ледзь не да слёз. Пасля гэтага ён калі-нікалі стаў частаваць Мурчуню сматанай, а то і кавалачкам мяса, не праганяў больш са стала і з ложка, ад чаго кот пачуваў сябе сапраўдным гаспадаром — гэта найменей.

...На пачатку мая дзедаў сусед Юзік у аўталаўцы ўзяў пляшку гарэлка, запыраў Янку адзначыць нараджэнне ўнука.

Выпівалі яны ўдвух, няспешна, з маленькіх кілішкаў — успаміналі даўніну. Потым Янук прыплёўся дадому спаць.

Кот, здалосся, нагрэў яму месца?.. Але ж як толькі дзед нахіліўся, каб дастаць з-пад яго коўдру, Мур грозна ашчэрыўся.

— Ты што — з глузду з'ехаў: не хочаш, каб я тут лёг? — не зразумеў гаспадар і зноў пацягнуўся па коўдру.

Кот грозна зашыпеў, кінуўся на дзеда і нават падрапаў яму руку.

— Во, ліха, — падумаў Янук, — п'яных нават кот не любіць.

Прышлося паслаць сабе на канпе ў зале.

Назаўтра раніцай дзед устаў, напіўся халоднай вады, наліў кату малака (таго чамусьці не было, хоць дагэтуль кожны ранак цёрся аб ногі), паставіў на пліту чайнік, адрэзаў ліверкі... Нават паклікаў...

Мурчуня не ішоў.

Прышлося самому прыкльпаць у спальню.

На ягоным ложку, ля сцяны, «кот»... карміў чацвярых кацянят.

А. Полаз,

Вілейскі раён.

ТАКОЕ КІНО

Карцінка гэта недзе з васьмі-дзясятых гадоў мінулага стагоддзя, з тых самых часоў, калі шэфы актыўна дапамагалі вёсцы.

Значыць, група жанчын з нашага райцэнтра, прыбраўшыся ў курткі-плашчы-гумовікі і пабраўшы з сабою нажы, а то і спецыяльныя секачы (невялікія такія сякеркі, каб адсякаць бацвінне), на заказным аўтобусе выехала ў калгас на ўборку буракоў. Праца гэта, вядома ж, не з прыемных, а тут яшчэ і надвор'е... Не, дождж не ліў, ён нават не ішоў, ён — імжэў і тым самым з ранку мацэў зямлю, тыя буракі і — адпаведна — жаночыя рукі, боты, вопратку...

Але ж васьмь нарэшце працоўны дзень скончаны: стомленыя, змерзлыя жанчыны едуць у горад, дамоў — спяць ды бачаць, як зараз паскідаюць з сябе ўсё мокрае-бруднае, як адзенуцца ў чыстае, хатняе, як будуць адагравацца, але...

Праўду кажуць, не ўсё тое збываецца, на што чалавек спадзяваецца: заказны аўтобус з жанкамі, праехаўшы некалькі вёрстаў, спыніўся. «Аварыя наперадзе», — сказаў кіроўца, ды і самі пасажыркі бачылі, што дарогу ім перакрыў вялізны аўтамабіль MAN з замежнымі нумарамі. Кіроўца, як выглядала, хацеў абмінуць чарговае месца рамонту і нешта там не разлічыў, бо заднія колы фуры занесла ў кювет.

Выбрацца адтуль «сваімі сіламі» ў замежніка не атрымалася.

Не ўдавалася гэта і трактарысту, які ўзяў машыну на буксір: трос яго аж трашчаў ад натугі, прырэдні колы «Беларуса», можна сказаць, адрываліся ад зямлі, але фура застава-лася, дзе была.

— Мы тут да вечара будзем ста-яць, — прызнала адна з жанчын.

— Трэба дапамагчы, — прапана-вала другая.

— Чым? — прастагнаў аўтобус.

— Ды галля насекачы, пад колы накідаць. Мы з мужам заўжды так робім, калі «сядзем» на сваім «жыгулі»... Айда, дзяўчаты!

Двойчы іх заклікаў, дзякуй богу, не прыйшлося: пабраўшы свае секачы-нажы, яны смела выйшлі з аўтобуса — рушылі ў бок кіроўцы.

Замежнік, убачыўшы з дзясятка перапэцканых і «ўзброеных» нажамі жанчын, спалатнеў ад страху (палічыў, мусіць, што фуру ідуць раба-ваць... А можа, і яго прыкончаць)...

— Не! Калі ласка, не! Толькі не гэта! — стаў прасіцца ён па-англійску.

На шчасце, сярод «уборшчыц» буракоў знайшлася адна, якая добра ведала гэтую мову. Яна і растлу-

мачыла кіроўцу (той з Галандыі быў), што — канкрэтна — яны збіраюцца рабіць... А потым — яшчэ і паказа-ла: гэта значыць, разам з сяброўкамі стала ссякаць ды падносіць жэрды, галлэ, якое трактарыст падкладваў пад колы фуры.

Прапаноўвалі жанкі і, што называ-ецца, плечы падставіць — падштурх-нуць тую фуру, але кіроўца зноў за-лапатаў сваё «No! No!.. Cinema... Cinema».

— І сапраўды — кіно, хоць і без немцаў, — зарагаталі жанкі. — Па-перліся, бач, на беднага хлопца — гуртам, з нажамі...

— Дык мы ж хацелі як лепей.

— Так, хацелі... А чалавек — ледзь ад страху не памёр.

...З трэцяй ці чацвёртай спробы той замежны аўтамабіль ускараскаўся на дарогу. Кіроўца павёў яго ў адзін бок, жанчыны ў аўтобусе па-ехалі ў другі. Ні стомы, ні дрэннага настрою ў «экіпажах» як не было.

Аляксандр Матошка, в. Янкавічы, Расонскі раён.

ГАСЦІНЕЦ ДЛЯ ЁНУКА

...Баба Тома зранку поркалася ў гародзе, калі туды ж завітаў яе ўнучак Санёк. Жыў ён зусім непаход-даль, у сваёй вясковай бабулі, а да васьмь гэтай, гарадской (сядзіба ёй ад свекрыўі дасталася), прыходзіў хіба пагасціць.

— Ну вось і ў цябе пустазелля на-расло, — з сумам заўважыў тады, — ты таксама праполкай занятая. А я хацеў у шашкі згуляць...

«Значыць, няма з кім дзіцяці, калі да мяне прыйшло», — зашкадава-ла мальчика бабуля, разгінаючы спіну. І ўжо ўголас дадала:

— Ну дык пойдзем, згуляем, я як-раз адпачыць збіралася...

І ў гэты час, па праўдзе кажучы, нешта сабраць сабе на абед, хуценька з'есці ды зноў у грады, але...

Што ты будзеш рабіць: села з Сашкам гуляць у шашкі, «размовы размаўляць».

— Ты любіш сасіскі? — спытаў у бабулі ўнук і, не чакаючы адказу, прызнаўся: — А я дык вельмі... Еў бы і еў іх! Хоць кожную хвіліну.

— Я адвару табе, — падахвоці-лася бабуля.

— А навошта? — не зразумеў хлапчук. — Мне і так смачна будзе.

Гаспадыня крутнулася да хала-дзільніка, прынесла сасіску: для пачатку — адну (хлопчык з'еў), по-тым яшчэ адну, але, перастаўляючы шашкі, тэму не змяніў: па-ранейша-му гаварыў пра сасіскі. Баба Тома прынесла яму яшчэ дзве, а затым сканцэнтравалася на гульні: выгляд зрабіла, што размоў не чуе.

Не, скнарай яна не была. Але ж на гэты раз прыехала ў вёску на чатыры дні і, каб не траціць час на гата-ванне абеднаў, узяла з сабой тых самых сасісак. Разлічвала, што сёння, у першы дзень, дзве штукі адва-рыць з бульбай, у другі — падсма-жыць з яйкамі, на трэці — згатуе супчык...

Паловы сасісак ужо не было, кра-мы ў вёсцы таксама...

З гадзіну прагуляўшы з унукам у шашкі, баба Тома паднялася з ка-напы, прыўстаў і Санька, пры гэтым з кішэні ў яго на падлогу выпала са-сіска.

— Гэта я з сабой, — прызнаўся хлопчык і стаў расказваць, як яны з сябрам любяць пікнікі: набіраюць хлеба, вараных яек, сасісак і потым ядуць — на прыродзе, па-даросла-му...

«А яно ж і праўда, падрас мой унук, — прызнала бабуля, — а я усё цукеркі, усё прысмакі яму... Як мало-му... Наступны раз трэба шмат сасі-сак купіць. І ўнук будзе рады, і мне пасціць не прыйдзеца».

Таццяна Чэкед,

г. Гомель.

Рубрыку вядзе
Валянціна ДОУНАР.

■ Неасабісты суб'ектыў

АД ПРывАТНАГА ДА АГУЛЬНАГА

Працаваць на сябе —

значыць працаваць добра. А калі не на сябе?

ГІСТОРЫЯ з аўтобусам, які ўвечары не ўзяў з прыпыначнага пункта сям'ю з малымі дзецьмі (пра што пісала на мінулым тыдні), мела працяг, як па-мойму, дык зусім нелагічны. Маладая мама, якая так і засталася на тым прыпынку з двума малымі ча-тырох і двух гадоў толькі таму, што занадта правільны кіроўца не спыніўся, бо прыпынак не быў пазначаны ў яго маршрутнай карце, паскардзілася на гэта на сайце Мінсктранса, напісаўшы элект-ронны зварот. На яго адрэагавалі хутка: аўтарцы патэлефанавалі літаральна назаўтра. Праўда, толькі дзеля таго, каб сказаць, што кіроўца сапраўды нічога не парушыў, бо таго няшчаснага прыпынку на маршруце сапраўды няма. А калі па-чалавечы? Ну, пра па-ча-лавечы ў законе аб зваротах грамадзян нічога прамым тэкстам не напісана, таму тую скаргу з пункту гледжання афіцыйнага можна лічыць задаволенай, а справу закрытай.

АЛЕ ў мяне асабіста, дый у маладой жанчыны, якая пісала зва-рот, засталася ўсё-ткі пытанне, на якое вельмі хацелася б ад таго ж Мінсктранса атрымаць адказ. Чаму? Чаму не прадугледжана спыненне аўтобуса на абсталяваным прыпынку? На якім прынамсі ў выхадны дзень заўсёды стаяць людзі, бо побач не толькі «мікрараён» вялікай вёскі Волма, але і невялікія вёскі — Янкоўцы, Хімарадзі, якія ў агародны сезон напоўнены дачнікамі. Да прыпынку, пра які ідзе раз-мова, з гэтых вёсак ісці кіламетр-паўтара, а да канцавога прыпынку ў цэнтры Волмы — яшчэ столькі ж. І — самае галоўнае: аўтобус з Волмы ідзе амаль пусты, гэта не раней, калі ў цесны ЛАЗ нават на пачатку маршруту не змяшчаліся ўсе ахвотныя. Тым больш, якія тут высілка і выдаткі? Ёсць людзі — спыніўся на пару хвілін, няма — едзь сабе далей. Дзе праблема? Няўжо прадпрыемству не патрэбныя дадатковыя грошы, якія гатовы заплаціць тыя, хто стаіць на тым прыпынку? Грошы, якія Мінсктранс страчвае безнадзейна, бо людзі на канцавы прыпынак іх не панясуць дакладна.

Таму што ўслед за аўтобусам, які возіць паветра, будзе ісці маршруткі, і не адна. І яна абавязкова там спыніцца, і падбярэ тых дачнікаў. І грошы, якія мог атрымаць Мінсктранс, пакладзе ў кішэню яе гаспадар. І на здароўе, як той казаў, але праз колькі часу маршрут будзе прызнаны неперспектыўным, і аўтобусы скароцяць да мінімуму. Хто застанецца ў большым накладзе — пенсіянеры, якія складаюць большасць пасажыраў у гэтых аўтобусах, бо ў се-зон можна даехаць за паўцаны, іншыя ахвотныя ехаць, бо марш-руткі ж таксама не гумовыя, ці само прадпрыемства — пытанне пакіну адкрытым. Ясна адно — лепш не будзе нікому.

ПРЫКЛАД «з іншай оперы», але таксама са сферы паслуг. Вырашыла занесці абутак у рамонт не ў невялікую прыватную майстэрню, як рабіла гадамі, а ў «філіял» вядомага на ўсю сталіцу буйнога прадпрыемства. І — нібы трапіла ў шчаслівае дзяцінства сярэдзіны 80-х мінулага стагоддзя. Спачатку прыёмшчыца (яна ж — майстар у адной асобе) доўга выпісвала квітанцыю пад капірку — з прозвішчам, адрасам і тэлефонам. Пасля на кожную пару выбыва-ла па два чэкі. Пасля паведамліла, што на рамонт спатрэбіцца дзён пяць — раней ніяк. На пытанне, чаму ў спальным раёне ў іх такі ня-зручны для большасці жыхароў графік работы — з 10.00 да 19.00, ды яшчэ з абедам, субота і нядзеля — выхадны, адказала: «Нам жа таксама трэба адпачываць». А пасля яшчэ доўга скардзілася, як мала заказаў, якая невысокая зарплата, як скарачаюць штат, як адбіваюць кліентаў канкурэнты-прыватнікі...

Абутак мне там падрамантавалі якасна, але іншыя туфлі я па-несла ў сваю любімую невялікую майстэрню. Заскочыла туды па дарозе на работу — яны працуюць з васьмі гадзін раніцы да васьмі вечара без абеду, квітанцыю, зусім невялічкую, з прозвішчам і цаной, атрымала за хвіліну, адрамантаваны абутак забрала ў той жа дзень па дарозе з работы (і гэта быў не тэрміновы рамонт!). Угадайце з трох разоў, куды я панясу наступныя пары...

НЯДАЎНА давялося сутыкнуцца з жалобнымі клопатамі — тая ж карціна. У сталічным спецкамінаце на Альшэўскага (самая вядомая і буйная ў Мінску кантора падобнага кіштальту) спачатку не аказалася людзей, якія б вынеслі труну з машыны па пры-ездзе на месца, пасля ператэлефанавалі і паведамлілі, што людзей, каб у прызначаны час пагрузіць труну ў машыну, у іх таксама няма. «Але машыну мы вам забраніравалі!» — урачыста так паведамлілі. «Навошта мне тады ваша машына?» «Дык вы што, адказываецеся?!» — абурана гаўкнула цётка на тым канцы провада.

Хлопец з прыватнай пахавальнай канторы з'явіўся з даклад-насцю да хвіліны, як дамаўляліся. Ветлівы, спакойны, ён з парога выказаў спачуванні і гатоўнасць дапамагчы. За пятнаццаць хвілін мы з ім вырашылі ўсе пытанні. Больш клопаты арганізацыі паха-вання нас, блізкіх людзей, датычыліся толькі ў тым, каб аплаціць якасна аказаныя паслугі. (Дарэчы, цана амаль такая ж, як у тым спецкамінаце. Але, калі б і пераплаціць, дык было за што!)

Упостындустрыяльным грамадстве, якое спрабуем сёння будаваць, сфера паслуг — найважнейшая і самая запатрабаваная. Але, здаецца, якой яна будзе ў нашай краіне, пакуль так і не вырашана. Ададаць усё ў рукі прыватнікам, якія працуюць на сябе, а таму стараюцца рабіць добра для кліента? Магчыма, але раптам у таго ж прыватніка штосьці не атрымаецца, і ў адным асобна ўзятым населеным пункце не паедзе маршруткі, пераста-не працаваць цырульня ці рамонт абутку? Як жа тады сацыяльныя стандарты? Пакінуць пэўную частку гэтага з усіх бакоў і заўсёды прыбыткавага бізнесу за буйнымі суб'ектамі гаспадарання, пры гэтым заахвочваючы прыватную ініцыятыву? Бадай што, самае найлепшае на сённяшні дзень выйсце.

Пры ўмове, што шываліцца будуць і адны, і другія. А пакуль мы больш скрушна ўздыхаем, што прыватнікі наступаюць на пяты «пра-вераным і надзейным» гульцам, а то і ставяць пад пагрозу іх далей-шае існаванне. А тым часам аўтакрама спажыўкааперацыі прывозіць улетку на ўсю вёску адно (адну штуку — не выдумляю, сама была сведкай!) падталае марожанае. Як вы думаеце, да каго людзі панясуць свае грошы, калі следам прыедзе машына прыватнай сеткі гандлю, у якой — усё, што душа жадае? Вось і я пра тое ж...

Алена ЛЯЎКОВІЧ.

ПРАВИЛА РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «СОБИРАЕМ КОМАНДУ»

1. Организатором Игры является Открытое акционерное общество «Заднепровье», УНН 700048575, свидетельство о регистрации коммерческой организации № 700048575 выдано решением Могилевского облисполкома от 17 января 2000 года.

Юридический адрес: 212013, Республика Беларусь, г. Могилев, пер. Славгородский, 2а.

2. Наименование игры: настоящая рекламная игра называется: «Собираем команду» (далее по тексту – «Игра»), проводится в соответствии с условиями настоящих правил (далее по тексту – «Правила») с соблюдением требований законодательства Республики Беларусь без взимания с участников игры дополнительной платы.

3. Место (территория) проведения рекламной игры: в рекламной игре принимают участие 30 объектов торговой сети «Квартал вкуса» на территории Республики Беларусь, находящиеся по следующим адресам:

№ пп	Магазин	Адрес
1	Магазин № 25	г. Могилев, Витебский пр-кт, 9
2	Квартал вкуса № 7	г. Бобруйск, ул. Социалистическая, 77
3	Магазин № 84	г. Могилев, ул. Кутепова, 46
4	Квартал вкуса № 8	г. Могилев, ул. Островского, 34-137
5	Магазин № 74	г. Могилев, Гомельское шоссе, 83в
6	Магазин № 17	г. Могилев, Гомельское шоссе, 8
7	Магазин № 4	г. Могилев, ул. Островского, 1в
8	Квартал вкуса № 6	г. Бобруйск, ул. Минская, 57-51
9	Квартал вкуса № 5	г. Бобруйск, ул. Октябрьская, 123
10	Магазин № 103	г. Могилев, Витебский пр-кт, 6а
11	Магазин № 86	г. Могилев, б-р Непокоренных, 75
12	Квартал вкуса № 2	г. Могилев, ул. Челюскинцев, 146-66
13	Магазин № 24	г. Могилев, ул. Островского, 10-90
14	Магазин № 22	Могилевский р-н, Кадинский с/с, 1
15	Магазин № 5	г. Могилев, ул. Мовчанского, 2
16	Магазин № 102	г. Могилев, ул. Алтайская, 140а
17	Квартал вкуса № 3	г. Могилев, ул. Первомайская, 42
18	Магазин № 85	г. Могилев, пр-кт Димитрова, 45
19	Магазин № 33	г. Могилев, пр-кт Шмидта, 24
20	Магазин № 73	г. Могилев, ул. Симонова, 9-89
21	Магазин № 70	г. Могилев, ул. Ярославская, 10/15
22	Магазин № 8	Минская область, г. Жодино, ул. Гагарина, 2а
23	Магазин №10	Минская обл., Смолевичский р-н, п. Октябрьский, ул. Центральная, 12
24	Магазин №14	Минская область, г. Жодино, ул. Советская, 7
25	Магазин № 6	г. Борисов, ул. Серебренникова
26	Магазин № 12	Минская область, г. Смолевичи, ул. Центральная, 11
27	Магазин № 18	Гродненская область, г. Новогрудок, ул. Швейная, 8
28	Магазин № 20	Минская область, г. Березино, ул. Марии Романович, 1в
29	Магазин № 11	г. Минск, ул. Авроровская, 8-132
30	Магазин № 23	Могилевская область, г. Быхов, ул. Ленина, 14-1

4. Срок начала и окончания рекламной игры: Игра проводится в период (далее по тексту – «Срок проведения рекламной игры») с 21 мая 2018 года по 7 сентября 2018 года.

5. Состав комиссии по проведению рекламной игры.

Председатель: Ступинич Викторья Сергеевна – начальник отдела маркетинга Коммерческой службы ОАО «Заднепровье»;

Члены Комиссии:

Самусева Ксения Александровна – менеджер по маркетингу отдела маркетинга Коммерческой службы ОАО «Заднепровье»;

Миргородский Николай Николаевич – заместитель директора по коммерческой работе ОАО «Заднепровье»;

Мусатова Мария Александровна – менеджер по маркетингу отдела маркетинга Коммерческой службы ОАО «Заднепровье»;

Попов Дмитрий Сергеевич – заместитель директора по идеологической работе ОАО «Заднепровье»;

Юзеев Евгений Олегович – региональный менеджер представительства «Перфетти Ван Мелле» в РБ.

6. Наименование товаров, участвующих в рекламной игре, в целях стимулирования их реализации:

товары, реализуемые в торговой сети «Квартал вкуса», за исключением алкогольных, слабоалкогольных напитков, пива, табачных изделий в период с 21 мая 2018 года по 7 августа 2018 года, с условием обязательного приобретения минимум одного товара следующих торговых марок-партнеров (далее – игровых продуктов):

1. Семечки и чипсы ТМ «От Мартина»:
Семечки подсолнечника жареные «От Мартина» отборные «Премиум», 100 г
Семечки подсолнечника жареные «От Мартина» отборные «Премиум», 200 г
Семечки «От Мартина» белые соленые, 100 г
Семечки «От Мартина» черные с морской солью, 100 г
Семечки «От Мартина» черные с морской солью, 200 г
Семечки тыквы обжаренные «От Мартина» неочищенные с солью, 100 г
Семечки «От Мартина» отборные полосатые с солью, 150 г
Чипсы «От Мартина» классические, 100 г
Чипсы «От Мартина» сметана и лук, 100 г
Чипсы «От Мартина» лук, 100 г
Чипсы «От Мартина» бекон, 100 г
Чипсы «От Мартина» холодец с хреном, 100 г

2. Приправы, специи и концентраты «Магги»:

«Магги на второе» смесь д/сочной курицы с чесноком, 38 г;

«Магги на второе» смесь д/сочного цыпленка табака, 47 г;

«Магги Куриный бульон» порошок 16x100 г;

3. Шоколад ТМ «Нестле»:

Шоколад «Нестле» молочный, 90 г;

Шоколад «Нестле» молочный с орехом, 90 г;

Шоколад «Нестле» темный и белый шоколад с фундуком, 85 г;

Шоколад «Нестле» темный и белый шоколад с апельсином, 85 г;

4. Чай ТМ «Кертис»;

5. Квас ТМ «Лидский»;

6. Кофе ТМ «Чибо»;

7. Молочные продукты ТМ «Эко греко»;

8. Печенье ТМ «Читория»;

9. Соки и нектары ТМ «Сочный»;

10. Кондитерские изделия ТМ «Русский Бисквит»;

11. Кондитерские изделия ТМ «Фрутелла»;

12. Продукция ТМ «АВС»:
Майонез «МОКОВСКИЙ», 180 г полим/пак
Майонез «МОКОВСКИЙ», 400 г полим/пак
Майонез «МОКОВСКИЙ», 850 г п/ведро
Майонез «ПРОВАНСАЛЬ ДЛЯ ВСЕЙ СЕМЬИ» 51 %, 180 г
Майонез «ПРОВАНСАЛЬ ДЛЯ ВСЕЙ СЕМЬИ» 51 %, 360 г
Соус томатный, 500 г
Кетчуп «ДЛЯ ВСЕЙ СЕМЬИ», 180 г
Кетчуп «ДЛЯ ВСЕЙ СЕМЬИ», 500 г
Кетчуп «ДЛЯ ВСЕЙ СЕМЬИ», 900 г
Паста томатная, 500 г АВС
Кетчуп дой-пак. «НЕЖНЫЙ», 300 г
Кетчуп дой-пак. «ОСТРЫЙ», 300 г
Кетчуп дой-пак. «ШАШЛИЧНЫЙ», 300 г

Горчица «ФРАНЦУЗСКАЯ», 160 г АВС
Горчица «БОЯРСКАЯ», 180 г АВС
Горчица «ДУШИСТАЯ», 180 г АВС
Горчица «ЖГУЧАЯ», 180 г АВС
Хрен «БОЯРСКИЙ», 160 г АВС
Хрен «СО СВЕКЛОЙ», 160 г АВС
Хрен «СТОЛОВЫЙ С МЕДОМ», 160 г АВС
Огурцы маринованные «ПО-ХЕРСОНСКИ», 680 г, 1 с
Томаты маринованные красные, 670 г 1 с
Икра из кабачков, 400 г, ст/б

13. Мороженое ТМ «28 копеек»;

14. Мороженое ТМ «28 копеек».

7. Условия, при соблюдении которых физическое лицо становится участником рекламной игры.

Участником рекламной игры является лицо, постоянно проживающее на территории Республики Беларусь, с учетом ограничений, изложенных в настоящих Правилах.

Участником рекламной игры не может быть лицо, состоящее в трудовых отношениях с организатором, супруг (супруга) такого лица, его близкие родственники, а также лица, находящиеся с таким лицом в отношениях свойства.

8. Механизм проведения игры.

8.1 Для участия в игре необходимо в период с 21 мая 2018 года по 7 августа 2018 года включительно:

8.1.1. Получить пластиковую промо-карту у кассира. При наличии промо-карты предъявить ее кассиру перед покупкой;

8.1.2. Совершить покупку в любом магазине торговой сети «Квартал вкуса» на сумму не менее 12 (двенадцати) белорусских рублей в одном чеке любых товаров (за исключением алкогольных, слабоалкогольных напитков, пива, табачных изделий), включая 1 (один) и более из игровых продуктов, указанных в п. 6 правил;

8.1.3. При получении зарегистрировать промо-карту на сайте www.promo-kv.by, достоверно заполнив свои персональные данные, а именно:

– фамилия (обязательно), имя (обязательно), отчество (обязательно, при наличии);

– адрес пребывания, проживания в Республике Беларусь: населенный пункт (обязательно), улица (обязательно, при наличии), дом (обязательно), корпус (обязательно, при наличии), номер квартиры (обязательно, при наличии);

– адрес электронной почты (желательно);

– номер мобильного телефона участника в международном формате (обязательно);

– уникальный код, указанный на промо-карте (обязательно);

8.1.4. Игровые коды присваиваются с первого ряда (1, ...9999 и т. д.).

Каждому покупателю, который впервые совершил действия, указанные в п. 8.1.1 настоящих Правил, необходимо зарегистрировать карту на интернет-сайте www.promo-kv.by.

Каждому покупателю, который совершил действия, указанные в п. 8.1.1 настоящих Правил в магазине торговой сети «Квартал вкуса», присваивается порядковый игровой код по дате и времени покупки. В случае если у Участников совпадают дата и время покупки, присвоение кодов совершается в порядке следования номеров промо-карт.

8.2. В розыгрыше призов и суперприза участвуют игровые коды только тех участников, которые указали необходимые данные на интернет-сайте www.promo-kv.by и подтвердили свое участие в рекламной игре с 21 мая 2018 года по 7 августа 2018 года, заполнив соответствующее поле на интернет-сайте www.promo-kv.by. К участию в розыгрыше не допускаются лица, не указавшие данные согласно п. 8.1.3.

8.3. Игровой код или коды (1, ...99999 и т. д.) участник получает в диалоговом окне на странице регистрационной формы интернет-сайта www.promo-kv.by. Присвоенные игровые коды отображаются в диалоговом окне личного кабинета участника в течение суток (но не позднее) после присвоения.

8.4. Участник получает один игровой код за каждый чек на полные 12 (двенадцать) и более белорусских рублей, в котором присутствует 1 (один) или более игровых продуктов, согласно п. 6 настоящих правил. Если в чеке присутствуют табачные изделия, алкогольная продукция, пиво и слабоалкогольная продукция, то их стоимость при присвоении игрового кода исключается.

8.5. Каждый участник может принимать участие в рекламной игре неограниченное количество раз при условии покупки любого игрового продукта из перечня торговых марок-партнеров, указанных в п. 6 настоящих правил, и выполнения требований, необходимых для участия в рекламной игре.

8.6. Участники при заполнении персональных данных на интернет-сайте www.promo-kv.by обязаны вводить достоверную информацию.

8.7 Организатор не несет ответственность за ошибки, допущенные участником рекламной игры, и за достоверность сведений и персональных данных, указанных на интернет – сайте www.promo-kv.by.

9. Состав и размер призового фонда рекламной игры и источники его формирования.

Размер призового фонда составляет 21 447,06 (двадцать одна тысяча четыреста сорок семь рублей 06 копеек). Призовой фонд сформирован за счет имущества и денежных средств организатора.

В рамках рекламной игры разыгрываются следующие Призы:

№	Наименование	Ед. изм.	Кол-во	Цена за ед., бел. руб. (с НДС)	Сумма, бел. руб. (с НДС)
Призы:					
1	Подарочный сертификат на туристические услуги ООО «МВО-ТУР» номиналом 5500,00 рублей.	шт.	1	5500	5500
	Срок действия сертификата – до 13 ноября 2018 г.				
2	Денежные средства в размере (далее – Сертификат на путешествие)	шт.	1	803,61	803,61
	Велосипед горный, 26 Dynamic 1.0 26 26 mountain bike синий р. 18 и комплектующие к нему: Подножка для велосипеда, 24-26 CKS – 1N 24-28 черный р. one size Набор велосипедных крыльев (переднее, заднее), 24-26	шт.	4	333,60	1334,40
3	Защита заднего переключателя CDC-1 Rear derailleur cover черный р. one size Флягодержатель СВН – 1B Bottle holder черный, р. one size				
	Денежные средства в размере (далее – Велосипед 1)			31,62	126,48
4	Велосипед горный, 26 Dynamic 1.0 26 26 mountain bike синий р. 20 и комплектующие к нему: Подножка для велосипеда, 24-26 CKS – 1N 24-28 черный р. one size	шт.	1	333,60	333,60
	Защита заднего переключателя CDC-1 Rear derailleur cover черный р. one size Флягодержатель СВН – 1B Bottle holder черный, р. one size				
5	Денежные средства в размере (далее – Велосипед 2)			31,62	31,62
	Мяч футбольный, р. 5 Soccer Ball, size 5 бежевый/красный р.5	шт.	10	19,29	192,96
	(далее – Мяч бежевый)				

5	Мяч футбольный, р. 5 Soccer Ball, size 5 красный р.5	шт.	5	19,29	96,48
	(далее – Мяч красный)				
6	Мяч футбольный, р. 5 Soccer Ball, size 5 синий р. 5	шт.	10	19,29	192,96
	(далее – Мяч синий)				
7	Смартфон Samsung Galaxy S8 Dual Sim 64 гб	шт.	5	1450	7250
	Денежные средства в размере (далее – Смартфон)			198,44	992,2
8	Приставка PlayStation 4 Slim, 500 GB	шт.	5	815,00	4075,00
	Денежные средства в размере (далее – Игровая приставка)			103,55	517,75
	Итого		42	9255,11	21447,06

10. Место, дата, время и порядок проведения розыгрыша призового фонда, в том числе порядок определения выигравших участников рекламной игры. Срок и способ информирования выигравших участников.

Дни розыгрыша призов:

Розыгрыши проводятся в 2 тура в магазине № 4 по адресу: 212000, Республика Беларусь, г. Могилев, ул. Островского, 1В.

№ розыгрыша	Дата розыгрыша	Допускаются участники, выполнившие условия, описанные в п. 8 настоящих правил	Уведомление победителей	Призы для розыгрыша
1	5 июля 2018 года	С 21 мая 2018 года (07:00:00) по 29 июня 2018 года (23:59:59)	До 11 июля 2018 года	1. Мяч бежевый – 10 штук; 2. Мяч красный – 5 штук; 3. Мяч синий – 10 штук; 4. Велосипед 1 – 4 штуки; 5. Велосипед 2 – 1 штука; 6. Игровая приставка – 5 штук
2	13 августа 2018 года	С 30 июня 2018 года (00:00:00) по 7 августа 2018 года (23:59:59)	До 17 августа 2018 года	1. Сертификат на путешествие 1 штука. 2. Смартфон – 5 штук

Победитель определяется случайной выборкой игровых кодов. В момент розыгрыша приза игровые коды участников рекламной игры помещаются в лототрон в запечатанных бумажных карточках (далее – карточка) и перемешиваются. Член комиссии раскручивает лототрон и путем случайной выборки карточки определяет Победителя. За ходом розыгрыша призов следит комиссия по проведению рекламной игры. В каждом розыгрыше разыгрываются все призы каждого этапа, согласно дате проведения, в последовательности, указанной в п. 10. Правил. В случае если количество призов превышает количество участников, то не разыгранные призы остаются у организатора и не переходят в следующий тур.

Комиссия полномочна решать все вопросы, связанные с проведением розыгрышей. По итогам проведения розыгрыша комиссией составляется протокол розыгрыша.

Победители будут уведомлены почтовым уведомлением и по телефону в сроки, указанные в таблице в п. 10. Правил.

11. Место, порядок и срок выдачи выигрышей.

Вручение призов будет производиться с 13.07.2018 года по 07.09.2018 года по адресу: г. Могилев, пер. Славгородский, 2а, отдел бухгалтерского учета, с 15.00 до 17.00, с понедельника по пятницу и в субботу 14.07.2018 г., 11.08.2018 г., 25.08.2018 г. с 11.00 до 13.00.

Организатор игры не оплачивает участнику рекламной игры расходы, связанные с проездом к месту получения приза.

Для получения приза победителю необходимо иметь при себе паспорт и промо-карту, принадлежащую покупателю, выигравшему приз.

В соответствии с главой 16 Налогового кодекса Республики Беларусь Организатор при вручении призов выступает налоговым агентом и обязан удержать сумму подоходного налога непосредственно из доходов получателя приза. При невозможности удержать исчисленную сумму подоходного налога с дохода Победителя, по причине отсутствия ему денежных выплат и (или) отказа плательщика внести причитающиеся суммы подоходного налога с Победителя, Организатор обязан в месячный срок со дня выявления указанных фактов направить в налоговый орган по месту жительства плательщика сообщение о сумме задолженности по подоходному налогу с Победителя.

Приз несовершеннолетнего победителя рекламной игры выдается законному представителю (родителю, усыновителю, попечителю) при предъявлении документа, удостоверяющего личность, и свидетельства о рождении ребенка.

Если победителем становится лицо, признанное недееспособным или ограниченно дееспособным, право получения приза переходит к его законным представителям.

Выплата денежного эквивалента стоимости приза или замена его на другой приз не допускается.

Организатор игры не несет ответственности за любые риски, связанные с повреждением приза(ов) и его (их) эксплуатацией, возникшие после выдачи приза победителю.

Факт участия в игре подразумевает, что ее участники соглашаются с тем, что в рамках игры их имена, фамилии, отчества, фотографии, интервью и иные материалы о них могут быть использованы Организатором. Участники соглашаются давать рекламные интервью об участии в игре, в том числе по радио, телевидению, в интернете, а равно и в иных средствах массовой информации, а также сниматься для изготовления графических рекламных материалов без уплаты за это какого-либо вознаграждения. Все права на такие интервью и результаты съемки будут принадлежать организатору.

Участники игры, претендующие на получение призов, обязуются заполнить и подписать все документы, предоставляемые организатором игры, необходимые для получения призов.

Участие в игре предполагает ознакомление и полное согласие участников с настоящими правилами и принятие на себя обязательства соблюдать все их условия и требования.

В случае отказа победителя от получения приза либо несоблюдения условий получения приза приз остается у организатора и используется по его усмотрению.

12. Информация об игре, публикация правил игры.

Правила Игры будут опубликованы в газете «Звезда» до начала рекламной игры.

Результаты игры подлежат опубликованию в газете «Звезда» до 21 августа 2018 года.

13. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры.

Все возможные претензии участников рекламной игры и дополнительную информацию об игре в отношении организации рекламной игры должны быть адресованы организатору игры по адресу: 212013, Республика Беларусь, г. Могилев, пер. Славгородский, 2а, тел. + 375 297 47 46 29 в будние дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 и в субботу с 11.00 до 14.00.

Свидетельство о государственной регистрации рекламной игры № 3274 от 08.05.2018 выдано Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь

РУП «Торговый дом «Восточный» извещает о проведении 27.06.2018 открытого аукциона по продаже недвижимого имущества

Лот № 1. Капитальное строение с инвентарным номером 400/С-75196, общей площадью – 1423,5 кв. м, расположенное по адресу: г. Гродно, ул. Индустриальная, 2Б; назначение – здание административно-хозяйственное, наименование – здание АБК, 1990 года постройки. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 440100000001000532. **Начальная цена продажи – 909 360,00 рублей, задаток – 90 936,00 рублей. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 2. Капитальное строение с инвентарным номером 400/С-90975, общей площадью – 46,5 кв. м, расположенное по адресу: г. Гродно, ул. Индустриальная, 2Б/3; назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – материально-технический склад, 1974 года постройки. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 440100000001000532. **Начальная цена продажи – 21 600,00 рублей, задаток – 2 160,00 рублей. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 3. Капитальное строение с инвентарным номером 400/С-90975, общей площадью – 20,1 кв. м, расположенное по адресу: г. Гродно, ул. Индустриальная, 2Б/1; назначение – здание неустановленного назначения, наименование – проходная, 1974 года постройки. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 440100000001000532. **Начальная цена продажи – 7 740,00 рублей, задаток – 774,00 рубля. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 4. Капитальное строение с инвентарным номером 400/С-90973, общей площадью – 49,1 кв. м, расположенное по адресу: г. Гродно, ул. Индустриальная, 2Б/2; назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – склад горюче-смазочных материалов, 1974 года постройки. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 440100000001000532. **Начальная цена продажи – 18 990,00 рублей, задаток – 1 899,00 рублей. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 5. Капитальное строение с инвентарным номером 400/С-90982, общей площадью – 736,6 кв. м, расположенное по адресу: г. Гродно, ул. Индустриальная, 2Б/7; назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – материально-технический склад с мастерскими, 1974 года постройки. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 440100000001000532. **Начальная цена продажи – 223 200,00 рублей, задаток – 22 320,00 рублей. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 6. Капитальное строение с инвентарным номером 400/С-113078, расположенное по адресу: г. Гродно, ул. Индустриальная, 2Б, подкрановый путь протяженностью 141,5 м; назначение – сооружение специализированное железнодорожного транспорта, наименование – подкрановый путь, 2005 года постройки. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 440100000001000532. **Начальная цена продажи – 18 810,00 рублей, задаток – 1 881,00 рубль. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 7. Капитальное строение с инвентарным номером 400/С-113080, расположенное по адресу: г. Гродно, ул. Индустриальная, 2Б, площадью 6727,0 кв. м; назначение – сооружение неустановленного назначения, наименование – благоустройство территории, 2005 года постройки. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 440100000001000532. **Начальная цена продажи – 32 931,00 рублей, задаток – 3 293,10 рубля. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 8. Капитальное строение с инвентарным номером 400/С-49769, общей площадью – 982,7 кв. м, расположенное по адресу: г. Гродно, ул. Индустриальная, 5; назначение – материальный склад, наименование – материальный склад, 1970 года постройки. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 440100000001000927. **Начальная цена продажи – 309 600,00 рублей, задаток – 30 960,00 рублей. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 9. Капитальное строение с инвентарным номером 400/С-49770, общей площадью – 141,5 кв. м, расположенное по адресу: г. Гродно, ул. Индустриальная, 5; назначение – здание склада, наименование – склад с навесом для арматурной стали, 1970 года постройки. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 440100000001000927. **Начальная цена продажи – 98 100,00 рублей, задаток – 9 810,00 рублей. Шаг аукциона – 5 %.**

УСЛОВИЯ
1. Победитель аукциона либо в случае, если заявление на участие в аукционе подано только одним участником и он согласен приобрести Объект по начальной цене, увеличенной на 5 % (пять процентов), – Претендент на покупку не позднее 3 рабочих дней со дня проведения аукциона на основании счета-фактуры возмещает затраты на организацию и проведение аукциона и оплачивает стоимость приобретенного объекта не позднее 20 (двадцати) рабочих дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.

2. На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством РБ для победителя аукциона. Организация и проведение аукциона осуществляется в соответствии с действующим законодательством РБ.

Аукцион состоится 27.06.2018 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Уручская, 27, актовый зал.

Задаток перечисляется на р/с BY81POIS30120021178401933001 ОПЕРУ ОАО «Паритетбанк» 220002 г. Минск, пр-т Независимости, 77, ОКПО 37411910, получатель – РУП «Торговый дом «Восточный», УНП 101127633. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже капитального строения (изолированного помещения), Лот №____, проводимом 27 июня 2018.

Заявление на участие и необходимые документы принимаются в г. Минске, ул. Уручская, 14а, Управление по реализации недвижимости в рабочие дни: пн.-чт. – с 08.30 до 13.00, с 14.00 до 17.30, пт. – с 8.30 до 13.00, с 14.00 до 16.15. Окончание приема заявлений 22.06.2018 в 14.00.

Лот может быть снят с аукциона Организатором по письменному указанию Департамента в любое время до объявления его проданным. Контакты организатора аукциона: +375 17 351 00 01; +375 29 551 06 05; +375 29 660 43 51

Государственное предприятие «Витебский областной центр маркетинга» сообщает о снятии с аукционных торгов 29 мая 2018 года лота № 2. Производственная база по производству пищевой продукции с имуществом ОАО «Витебский плодоовощной комбинат». Конт. тел. (0212) 47-20-56. УНП 390477566

Круглую печать ЧТУП «ОСА-Маркет» считать недействительной с связи с ее утерей. УНП 191684947

В процедуре банкротства ОДО «АСВАК» 01.06.2018 в 10.00 состоятся повторные торги по продаже имущества ОДО «АСВАК»

Здание колерного цеха, инв. № 350/С-2483, назначение – здание неустановленного назначения, расположено по адресу: Республика Беларусь, г. Гомель, ул. Барыкина, 291В, год постройки – 1974, общая площадь – 1053,7 кв. м, нормируемая площадь – 1053,7 кв. м, нач. цена торгов – 119700,00 бел. руб. (без учета НДС). Продавец: ОДО «АСВАК» (УНП 100026277). Организатор торгов: ООО «СпецРеализация» (УНП 691842036). Шаг торгов – 5 %. Задаток – 5 %. Подробная информация об условиях торгов и порядке проведения размещена на интернет-сайте <http://bankrot.gov.by/>.

Антикризисный управляющий Правовая компания «БелПрофКонсалт» объявляет о проведении открытых торгов в форме аукциона дебиторской задолженности ООО «ФрайтАвто Плюс» (дата торгов: 15.06.2018 в 11.00), дебиторской задолженности ЧТУП «Промэнергосталь» (дата торгов: 14.06.2018 в 10.00), имущества ООО «Строительный континент» (дата торгов: 01.06.2018 в 12.00).

Место проведения торгов: г. Минск, пр-т Победителей, 127, оф. 312, комн. 1. Подробная информация о дате, времени и порядке проведения торгов, предлагаемых к продаже лотах, начальной цене и размере задатков, продавец и организаторе, иная информация, требуемая в соответствии с законодательством, размещены в Едином государственном реестре сведений о банкротстве: <http://bankrot.gov.by/>

УНП 191760915

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор конкурса) по поручению ОАО «Рыбхоз «Красная Зорька» (продавец), в лице управляющего в деле о банкротстве – директора частного предприятия «Эффективное Управление» Лукашева Д. Л. извещает о проведении 4 июня 2018 года открытого повторного конкурса с условиями по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20, 2-й этаж

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС (20%), бел. руб.	Шаг конкурса – 5%, бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС (20%), бел. руб.
1	Сарай для дров, 1-й эт., блочный, б/к № 515; Уборная кирпичная № 519; Здание конторы с клубом одноэтажное кирпичное. Адрес: Гомельская обл., Житковичский р-н, п. Красная Зорька, ул. Центральная, 10. Информация о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 321600000001000026 площадью 848,3005 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (основной массив ОАО «Рыбхоз «Красная Зорька») (право постоянного пользования). Садки 1-8, 1л-7л без наличия документов, удостоверяющих государственную регистрацию прав на данное имущество; Садок № 16; Садок № 17; Садок № 18; Здание насосной станции № 814-1; Здание сортировочной базы, 1-й эт., кирп. № 93; Дом на садах № 999. Адрес: Гомельская обл., Житковичский р-н, Руденский с/с. Информация о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 321600000001000026 площадью 848,3005 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (основной массив ОАО «Рыбхоз «Красная Зорька») (право постоянного пользования). Выростной пруд № 1-9; Карантинный пруд № 1-3; Маточный пруд № 1-2; Нерестовые пруды № 1-20 (левая сторона); Нерестовые пруды № 21-41 (правая сторона); Выростной пруд № 11 Руденцкой системы; Выростной пруд № 12 Руденцкой системы; Нерестовые пруды Руденцкой системы; Нагульный пруд № 1-7, 10, 13-17; Зимовальный пруд № 1-39; Зимовальный пруд Руденцкой системы № 1-7; Канал сбросной зимовалы Н-2; Канал сбросной Н-6; Канал ВП Н-6 № 197; Канал ВП-В-1 Канал Н-190; Канал с маточных выростных сбросной № 191; Канал сбросной нер. Руденцкой системы; Канал Н-1 сбросной с Н-17; Канал РН-пруд № 11; Канал Н-3; Сбросной Н-13; Канал (озеро-устьесток); Канал ВП Н-11-15; Сбросной канал СК-2; Сбросной В-12; Канал Руденцкий; Канал ВП нер. Руденцкий; Канал садки сбросной; Канал «Филица СК-Н-4»; Канал сбросной Н-8; Канал сбр.Н-3 10 под Остранич Канал № 187; Канал «Житковичский» шлюз-регулятор № 193; Канал водоподающий ВП-1 В-5-8К; Склад н-7-10, 1-й эт., кирп. № 76; Склад н-6, 1-й эт., кирп. № 77; Склад на В-9-10, 1-й эт., блоки, б/к № 80; Склад В-5, 1-й эт., кирп. б/к № 91; Дом на зимовальных, 1-й эт., кирп., б/к № 514; Уборная деревянная (зимоваль) № 720-1; Склад В-1-2, 1-й эт., блоки, б/к № 87; Склад В-4, 1 эт., кирп., дер. брус, б/к № 89; Склад на маточном 1, 2, 1-й эт., блочный № 90; Склад н-3-4, 1-й эт., кирп. № 74; Навес для хранения извести; Коношня, 1-й эт., деревянная рубленая № 101; Склад н-5, 1-й эт., кирп., деревянный брус № 78; Склад В-6-7, 1-й эт., кирп., деревянный брус, б/к № 92; Склад Н-13-14, 1-й эт., кирп., б/к № 82; Склад Н-16-17, 1-й эт., кирп., б/к № 85; Склад на Н-13, 1-й эт., кирп. № 86. Адрес: Гомельская обл., Житковичский р-н, Руденский с/с. Информация о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 321600000001000026 площадью 848,3005 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (основной массив ОАО «Рыбхоз «Красная Зорька») (право постоянного пользования). Информация о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 321600000001000027 площадью 23,0003 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (участок № 3 ОАО «Рыбхоз «Красная Зорька») (право постоянного пользования). Информация о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 321600000001000032 площадью 590,9001 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (участок № 2 ОАО «Рыбхоз «Красная Зорька») (право постоянного пользования). Информация о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 321600000001001549 площадью 5,5970 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (водопроводящий канал от озера Червонное) (право постоянного пользования). Информация о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 321600000001000033 площадью 13,2945 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (участок № 4 ОАО «Рыбхоз «Красная Зорька», река Науты) (право постоянного пользования). Информация о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 321600000001000028 площадью 7,0150 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (канал Руденцкий ОАО «Рыбхоз «Красная Зорька») (право постоянного пользования). Информация о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 321600000001001550 площадью 4,7700 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (водопроводящий канал) (право постоянного пользования). Информация о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 321600000001001548 площадью 5,3331 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (участок № 6 ОАО «Рыбхоз «Красная Зорька») (право постоянного пользования). Здание гаража с пристройкой (кузница), 1-й эт., кирп. № 67; Здание водогр. 1-й эт., кирп. № 701; Здание копильни № 713-1; Уборная в гараже № 518; Здание оператора ГСМ № 710-1; Здание склада пропановых баллонов № 705-1; Здание пилорамы с пристройками (столярка, электропитовая) № 706-1; Здание инкубационного цеха, 1-й эт., бр. № 94; Здание диспетчерской, № 953; Здание материального склада, 1-й эт., кирп. № 98; Здание бани, 1-й эт. кирпичное, № 36. Адрес: Гомельская обл., Житковичский р-н, Руденский с/с, пос. Красная Зорька. Информация о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 321600000001000026 площадью 848,3005 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (основной массив ОАО «Рыбхоз «Красная Зорька») (право постоянного пользования)	8 092 651,20	404 632,56	809 265,12
2	Здание конторы уч. «Красноролесский» № 13; Здание рыбоприемочного пункта, № 14; Здание холодильника, № 16; Здание склада готовой продукции, № 18; Склад материалов, 1-й эт., кирп., № 20; Здание автомобильного гаража, 1-й эт., кирп. № 21; Здание копильного цеха, 1-й эт., кирп. № 34; Сарай для КРС, 1-й эт., кирп., б/к № 64; Здание склада ГСМ, 1-й эт., кирп. № 70; Здание над скважиной № 726-1; Уборная кирпичн. уч-к № 732. Адрес: Гомельская обл., Житковичский р-н, Червоненский с/с, д. Пуховичи. Информация о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 321600000001000030 площадью 3,2002 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (право постоянного пользования)	85 512,00	4 275,60	8 551,20

Продавец: ОАО «Рыбхоз «Красная Зорька», Гомельская обл. Житковичский р-н, п. Красная Зорька. **Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по контактному тел. 8 (029) 645-45-14 – управляющий в деле о банкротстве ОАО «Рыбхоз «Красная Зорька», директор частного предприятия «Эффективное Управление» Лукашев Д. Л. Шаг торгов – 5 (пять) % от начальной цены предмета конкурса и не изменяется в течение всего конкурса. Для участия в конкурсе необходимо:** 1. Оплатить задаток на расчетный счет Организатора конкурса (ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга»): р/с BY34 BAPB 3012 2093 7001 3000 0000, БИК BAPBVY2X, Филиал ОАО «Белагпропбанк» ГОУ, УНП 400071204, ОКПО 285728963000, назначение платежа – задаток за участие в конкурсе (задаток для участия в конкурсе перечисляется до подачи заявления); 2. Подать заявление организатору конкурса по установленной форме с приложением необходимых документов можно с 18 мая 2018 г. по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00. **Прим. заявления для участия в конкурсе заканчиваются 31 мая 2018 г. в 16.00 включительно. Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются.** Организатор конкурса вправе отказать от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за тридцать дней до наступления даты его проведения. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Невяка участника торгов в форме конкурса на торги признается отказом от участия в торгах. **В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается Организатором конкурса в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения торгов.** Лица, являющиеся победителями конкурса, обязаны: подписать протокол о результатах конкурса; заключить договор купли-продажи в течение 10 (десяти) календарных дней от даты подписания протокола о результатах конкурса; оплатить приобретаемое имущество согласно срокам, указанным в договоре купли-продажи, и возместить затраты на организацию и проведение конкурса в течение 5 (пяти) календарных дней с момента подписания протокола. Задатки, уплаченные участниками конкурса, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится конкурс в соответствии с Законом РБ от 13.07.2012 № 415-3 (ред. От 04.01.2014) «Об экономической несостоятельности (банкротстве)» Ст. 127-129. Земельный участок под объект продажи будет выделен по заявке нового собственника, согласно опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Звезда» от 18.04.2018 г. **Дополнительная информация по контактному телефону Организатора торгов: 8 (0232) 23-23-54, 23-23-56, 8 (029) 126-66-62. Порядок оформления участия в конкурсе, в том числе документации, необходимой для регистрации участника, порядок проведения конкурса размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.gomeloblreklama.by, раздел «Аукционы» и www.bankrot.gov.by**

Извещение о проведении повторного аукциона Зябровский сельский исполнительный комитет проводит аукцион по продаже земельного участка в частную собственность, расположенного на территории Зябровского сельсовета

Кадастровый номер и адрес земельного участка, его размеры, целевое назначение, назначение земельного участка в соответствии с единой классификацией назначения объектов недвижимого имущества	Характеристика расположенных на земельном участке инженерных коммуникаций и сооружений	Начальная цена предмета аукциона	Затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, подлежащие возмещению победителем аукциона	Размер задатка, срок и порядок его внесения, реквизиты расчетного счета
321083603601000307	Водопровод, канализация, электрообеспечение, связь, асфальтированный подъезд	5359,65 (пять тысяч триста пятьдесят девять рублей 65 копеек)	Расходы в сумме 1562,43 (одна тысяча пятьсот шестьдесят два рубля 43 копейки) и расходы, связанные с опубликованием объявления	Задаток в сумме 535,97 (пятьсот тридцать пять белорусских рублей 97 копеек) на р/с BY63AKBB36044141000163100000 в филиале № 302 ОАО «АСБ Беларусбанк», БИК АКBBVY21302, получатель – Зябровский сельский исполнительный комитет, код платежа 4901

Аукцион проводится 6 июня 2018 года в 16.00 по адресу: г. Гомель, ул. Ильича, д. 51а, в административном здании Гомельского райисполкома (малый зал, 3-й этаж). Заявление об участии в аукционе и прилагаемые к ним документы принимаются по адресу: Гомельский район, деревня Зябровка, ул. Комсомольская, 30, 1-й этаж, кабинет 2 с даты опубликования по 05.06.2018 с 8.30 до 17.00, обед с 13.00 до 14.00, выходные дни – суббота, воскресенье.

Условия для участия в аукционе.
Для участия в аукционе гражданин (лично либо через своего представителя) в установленном в извещении о проведении аукциона срок подает заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, который предполагается получить в частную собственность по результатам аукциона, представляет документ, подтверждающий внесение суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении, с отметкой банка, а также заключает с Зябровским сельским исполнительным комитетом соглашение установленной формы.
Кроме того, в комиссию или организацию представляются: гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина – нотариально удостоверенная доверенность; При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан предъявляют документ, удостоверяющий личность.
К участию в аукционе допускаются лица, подавшие в комиссию или организацию в указанные в извещении сроки соответствующее заявление с приложением необходимых документов и внешние задаток в размере, порядке и сроки, определенные в извещении о проведении аукциона, а также заключившие соглашение.
После получения необходимых документов от гражданина на участие в аукционе комиссия выдает ему билет участника аукциона с указанием даты регистрации заявления и номера, под которым он будет участвовать в аукционе. Данные о каждом участнике аукциона заносятся в книгу регистрации участников аукциона.
Участник аукциона имеет право до начала аукциона письменно отозвать заявление об участии в нем. Невяка участника аукциона на аукцион приравнивается к письменному отзыву заявления об участии в нем. При этом участнику аукциона в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона возвращается сумма внесенного им задатка.

Письменный отзыв заявления или невяка участника аукциона участником аукциона на аукцион регистрируется в книге регистрации участников аукциона.
Прим. заявления об участии в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленный комиссией или организацией день и час, но не ранее чем за 3 рабочих дня до даты проведения аукциона. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в комиссию или организацию.
Сведения об участниках аукциона не подлежат разглашению.
Перед началом аукциона его участники обязаны зарегистрироваться в комиссии и обменять билеты участников аукциона на аукционные номера, которые возвращаются в комиссию после окончания аукциона.
Победителем аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона:
1. в течение 10 рабочих дней после утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона либо после признания аукциона несостоявшимся:
1.1. внести плату за право приобретения земельного участка в частную собственность;
1.2. возместить затраты на организацию и проведение аукциона, включая расходы, связанные с изготовлением и приобретением участником документов, необходимых для его проведения, формированием земельного участка, в том числе с государственной регистрацией в отношении этого участка;
2. в течение двух месяцев, но не позднее трех месяцев со дня утверждения протокола о результатах аукциона обратиться в Гомельский межгородской филиал республиканского унитарного предприятия «Гомельское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» за государственной регистрацией земельного участка, прав, ограничений (обременений) прав на него (г. Гомель, ул. Войкова, 87);
3. выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его в частную собственность победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона, которые подлежат выполнению до обращения за государственной регистрацией в отношении земельного участка.
Участникам аукциона предоставляется возможность осмотра земельного участка на местности с членами комиссии (по предварительному согласованию).
Справки по адресу: Гомельский район, деревня Зябровка, ул. Комсомольская, 30, тел.: 94-95-45, 94-96-00.

АД УШАЧ — ДА ІНДЫІ І НЕПАЛА

Дзённікавай памяццю паэта можна смела назваць чарговую кнігу запісаў, рабочы нататак Рыгора Барадуліна, выдадзенаю «Кнігазборам».

Ахоплівае чацвёрты па ліку том сведчанні памяці з 1983—1988 гадоў. Якім жа быў гэты перыяд у жыцці майстра слова, нястомнага вандроўніка па Беларусі і свеце? Рыгор Іванавіч пабываў у ЗША як удзельнік чарговай сесіі Генеральнай Асамблеі ААН у складзе дэлегацыі БССР, у Францыі разам з рускімі паэтамі і перакладчыкамі, Польшчы, Балгарыі, Непале і Індыі. Па традыцыі шмат папаездзіў па розных мясцінах Савецкага Саюза. Геаграфія яго зацікаўленняў была звязана з Мурманскам, Масквой, Талінам, Псковам, Таджыкістанам. І беларускія куточки былі ў полі зроку паэта — ён наведваў Бярэзінскі запаведнік, Баранавічы, Гомель, Полацк, Гродна, Віцебск, Барысаў, Магілёў, Бялынічы, Кублічы, Пуцілкавічы, Ушачы... А колькі сустрэч — з П. Панчанкам, А. Вялюгіным, Героем Савецкага Саюза У. Е. Лабанком... І праз запісы гаворак, уражанняў перад чытачом

паўстае яркая, шматгранная асоба нераўнадушнага да жыцця чалавека, творцы, які не проста збіраў уражанні, а спрабаваў разабрацца ў самых галоўных сутнасных праявах чалавечага жыцця.

З цікавасцю, учытваючыся часам у зусім лаканічныя запісы, адкрываеш

творчыя задумы пісьменніка. У прадмове «Ад укладальніка» Наталля Давыдзенка (яна сабрала і збірае ўсе тамы запісаў) звяртае ўвагу і на такі праект Рыгора Барадуліна: «...А яшчэ — запісаны шчодро насычаны план задуманай (у кастрычніку 1983 года) разам з М. Стральцовым, але, на жаль, не спраўджанай «Кнігі дружбы», які хочацца прывесці цалкам: «...проза, вершы, экспромт, Прыбалтыка, Азія, Усход, партрэт сяброў, характар культуры, застолле, вяселле, дарога, прывал, самалёт, на валах, начлег, пра пераклады, эпіграмы, партрэты людзей, сяброў, рэчаў (студня, кльець, дрэва ля кляштара), нешта з песняў праз рэаліі, Германію, Куляшоў, Броўка, пра шапку ці пра аборы». І дадаць: дзённікі і запісы паэта ці не працягваюць ствараць год за годам менавіта падобную кнігу?..»

Выданне тамоў памяці Рыгора Барадуліна з агульнай назвай «Дзённікі і запісы» прадаўжаецца. Сачыце за планами выдавецтва «Кнігазбор» і зазірайце ў кнігарні — не сумнявайцеся, вас чакае чытанне, напоўненае шмат якімі цікавосткамі.

Мікола РАЎНАПОЛЬСКИ

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	5.03	21.11	16.08
Віцебск —	4.46	21.07	16.21
Магілёў —	4.52	21.01	16.09
Гомель —	4.56	20.50	15.54
Гродна —	5.19	21.25	16.06
Брэст —	5.27	21.18	15.51

Месяц

Маладзік 15 мая.
Месяц у сузор'і Рака.

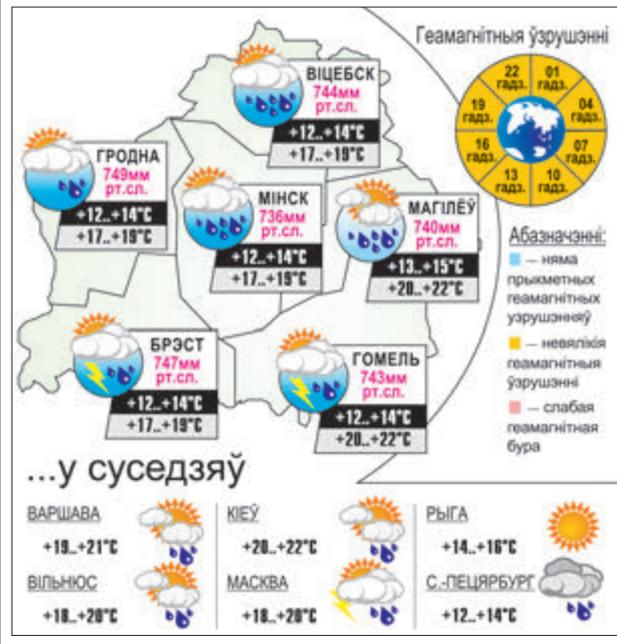
Імяніны

Пр. Ірыны, Абрама, Якава.
К. Аляксандры, Наталлі, Эрыка, Яна.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

— ЗАГС, слухаю.
— Тады вам трэба звярнуцца ў траўматалогію.
— Добры вечар, дзяўчына. Я хачу вярнуць жонку.
— Не, вы мяне не зразумелі. Яна спачатку працавала. А потым перастала працаваць.
— Яна ад вас сышла?
— Не. Мне здаецца, яна зламалася.

Там ветрык кудлаціць альшыну,
У зацeni шэпт ручая,
Матуля з букетам язіну...
Ты ўсюды са мной ва ўспамянах,
Маленькая вёска мая.

На картах шукаць цябе марна,
Экспрэсы туды не вязуць.
Той край у былое схаваны —
Ні ветрыку, ні ўрагану
Маленства майго не вярнуць.

Далёкай вясне не забыцца —
Пялёсткі, як снег на траве...
Да скону мне плёс будзе сніцца —
Адтуль, нібы з чыстай крыніцы,
Жыцця майго рэчка плыве.

Даты

Падзеі

Людзі

18 МАЯ

1913 год — нарадзіўся Кісялёў Рыгор Якаўлевіч (в. Мікалаеўка, цяпер у Буда-Кашалёўскім раёне), дзяржаўны дзеяч Беларусі, кандыдат гістарычных навук, заслужаны дзеяч культуры Беларусі. У 1942—1953 гадах быў на партыйнай рабоце. З 1953 года — міністр культуры, з 1964-га — міністр асветы Беларусі, у 1968—1970 гадах — намеснік старшыні Савета Міністраў БССР. Памёр у 1970 годзе.

1938 год — 80 гадоў таму нарадзіўся Міхаіл Антанавіч Казінец (в. Цынцэвічы, цяпер у Вілейскім раёне), дырыжор, педагог, заслужаны дзеяч мастацтваў, народны артыст Беларусі. З 1972 года — дырыжор, з 1975-га — мастацкі кіраўнік і галоўны дырыжор Нацыянальнага акадэмічнага народнага аркестра Рэспублікі Беларусь імя І. Жыновіча. Першы інтэрпрэтатар многіх твораў беларускай музыкі, у тым ліку Канцэрта для фартэпіяна і

народнага аркестра Г. Вагнера, «Святочнай паэмы» і «Юбілейнай уверцюры» Я. Глебава, сімфоніі «Памяць Зямлі» і іншых. У 1985—2005 гадах быў рэктарам Беларускай акадэміі музыкі. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі, прэміі «За духоўнае адраджэнне», узнагароджаны ордэнам Ф. Скарыны.

1968 год — 50 гадоў таму нарадзіўся Сяргей Анатолевіч Мартынаў, беларускі спартсмен (стральба кулявая, вінтоўка), заслужаны майстар спорту Беларусі. Чэмпіён Алімпійскіх гульняў (2012), бронзавы прызёр Алімпійскіх гульняў (2000, 2004) у асабістым заліку, чэмпіён свету ў камандным заліку (1990, 1994 — двухразовы). Уладальнік Кубка свету (1989, 2000). Рэкардсмен свету (1998, 2000).

1998 год — у Мінску адкрыты Музей сучаснага выяўленчага мастацтва. У калекцыі каля 2,5 тысячы

экспанатаў — твораў сучасных беларускіх аўтараў. Прадстаўлены класічны жывапіс, графіка, скульптура, дэкаратыўна-прыкладное мастацтва, фота і плакаты. Асноўныя напрамкі дзейнасці: вывучэнне сучаснага беларускага выяўленчага мастацтва, правядзенне канферэнцый і сімпозіумаў, пленэраў, міжнародных выставачных праектаў. Музей спрыяе пашырэнню і развіццю культурнай прасторы, з'яўляецца выставачным і інфармацыйным цэнтрам, адлюстроўвае новыя пошукі ў сучасным беларускім мастацтве.

Міжнародны дзень музеяў. Правоздзіцца па рашэнні 11-й Генеральнай канферэнцыі Міжнароднага савета музеяў, якая адбылася ў маі 1977 года. Упершыню адзначаўся ў 1978 годзе.

1048 год — нарадзіўся Амар Хаям (1048—1131), персідскі і таджыкскі паэт, матэматык, філосаф. Яго рубайі (чатырох-радкоўі) карыстаюцца сусветнай папулярнасцю.

1923 год — французскі інжынер Антуан Барнаі атрымаў патэнт на тэлефон з дыскавым наборам нумара.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: В. АНУФРЬЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. ДРЬНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКИ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ ў МІНСКУ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: лісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісты. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

<http://www.zviazda.by>;

e-mail: info@zviazda.by,
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 1850.

Нумар падпісаны ў 19.30

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

17 мая 2018 года.

ТЭМА ТЫДНЯ

НЕ МАЁ, А НАША

Як жыве першы ў краіне камітэт тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання — баранавіцкая «Надзея»

стар. **4,13**

Чый двор лепшы?

стар. **15**

Трымайся... за зямлю

стар. **16**

Прыгажосць патрабуе ахвяр?

ЦЯПЕРАШНІ кіраўнік «Надзеі», настаўніца гімназіі № 1 Кацярына КУХАРЧЫК кажа, што гэта

і ёсць прыклад нефармальнага аб'яднання грамадзян мікрараёна для ажыццяўлення самакіравання. Агульная справа не толькі яднае людзей — яна здольная мяняць светапогляд, стаўленне да сябе, суседзяў, да агульнай маёмасці. Як вынік, у гэтым раёне горада фіксуецца значна меншы ўзровень злачыннасці. Тут не ўскрываюць, не ламаюць машыны, не псуюць лаўкі і дзіцячыя пляцоўкі. Тое, што зроблена агульнымі намаганнямі, зберагаецца таксама грамадой. І гэта далёка не ўсе плюсы «Надзеі».

Пачатак

Варта нагадаць, што добрая справа ва ўсходнім мікрараёне Баранавіч, дакладней, на вуліцы Паркавай, пачалася ў 2003-м. Так што сёлета камітэт можа адзначаць 15-годдзе. Гэта да слова. Тагачасны дэпутат гарадскога Савета Анатоль Банкевіч прапанаваў аб'яднаць намаганні жылцоў 15 кааператывных дамоў па вуліцы Паркавай па добраўпарадкаванні і падтрыманні парадку на прыдамавых тэрыторыях.

Гаворка ішла пра тры тысячы жыхароў. Былі праведзены сходы грамадзян,

людзям падрабязна і цярпліва тлумачылі перавагі такога аб'яднання, пераконвалі ў неабходнасці ўдзелу кожнага ў добрай справе. Ініцыятыву падтрымалі ЖЭС № 5 і гарадскі Савет дэпутатаў, пры іх арганізацыйным удзеле быў створаны камітэт «Надзея». Пачаліся суботнікі, людзі адарваліся ад канап, выйшлі з дамоў і многае зрабілі сваімі рукамі. Калі ж агульная справа атрымала арганізацыйнае ўвасабленне, з'явілася магчымасць атрымаць і гранты, у тым ліку замежныя, па лініі фінансавання Сусветнага банка. За еўрапейскія грошы, а таксама за сродкі, выдзеленыя з гарадскога бюджэту, сабраныя грамадзянамі,

карэнным чынам палепшылі асвятленне двароў, пабудавалі і абсталявалі дзіцячыя пляцоўкі, многае зрабілі па добраўпарадкаванні. Быў адкрыты рахунак у банку, на якім акумуляваліся ўсе сродкі з самых розных крыніц і з якога аплачвалі работы.

Такім чынам былі ўстаноўлены вулічныя ліхтары, выкананы работы па добраўпарадкаванні 18 дваровых тэрыторый. Апошняе мае на ўвазе ўзвядзенне дзіцячых і спартыўных пляцовак, альтанак. Таксама былі зроблены пляцоўкі для збору бытавых адходаў, адрамантаваны лавачкі для адпачынку, фасады дамоў і дахі.

стар. **4**

АКТУАЛЬНАЕ ІНТЭРВ'Ю

ПРАВЕРКА НА ТРЫВАЛАСЦЬ

ЗВЯРТАЮЧЫСЯ нядаўна да парламента і беларускага народа, Прэзідэнт даручыў вывучыць магчымасць павышэння ролі мясцовых Саветаў дэпутатаў у вырашэнні пытанняў сацыяльна-эканамічнага развіцця рэгіёнаў. Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу актыўна ўключыўся ў гэтую работу. Пра тое, якія крокі ўжо зроблены ў названым кірунку, «МС» папрасіла расказаць старшыню Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні Аляксандра ПАПКОВА.

У АСНОВЕ — КЛОПАТ ПРА ЛЮДЗЕЙ

— У першую чаргу хацеў бы адзначыць стратэгічную накіраванасць паслання кіраўніка дзяржавы. Па сутнасці, гэта праграмы дакумент на перспектыву, у якім дакладна пазначаны шляхі далейшага сацыяльна-эканамічнага развіцця Беларусі. Прэзідэнт Аляксандр Рыгоравіч Лукашэнка вызначыў галоўны кірунак — павышэнне ўзроўню жыцця насельніцтва. З гэтай мэтай неабходна забяспечыць апераджальны ў параўнанні з сусветным эканамічны рост нашай краіны. Трэба будзе да

канца наступнай пяцігодкі дасягнуць узроўню ВУП не менш за 100 мільярдў долараў. Задача няпростая, для яе вырашэння неабходна максімальна задзейнічаць усе інтэлектуальныя і эканамічныя рэсурсы рэспублікі, у тым ліку і патэнцыял мясцовых Саветаў.

Кіраўнік дзяржавы неаднаразова падкрэсліваў, што ў аснове дзейнасці ўсіх органаў улады павінен быць клопат пра людзей. У гэтым сутнасць рэгіянальнай палітыкі, якая праводзіцца кіраўніцтвам нашай краіны.

Прэзідыум Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі зацвердзіў план дзеянняў па выкананні даручэнняў Прэзідэнта ў 2018 годзе. У адпаведнасці з ім створана маніторынгавая група для атрымання аб'ектыўнай і ўсебаковай інфармацыі пра ход вырашэння праблемных пытанняў сацыяльна-эканамічнага развіцця рэгіёнаў і выпрацоўкі прапаноў па іх вырашэнні. У тым ліку ўсебакова вывучаецца пытанне пра павышэнне ролі мясцовых Саветаў дэпутатаў у жыцці грамадства.

Сёлета ў лютым адбылася значная агульнадзяржаўная палітычная падзея — выбары ў мясцовыя Саветы. Дэпутатамі абрана больш за 18 тысяч чалавек. Гэта сур'ёзны рэсурс, які павінен быць выкарыстаны для вырашэння актуальных пытанняў развіцця рэгіёнаў і краіны ў цэлым. Для ўдасканалення падыходаў

да сумеснай работы дэпутацкага корпуса і выканаўчай улады пачынаючы з красавіка тры пасяджэнні запар Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання пры Савеце Рэспублікі плануем прысвяціць павышэнню ролі органаў мясцовага самакіравання ў вырашэнні пытанняў устойлівага развіцця рэгіёнаў. На аснове вывучэння вопыту работы мясцовых Саветаў дэпутатаў, аналізу існуючых праблем і магчымасцяў іх вырашэння плануем выпрацаваць прапановы па ўдасканаленні дзейнасці мясцовых органаў улады ў павышэнні эканамічнага патэнцыялу рэгіёнаў, стварэнні спрыяльных умоў для развіцця прадпрыемстваў асяроддзя, забеспячэнні занятасці насельніцтва.

ПАВЫСІЦЬ ЭФЕКТЫЎНАСЦЬ, ЗНІЗІЦЬ ДАТАЦЫЙНАСЦЬ

— На пасяджэнні Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання, якое ўжо адбылося ў Слаўгарадзе, абмяркоўваліся праблемы раёнаў, пацярпелых ад чарнобыльскай катастрофы. Якія рашэнні прынятыя па выніках абмеркавання ўсіх набалелых праблем гэтага рэгіёна?

— Выязное пасяджэнне Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання прайшло ў Слаўгарадзе 26 красавіка, у дзень 32-й гадавіны катастрофы на Чарнобыльскай станцыі.

стар. **3**

ЧЫРВОНААРМЕЙСКАЯ, 9

У глабальным кантэксте

У Мінску прайшоў круглы стол, прысвечаны Мэтам устойлівага развіцця

Іх усяго 17, і ўжо некалькі гадоў яны — галоўныя арыенціры для ўсяго чалавецтва на шляху да агульнага дабрабыту. Мэты ўстойлівага развіцця ўключаюць ліквідацыю беднасці, голаду, развіццё гендарнай раўнавагі, якаснай адукацыі і іншых дабротаў, дасягнуць якіх магчыма толькі супольна.

Тэма круглага стала — «Партнёрства пры фарміраванні і прымяненні індыхатараў дасягнення Мэт устойлівага развіцця». Намеснік пастаяннага прадстаўніка ПРААН у Беларусі Закары Тэйлар адзначыў, што дасягненне раўнамернага прагрэсу ў рэалізацыі Мэт у краіне стала магчымым у тым ліку дзякуючы сістэме паказчыкаў (індыкатараў). «Калі нешта немагчыма вымераць, то немагчыма гэтым кіраваць і паляпшаць. Таму стварэнне ў Рэспубліцы Беларусь платформаў і сістэм адсочвання праз паказчыкі з'яўляецца адным з ключавых фактараў поспеху, якога дасягнулі», — кажа Закары Тэйлар.

На міжнароднай арэне Беларусь адзначаюць як аднаго з лідараў у рэалізацыі Мэт устойлівага развіцця. Але асабліва важна, каб гэты працэс адбываўся ўнутры краіны. Сёння ў яго ўключаны і органы ўлады, і грамадскія колы. «Мы асаблівае значэнне надаём рабоце нашай партнёрскай групы. Яна адкрытая, туды ўваходзяць прадстаўнікі грамадскасці, дзелавых колаў, бізнесу — тыя, хто зацікаўлены ў рабоце па дасягненні Мэт устойлівага развіцця. Для таго каб гэтая работа ішла мэтанакіравана, у партнёрскай групе вызначылі лідараў, якія будуць узначальваць групы эканомікі, экалогіі, сацыяльнай работы і палітыкі. Яны павінны разумець, што адбываецца і якія паказчыкі (індыкатары) неабходна выкарыстоўваць», — сказала Мар'яна ШЧОТКІНА, нацыянальны каардынатар па дасягненні Мэт устойлівага развіцця, намеснік старшыні Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу.

Асабліва роля ў намечанай рабоце належыць заканадаўчай уладзе. «Парламент тут грае вялікую ролю, таму што ўся прававая база і перадусім заканадаўства павінны абавязкова стварацца з тым, каб адсочваць прагрэс па Мэтах устойлівага развіцця. Мы, дарэчы, ужо ўзнімалі пытанне, і яно было падтрымана, што любы законапраект, які ўносіцца ў парламент, павінен мець радок або раздзел, які гаворыць аб Мэтах устойлівага развіцця», — адзначыла Мар'яна Шчоткіна.

Завіталі заходнія суседзі

У Савеце Рэспублікі прынялі прадстаўніка сената Польшчы

У верхняй палатцы беларускага парламента адбылася сустрэча старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навучы, культуры і сацыяльным развіццям Ірыны СТАРАВОЙТАВАЙ з намеснікам старшыні камісіі сената Рэспублікі Польшча па пытаннях эміграцыі і сувязях з палякамі за мяжой Мацеем ЛУЧАКАМ. У сустрэчы таксама прыняла ўдзел член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Кацярына ДУЛАВА.

Бакі адзначылі пазітыўныя тэндэнцыі ў развіцці беларуска-польскага міжпарламенцкага дыялогу, а таксама абмеркавалі пытанні далейшага ўдасканалення ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва Рэспублікі Беларусь і Рэспублікі Польшча ў навуковай, адукацыйнай, культурнай і іншых сферах.

Прапановы ад сенатараў

Як будуць выконвацца даручэнні Прэзідэнта?

Прэзідыум Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі зацвердзіў план дзеянняў па выкананні даручэнняў кіраўніка дзяржавы ў 2018 годзе.

План накіраваны на рэалізацыю даручэнняў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандра Лукашэнкі, дадзеных падчас справаздачы ўрада, Нацыянальнага банка, аблвыканкамаў і Мінскага гарвыканкама 2 сакавіка гэтага года, звароту са штогадовым Пасланнем да беларускага народа і Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь 24 красавіка, а таксама нарады па рашэнні актуальных пытанняў сацыяльна-эканамічнага развіцця Беларусі 3 мая.

Асабліва ўвага ў дакуменце ўдзелена пытанням фарміравання нарматыўнай базы для пабудовы эканомікі, якая забяспечвае дасягненне да канца 2025 года аб'ёма ўнутранага валавога прадукту на ўзроўні \$100 мільярдаў. З гэтай мэтай будуць падрыхтаваны прапановы для ўключэння ў праект Праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь на 2021—2025 гады адначасова з прапановамі па прававым забеспячэнні іх рэалізацыі.

Марыя ДАДАЛКА, Вераніка ПУСТАВІТ.

ЧАЛАВЕК З ЯГО ІНТАРЭСАМІ — У ЦЭНТРЫ ЎВАГІ

У Гродне прайшоў маштабны форум, на якім абмеркавалі актуальныя пытанні мясцовага самакіравання

ТЭМАЙ для шырокага абмеркавання на семінары стала павышэнне эфектыўнасці дзейнасці дэпутатаў мясцовых Саветаў як найважнейшага фактара развіцця рэгіёна. Яго кіраўнікі шукалі адказы на пытанні, якія метады больш прыдатныя сёння ў рабоце з насельніцтвам, якія найлепшыя формы зваротнай сувязі існуюць на практыцы і як народным абраннікам будаваць работу ў сваёй акрузе.

На абласным семінары прысутнічалі дэпутаты ўсіх узроўняў, намеснікі старшынь гар- і райвыканкамаў, ідэалагічны актыў Гродзеншчыны. У рабоце форуму прынялі ўдзел намеснік Гвалы Адміністрацыі Прэзідэнта Уладзімір Жаўняк, памочнік Прэзідэнта — інспектар па Гродзенскай вобласці Сяргей Раўнейка, дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі Ала Сопікава.

Адкрываючы пасяджэнне, старшыня Гродзенскага абласнога Савета дэпутатаў Ігар ЖУК падкрэсліў, што мясцовыя Саветы пасля выбараў, якія прайшлі сёлета, значна змянілі свой склад: у рэгіёне дэпутацкі корпус абнавіўся амаль на 43%. Так, з 2389 народных абраннікаў упершыню атрымалі такі статус 1022 дэпутаты. Па кірунках дзейнасці без малага 27% — прадстаўнікі сфер адукацыі, культуры, навукі, медыцыны, амаль столькі ж — сельскай гаспадаркі. Дарэчы, у 28-м скліканні 10% дэпутацкага корпусу прадстаўляюць інтарэсы малага і сярэдняга бізнесу, займаюцца прадпрыемальніцтвам.

— Сярод дэпутатаў дастаткова вядомых, таленавітых, паважных кіраўнікоў прадпрыемстваў, арганізацый і ўстаноў. Іх найбагацейшы прафесійны і жыццёвы вопыт складае вялікі патэнцыял мясцовых Саветаў, — падкрэсліў Ігар Жук. — І гэты патэнцыял павінен быць максімальна задзейнічаны пры вырашэнні праблемных пытанняў жыццязабеспячэння насельніцтва і для выканання прыярытэтных задач, вызначаных V Усебеларускім народным сходам і пастаўленых Прэзідэнтам краіны Аляксандрам Лукашэнкам у штогадовым Пасланні да беларускага народа.

ТОЛЬКІ ЛІЧБЫ

На Гродзеншчыне абрана 2389 дэпутатаў мясцовых Саветаў усіх узроўняў. Сфарміраваны органы мясцовага самакіравання — абласны Савет (60 дэпутатаў), 18 Саветаў базавага ўзроўня (527) і 157 першаснага ўзроўня (1802). Сярод дэпутатаў мясцовых Саветаў 28-га склікання 65 чалавек (ці 2,7%) ва ўзросце да 30 гадоў.

Працягваючы тэму, намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Уладзімір ЖАЎНЯК падкрэсліў, што ў адным з выступленняў кіраўнік краіны канкрэтна вызначыў прыярытэты ў дзейнасці дэпутатаў мясцовых Саветаў: дапамагчы канкрэтнаму чалавеку, прыняць зацікаўлены ўдзел у яго жыцці, падтрымаць. У гэтым — прызначэнне

дэпутата. Тое ж самае датычыцца і ідэалагічных работнікаў.

— Залог поспеху залежыць ад жыццёвага досведу і аўтарытэту. Важна, каб людзі ведалі вас у твар, сустракаліся з вамі і выказвалі тое, што іх хвалюе, — скіраваў увагу ўдзельнікаў семінара Уладзімір Жаўняк.

Дырэктар Інстытута сацыялогіі Рэспублікі Беларусь, прафесар Ігар КАТЛЯРОЎ упэўнены, што мясцовае самакіраванне — адна з асноў у развіцці беларускай дзяржавы.

Па выніках даследаванняў існуючага складу народных абраннікаў можна казаць, што яны маюць усе падставы для эфектыўнай працы. Больш за тое, Гродзеншчына знаходзіцца на першым месцы сярод рэгіёнаў па такім асноўным паказчыку, як пазнавальнасць.

— Трэба часцей праводзіць сустрэчы з насельніцтвам, ісці туды, дзе чакаюць: тэлевізар ці камп'ютар не ў стане замяніць жывую гаворку з дэпутатам. Там, на месцах, маюць патрэбу ў сумленнай размове, — падкрэсліў Ігар Катляроў.

Таксама ён расказаў і аб фактарах, якія перашкаджаюць эфектыўнай рабоце дэпутата: напрыклад, нізкім уліку грамадскай думкі пры прыняцці рашэнняў, і параіў сістэматычна вывучаць меркаванне людзей па актуальных пытаннях, а таксама задзейнічаць у рабоце Саветаў прадстаўнікоў розных груп насельніцтва.

На думку **начальніка галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі аблвыканкама Аляксандра ВЯРСОЦКАГА**, вылучэнне найлепшых таксама скіравана на стымуляванне актыўнасці дэпутатаў. Для гэтага на Гродзеншчыне распрацавалі крытэрыі эфектыўнасці дзейнасці народных абраннікаў. У ліку іх такія паказчыкі, як колькасць праведзеных сустрэч з насельніцтвам, колькасць зваротаў і прынятых па іх рашэнняў і гэтак далей.

Ідэю растлумачыў Ігар Жук, які падкрэсліў, што ў сваёй штодзённай дзейнасці дэпутатамі шмат чаго робіцца, але з цягам часу нідзе не адлюстроўваецца. Новы падыход дазволіць падсумаваць вынікі працы дэпутатаў мясцовых Саветаў і адзначыць найлепшых.

Між іншым, трэба больш інфармаваць аб сваёй дзейнасці, карыстаючыся і сучаснымі тэхналогіямі, бо, як паказваюць даследаванні, 85% беларускіх карыстальнікаў інтэрнету маюць стасункі праз сацыяльныя платформы. Інтэрнэт-прастора сёння дазваляе трымаць справаздачу перад сваімі выбаршчыкамі амаль што ў рэжыме анлайн.

На думку **памочніка Прэзідэнта Беларусі — інспектара па Гродзенскай вобласці Сяргея РАЎНЕЙКІ**, адзін з асноўных крытэрыяў эфектыўнай дзейнасці народнага абранніка — наколькі ён цытуемы. І ў гэтым на дапамогу прыходзяць сучасныя сродкі сувязі і камунікацыі.

— Мясцовыя Саветы не маюць уласных сайтаў, дэпутаты практычна не выкарыстоўваюць сацыяльныя сеткі для камунікацыі з выбаршчыкамі, — дадаў старшыня абласнога Савета Ігар Жук. — У той жа час інтэрнет-суполкі валодаюць мабільнасцю, актыўнасцю, публічнасцю. Таму нам, дэпутатам, трэба актыўна ўзаемадзейнічаць, супрацоўнічаць з актывістамі сацыяльных груп, пляцовак. Трэба выкарыстоўваць іх рэсурсы для ма-

ніторынгу праблемных пытанняў у сваёй акрузе, інфармавання выбаршчыкаў, сумеснага вырашэння пытанняў, падтрымання грамадскіх канструктыўных ініцыятыў.

Словам, як падкрэсліў выступоўца, работа па прыწყле «як раней» сёння ўжо нікому не патрэбная.

Дарэчы, аб тым, як трэба «цяпер», многія даведаліся дзякуючы выступленню **дэпутата Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Алы СОПІКАВАЙ**. Народная абранніца шмат увагі ўдзяляе інфармаванню выбаршчыкаў аб выніках сваёй працы, таму стварыла персанальны сайт. Яна самастойна яго абнаўляе і займаецца адміністраваннем, там можна знайсці гадавыя справаздачы, аб'явы, віншаванні, фотарэпартажы з сумесных праектаў з дэпутатамі мясцовага ўзроўня, правядзення сацыяльна значных акцый і гэтак далей.

Падводзячы вынікі семінара, Уладзімір Жаўняк адзначыў, што на Гродзеншчыне добра наладжана работа са зваротамі грамадзян: «Пытанні вырашаюцца, людзей чуюць, не ўсіх, але чуюць...»

— Сродкі камунікацыі, якія сёння існуюць паміж людзьмі і ўладай, разнастайныя. Калі правільна іх выкарыстоўваць, калі грамадзяне будуць ведаць, як разглядаюцца іх пытанні, якія рашэнні прымае мясцовая ўлада, — гэта будзе сведчыць аб тым, што наша ўлада працуе эфектыўна. Дэпутат мясцовага Савета павінен разумець, што ён бліжэй за іншых прадстаўнікоў улады да чалавека. Ён павінен адчуваць тую ці іншую праблему і імкнуцца яе вырашыць да таго моманту, як яна закрэне чыйсьці лёс, — падкрэсліў намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Вольга АНУФРЫЕВА.

ПРАВЕРКА НА ТРЫВАЛАСЦЬ

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Гэты раён адзін з найбольш пацярпелых ад радыеактыўнага забруджвання. Праблемы людзей, якія пражываюць на гэтай тэрыторыі, характэрныя для большасці раёнаў Гомельскай і Магілёўскай абласцей, пашкоджаных радыяцыяй. Таму тут патрабуюцца больш актыўна праводзіць мерапрыемствы, накіраваныя на атрыманне чыстай прадукцыі і прадуктаў харчавання, паляпшэнне санітарнага стану населеных пунктаў, якія рэабілітуюцца, і пахаванне непрыгодных для далейшага выкарыстання аб'ектаў у зоне адсялення.

Падчас выязнога пасяджэння Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання ў Слаўгарадзе.

Неабходна прадоўжыць работы па мадэрнізацыі ўстаноў аховы здароўя, адукацыі, культуры, бытавога і камунальнага абслугоўвання. Удзяліць увагу аздараўленню дзяцей. Усе гэтыя мерапрыемствы патрабуюць адпаведнага фінансавання.

На жаль, па выніках I квартала гэтага года бюджэты Гомельскай і Магілёўскай абласцей выкананыя з дэфіцытам, узровень даходаў не дазваляе вырашыць усе назапашаныя праблемы, нават з улікам прадугледжаных заканадаўствам ільгот для пацярпелых тэрыторый. Таму мясцовым органам улады неабходна шукаць магчымасці зніжэння дадатковых раённых і абласных бюджэтаў шляхам павышэння эфектыўнасці эканомікі — стварэння новых працоўных месцаў і прадпрыемстваў, росту прадукцыйнасці працы, павелічэння прыбытковасці фінансава-гаспадарчай дзейнасці, рацыянальнага выкарыстання маёмасці, якая знаходзіцца ў камунальнай уласнасці. У гэтай рабоце павінен быць актыўна задзейнічаны ўсё патэнцыял выканаўчых і прадстаўнічых органаў улады.

Саветам дэпутатаў і выканаўчым камітэтам усіх тэрытарыяльных узроўняў рэкамендавана забяспечыць правядзенне эфектыўнай палітыкі садзейнічання занятасці сельскага насельніцтва на аснове рэалізацыі плана індустрыялізацыі Рэспублікі Беларусь, у тым ліку 1740 інвестыцыйных праектаў, якія змяшчаюцца ў ім. Мясцовым Саветам рэкамендавана на сесіях, пасяджэннях прэзідыумаў Саветаў дэпутатаў рэгулярна разглядаць ход рэалізацыі праграм сацыяльна-эканамічнага развіцця свайго раёна. У мэтах аказання практычнай дапамогі ўвесці ў практыку замацаванне за праблемнымі прадпрыемствамі дэпутатаў мясцовых Саветаў. Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь рэкамендавана арганізаваць вучобу для новаабраненых старшыняў і найбольш актыўных дэпутатаў мясцовых Саветаў. Адпаведныя рэкамендацыі дадзены дэпартаменту па ліквідацыі наступстваў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС і Міністэрству па надзвычайных сітуацыях.

Падагульняючы сказанае, хачу адзначыць, што сёння, як ніколі, на мясцовыя органы ўлады ўскладаецца нялёгкае груз ад-

казнасці за ўстойлівае развіццё рэгіёнаў, эфектыўную работу прадпрыемстваў, інавацыйнае развіццё эканомікі, стварэнне новых працоўных месцаў, забяспечэнне занятасці, павышэнне даходаў насельніцтва. Менавіта таму даны кірунак дзяржаўнай палітыкі знаходзіцца пад пільнай увагай як кіраўніка нашай дзяржавы, так і Савета Рэспублікі.

«Любая адміністрацыйная рэформа закранае інтарэсы насельніцтва, якое пражывае на гэтай тэрыторыі. Да таго ж гэта яшчэ і вельмі дарагое мерапрыемства.

СЕМ РАЗОЎ АДМЕРАЙ

— У апошні час на розных узроўнях, у тым ліку і на ўзроўні дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў, усё часцей узнікае пытанне пра магчымасць правядзення адміністрацыйна-тэрытарыяльнай рэформы ў Рэспубліцы Беларусь. Што вы можаце сказаць з гэтай нагоды?

— Гэта пытанне няпростое, і падыходзіць да змены тэрытарыяльнага ўпарадкавання трэба ўзважана і вельмі асцярожна, улічваючы меркаванні людзей. Любая адміністрацыйная рэформа закранае інтарэсы насельніцтва, якое пражывае на гэтай тэрыторыі. Да таго ж гэта яшчэ і вельмі дарагое мерапрыемства, якое патрабуе сур'ёзнага асэнсавання. Неабходна грунтоўна і дэтальна пралічыць наступствы.

У адпаведнасці з планам дзеянняў па рэалізацыі даручэнняў кіраўніка дзяржавы ў Савец Рэспублікі створана рабочая група па вывучэнні эфектыўнасці адміністрацыйна-тэрытарыяльнага ўпарадкавання Рэспублікі Беларусь і выпрацоўцы прапановы па яго ўдасканаленні. Будзе сабраны і прааналізаваны ўся аналітычная інфармацыя, якая стане асновай прапановы па павышэнні эфектыўнасці адміністрацыйна-тэрытарыяльнага ўпарадкавання ў нашай краіне. Пры гэтым будуць улічаны ўсе перспектывы развіцця рэгіёнаў, дынаміка колькасці насельніцтва, канцэнтрацыя прадукцыйных сіл,

спецыялізацыя гаспадарчага комплексу, прыродныя, дэмаграфічныя і працоўныя рэсурсы, якія ёсць у рэгіёнах. Плануецца, што эканамічна абгрунтаваныя прапановы па гэтым пытанні рабочая група прадставіць у пачатку верасня.

НЕ АДСТАЦЬ АД ЧАСУ

— Пастаянная камісія па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні, якую вы ўзначальваеце, выступіла з ініцыятывай правядзення маніторынгаў дзейнага заканадаўства. Напрыклад, сёння праводзіцца маніторынг закона «Аб сялянскай (фермерскай) гаспадарцы». Якіх вынікаў вы чакаеце ад гэтай работы?

— Практыка правядзення маніторынгаў дзейнага заканадаўства не новая. Імклівае змяненне жыцця грамадства прыводзіць да неабходнасці ўдасканален-

ня законаў, прынятых некалькі дзесяцігоддзяў таму. Савет Рэспублікі, як заканадаўчы орган, павінен пастаянна трымаць руку на пульсе часу і звяртаць актуальнасць заканатворчай дзейнасці. Згаданы закон «Аб сялянскай (фермерскай) гаспадарцы» быў прыняты 18 лютага 1991 года. Папраўкі ў яго ўносіліся ў 2005-м. У такім выглядзе дакумент працуе дагэтуль. Прышоў час вывучыць нормы закона з пункту гледжання іх эфектыўнасці для рэалізацыі прыярытэтаў сацыяльна-эканамічнага развіцця Беларусі на бягучую пяцігодку. Гаворка ідзе пра павышэнне інвестыцыйнай прывабнасці фермерскіх гаспадарак, павелічэнне экспарту іх прадукцыі, стварэнне працоўных месцаў. Важна прыцягнуць у гэтую сферу адукаваную, падрыхтаваную моладзь, якая выкарыстоўвае для працы

на зямлі сучасныя тэхналогіі. З улікам гэтага мы і праводзім маніторынг, каб у далейшым унесці ў закон неабходныя папраўкі і стварыць прававыя ўмовы для вырашэння гэтых задач, адкрыць новыя напрамкі для развіцця нашай сельскай вытворчасці. Акрамя таго, праводзячы такую работу, мы імкнемся абагульніць сусветны вопыт, вывучыць меркаванні саміх фермераў.

«Сёння, як ніколі, на мясцовыя органы ўлады ўскладаецца нялёгкае груз адказнасці за ўстойлівае развіццё рэгіёнаў, эфектыўную работу прадпрыемстваў.

Падчас пасяджэння Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання ў Слаўгарадзе, абмяркоўваючы праблемы павышэння эфектыўнасці работы над заканадаўствам, прыйшлі да высновы, што перад прыняццем таго ці іншага закона ў парламенце неабходна абмеркаваць яго асноўныя палажэнні на прывічным узроўні, з удзелам мясцовых Саветаў дэпутатаў. Думаю, што гэтую практыку трэба ўвесці ўжо ў самы бліжэйшы час.

Дэпутаты на месцах таксама павінны ўдзельнічаць у падрыхтоўцы законапраектаў. Зараз праекты законаў накіроўваюцца на разгляд абласным Саветам. Будзе правільна абмяркоўваць важныя дзяржаўныя пытанні і з дэпутатамі гарадскіх і раённых Саветаў.

ТОЛЬКІ АБ'ЕКТЫЎНАЯ ІНФАРМАЦЫЯ

— У рабоце дэпутатаў, пачынаючы ад мясцовага і заканчваючы рэспубліканскім узроўнем, вельмі важна своечасова данесці дакладную інфармацыю да выбаршчыкаў, абмеркаваць з насельніцтвам набалельыя праблемы, у тым ліку і на старонках друкаваных выданняў. Якую ролю ў гэтай рабоце вы адводзіце сродкам масавай інфармацыі?

— Работа дэпутатаў мясцовых Саветаў першачарговым павінна будавацца на аснове цеснага супрацоўніцтва з раённымі, абласнымі і рэспубліканскімі сродкамі масавай інфармацыі. А ваша выданне — дадатак да газеты «Звязда» «Мясцовае самакіраванне» — павінна стаць

галоўным друкаваным органам у асяятым дзейнасці органаў мясцовага самакіравання, работы дэпутатаў усіх узроўняў. «Мясцовае самакіраванне» першачарговым выдавалася як тэматычная ўкладка для выбаршчыкаў і дэпутатаў мясцовых Саветаў. За невялікі прамежак часу газета стала самастойным 16-палосным выданнем і набыла папулярнасць у чытачоў з усіх рэгіёнаў краіны.

Пра гэта гаварылася і на апошнім пасяджэнні Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання ў Слаўгарадзе. У ліку першачарговых задач была адзначана неабходнасць павышэння якасці інфармацыйнага забеспячэння работы мясцовых органаў улады ў сродках масавай інфармацыі. У выніковым дакуменце пасяджэння Савета прапанавана рэгулярна на старонках газеты «Звязда» і дадатку «Мясцовае самакіраванне» абагульняць і распаўсюджаць перадавы вопыт па сацыяльна-эканамічным развіццё рэгіёнаў, а таксама пастаянна асвятляць дзейнасць дэпутатаў мясцовых Саветаў, іх работу з насельніцтвам, ступень удзелу ў важных падзеях свайго рэгіёна. У сваю чаргу і дэпутатам мясцовых Саветаў у мэтах аператыўнага азнаямлення з работай мясцовых органаў улады і дэпутацкага корпуса, а таксама атрымання інфармацыі аб праектах законаў, якія разглядаюцца ў парламенце, прапанавана прыняць актыўны ўдзел у арганізацыі падпіскі на дадатак да газеты «Звязда» «Мясцовае самакіраванне». Таму перад творчым калектывам выдання стаіць вельмі адказная і няпростая задача — заяваць у насельніцтва Беларусі аўтарытэт аб'ектыўнай крыніцы атрымання інфармацыі і фарміравання грамадскай думкі па ўсіх пытаннях дзяржаўнай палітыкі.

У цэлым хачу настроіць новаабраненых дэпутатаў корпус прывічнага ўзроўню на сур'ёзную і канструктыўную работу. Час адміністрацыйнага кіравання прайшоў. Трэба ствараць умовы ў сваіх акругах для самастойнага папярэдняга бюджэтаў — знайсці пункты эканамічнага росту на мясцовым узроўні. Наладзіць дакладную работу прадпрыемстваў, якія ўжо ёсць, і падумаць аб адкрыцці перспектывных вытворчасцяў, звярнуць увагу на спецыялізацыю рэгіёнаў. Кожны рэгіён павінен вызначыцца з прыярытэтамі свайго развіцця, мець выразны і вывераны план дзеянняў на найбліжэйшую і сярэднетэрміновую перспектыву. Праграма сацыяльна-эканамічнага развіцця павінна быць выканана. І мясцовым Саветам дэпутатаў трэба ў гэтай рабоце быць інтэгратарамі. Я нават скажу бы, што гэта праверка нас на трываласць. Толькі аб'яднаўшы намаганні ўсіх галін улады, грамадскіх арганізацый і насельніцтва, можна дасягнуць тых вынікаў, пра якія казаў кіраўнік дзяржавы.

Наталля БІТЭЛЬ.

НЕ МАЁ, А НАША

Прыклад

Кацярына Кухарчык успамінае, што ў першыя гады функцыянавання камітэта яна жыла ў адным з суседніх дамоў і, паколькі знаходзілася ў дэкрэтным водпуску, амаль што з акна дома назірала, як пераўтвараецца тэрыторыя на супраць. Людзі выходзілі ўвечары і дапамагалі будаўнікам, спецыялістам, арганізоўвалі масавыя суботнікі. А каля пад'ездаў шчыравалі пенсіянеры, якія разбівалі клумбы, высаджвалі кветкі, даглядалі іх. І на вачах усё мянялася, прыгажэла.

— А калі ўзвялі першую сучасную дзіцячую пляцоўку, — расказвае Кацярына Вікенцьеўна, — вечарамі амаль што чарга выстройвалася з дзяцей — усім хацелася там пагуляць, пакатацца. Само жыццё запатрабавала пашыраць добрую справу, далучаць да камітэта жыхароў іншых дамоў.

Так і выйшла. Паступова ў камітэт «Надзея» ўвайшлі не толькі кааператывныя дамы, да іх далучыліся і жэсаўскія. Удасканальваліся не толькі формы работы з жылцамі, але і арганізацыйныя моманты. Напрыклад, у 2010 годзе пасля прыняцця Закона «Аб мясцовым кіраванні і самакіраванні ў Рэспубліцы Беларусь» на сходзе 23 упаўнаважаных быў абраны новы склад камітэта «Надзея». І ў яго ўжо ўвайшлі прадстаўнікі дамоў, якія абслугоўваюцца ЖЭС-5. Зараз камітэт аб'ядноўвае 25 дамоў з колькасцю насельніцтва каля пяці тысяч чалавек. Зарэгістраваная новая рэдакцыя статута «Надзеі».

Супрацоўніцтва

Вельмі многае дае камітэту міжнароднае супрацоўніцтва, і не толькі у фінансавым плане, што несумненна, самае важнае. Пра

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Кацярына КУХАРЧЫК.

сродкі грантаў ужо гаварылася. Але Шведская асацыяцыя камун і ландсцінгаў — SKL International дапамагала не толькі грашыма, яна наладзіла шэраг семінараў па развіцці мясцовага самакіравання. Прадстаўнікі «Надзеі» маглі выехаць і паглядзець замежны вопыт. Работу падобных камітэтаў яны вывучалі ў Польшчы, Літве, Украіне. У кожнай краіне ёсць свая разыначка, свае асаблівасці, але многае ўдалося прымяніць у сябе. І ўжо актывісты «Надзеі» прымаюць потым дэпутатаў з Ляхавіцкага, Ганцавіцкага, іншых раёнаў, якія імкнуліся вывучыць вопыт, каб нешта падобнае зрабіць на сваіх тэрыторыях.

Энтузіязм

— Нам многія казалі, маўляў, не надоўга хопіць вашага энтузіязму, — гаворыць старшыня камітэта. — Але жыццё паказвае, што гэта не так, да добрага таксама

хутка прывыкаеш. Вось зараз у нас няма ніякага фінансавання і, можна сказаць, мы працуем на энтузіязме.

Але ж з самага пачатку агаворвалася, што грошы даюцца на стварэнне таго ці іншага аб'екта, скажам, дзіцячай пляцоўкі. А падтрымліваць яго ў належным стане — гэта ўжо справа жылцоў. Так яно і ёсць. Людзям не трэба напамінаць, яны самі глядзяць за парадкам, самі зрабляць заўвагу, калі хто паводзіць сябе не так, як трэба. У кожным доме, у кожным кааператыве ёсць свае актывісты, таксама практычна кожны пад'езд мае аматараў кветак — яны з вясны даглядаюць кветнікі, высаджваюць новыя расліны. Адрасу, каб зрабіць клумбы, патрэбна была тэхнічная дапамога, тады звярталіся ў ЖЭС. Камунальнікі прывозілі зямлю. Далейшае — справа жылцоў.

“ Людзі адарваліся ад канап, выйшлі з дамоў і многае зрабілі сваімі рукамі. Калі ж агульная справа атрымала арганізацыйнае ўвасабленне, з'явілася магчымасць атрымаць і гранты.

І яшчэ: адна прыгажосць параджае іншую. Пры стварэнні і прыняцці статута камітэт «Надзея» заяўляў сябе як фарміраванне

Рыгор КАСАБУЦКІ, старшыня Баранавіцкага гарадскога Савета дэпутатаў:

— Па прыкладзе «Надзеі» ў Баранавічах былі створаны камітэты тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання «Вясёлкавы», «Сонечны», «Дамавяты», «Гай-2016», а таксама камітэт у аграгарадку Жамчужны Баранавіцкага раёна. Актывісты «Надзеі» дапамагаюць ім парадамі і кансультацыямі. І новы склад гарадскога Савета, абраны сёлета, мае намер падтрымліваць грамадскія фарміраванні, развіваць іх. Такую ж пазіцыю займае і гарадскі выканаўчы камітэт.

па добраўпарадкаванні агульных тэрыторый. Папрыгажэла на вуліцы — захацелася палепшыць выгляд дома. Зразумела, што пад'езды сталі клопамам саміх жылцоў. Апошнім часам вельмі многія дамы літаральна перамяніліся. Людзі сабралі грошы, зрабілі рамонт, многія пад'езды выглядаюць сапраўды светлымі, прыгожымі, нават крэатыўнымі.

Агульная справа аб'ядноўвае па словах Кацярыны Кухарчык.

— Нашы жылцы сталі больш камунікаваць паміж сабой. На суботнікі выходзяць разам з дзецьмі. Падлеткі, якія самі фарбавалі, рамантавалі лаўкі, не будуць іх ламаць альбо псаваць. Ды і пільныя бабулькі напатагове, калі што. З агульнай справай, у якую ўсё больш і больш людзей уцягваецца, мяняецца сам менталітэт жыхароў. Паяўляецца нават гонар за тое, што жывеш у прыгожым, цывілізаваным асяродку. Нездарма ж правахоўнікі адзначаюць, што ў нас крымінагенная сітуацыя лепшая, чым у іншых раёнах горада.

Развіццё

Цяпер «Надзея» падышла да таго, каб пашыраць сваю дзейнасць, выйсці на новыя формы

работы. Раней людзі былі больш засяроджаны на добраўпарадкаванні. Цяпер асноўнае зроблена, варта толькі падтрымліваць, удасканальваць. Камітэт ужо разглядае магчымасці дапамогі маламаёмасным, шэфства над пенсіянерамі ў арганізацыі іх вольнага часу. Спроба стварэння клуба для пенсіянераў ужо ёсць. Цяпер варта звярнуць асаблівую ўвагу на

тых, хто пражывае адзінока. Ёсць задумка прыцягнуць да работы маладых валанцёраў — недалёка размяшчаюцца карпусы Баранавіцкага ўніверсітэта. Спачатку кіраўнікі «Надзеі» замахваюцца стварыць нешта накшталт цэнтра вольнага часу. Але ж зразумелі, што асобны будынак запатрабуе надна многа сродкаў. Таму рашылі выкарыстаць тую базу, якая ёсць, з дапамогай актывістаў-энтузіястаў. Такіх, на шчасце, няма. Скажам, Рыме Андрэеўна Івашчанцы за восемдзесят, гэта чалавек надвычай актыўнай жыццёвай пазіцыі. І яна не адна такая. Збірацца, праводзіць сходы, іншыя мерапрыемствы ім дазваляюць у памяшканні ЖЭСа і гімназіі № 1. А планаў па развіцці ў «Надзеі» шмат.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Баранавічы.

Там, дзе яны ёсць, жыццё мікрараёнаў становіцца больш цывілізаваным

ПЛЯЦОЎКІ

У Гродне камітэты тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання (КТГС) па месцы жыхарства пачалі стварацца восем гадоў таму. Цяпер яны існуюць амаль пры кожным гарадскім ЖЭСе. Далёка не ўсе працуюць ініцыятыўна, і ўсё ж ёсць такія, дзе жыхары ведаюць сваіх актывістаў, ідуць да іх, а тыя, у сваю чаргу, турбуюць адпаведнай службы. З баявымі жанчынамі Людмілай Паўлічэнкай і Тамарай Краснавід мы сустрэліся ў камітэце тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання ЖЭСа № 15 Кастрычніцкага раёна Гродна.

Аб'ездзілі ўвесь горад

Людміла Васілеўна былы педагог, зараз актывістка займаецца грамадскай дзейнасцю на пасадзе старшыні камітэта. Разам з Тамарай Віталевічэўнай яны пачыналі работу новага фарміравання. Цяпер у складзе камітэта дзевяць чалавек — старшыня, яго намеснік і сем удзельніцаў, кожны з якіх мае свой сектар і прыцягвае да работы актывістак жыхароў.

Ініцыятарамі стварэння новай структуры самакіравання ў мікрараёнах сталі дэпутаты гарадскога Савета. За гэты час было прынята некалькі рашэнняў па прававым рэгуляванні

дзейнасці КТГС, распрацавана сістэма заахованняў і конкурсаў-аглядаў. Такая структура павінна забяспечыць аператывнае выяўленне праблем і іх вырашэнне, лічаць у Гродзенскім гарадскім Савеце дэпутатаў, а таксама прыцягнуць да работы нераўнадушных людзей. У іх ліку — і названыя жанчыны. Людміла Паўлічэнка з усмешкай гаворыць, як яе знаходзяць жыхары мікрараёна: маўляў, са сваёй праблемай трэба ісці да жанчыны з рыжымі валасамі, яна дапаможа.

У першую чаргу новая структура была скіравана на добраўпарадкаванне гарадскіх тэрыторый. (Гродна — не толькі прыгранічны горад,

але і турыстычны, і мясцовыя ўлады імкнуцца захаваць тут чысціню і парадак.) Старшыня камітэта Людміла Паўлічэнка і яе былы намеснік Тамара Краснавід пачалі з дзіцячых пляцовак. Іх у мікрараёне было відавочна недастаткова, ды і стан вымушаў жадаць лепшага. Спачатку звярнулі ўвагу на цэнтр мікрараёна Фоліш.

— Мы спачатку аб'ездзілі ўвесь горад, паглядзелі, што ёсць цікавага на такіх пляцоўках. «Выбілі» ў камунальнікаў пластыкавую агароджу, аднавілі пляцоўку, пашырылі яе, і тут правялі ў маі сваё першае свята мікрараёна — Дзень сям'і, — расказвае Людміла Васілеўна.

Дарэчы, стары металічны плоцік, які быў раней на дзіцячай пляцоўцы, цяпер прыстасаваны для агароджы стаянкі машын, каб яны не заезджалі на газон. У работу па афарбоўцы і ўсталяванні пляцоўкі тады ўключыліся многія жыхары мікрараёна, маладыя сем'і. Пазней пляцоўкі пашыры-

Тамара КРАСНАВИД (злева) і Людміла ПАЎЛІЧЭНКА.

ліся, тут з'явіліся фігуркі розных казачных персанажаў. Адзін з іх — кракадзіл Гена — нават трапіў у дэтэктывную гісторыю. Яго нехта ўкраў, але жанчыны змаглі знайсці казачнага героя і вярнуць назад.

Лаўкі, пандусы, падвалы...

Апошнім часам шырокая ўвага ўдзяляецца стварэнню ў горадзе безбар'ерна-

га асяроддзя. Члены КТГС даведаліся, што сям'і, дзе выхоўваецца дзіця-інвалід, патрэбна спецыяльная каляска. З дапамогай дэпутата Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі Сяргея Пацэвіча і спонсараў з прадпрыемства «АВС» набылі каляску і перадалі сям'і. Таксама дэпутат распрадзіўся, каб у доме зрабілі пад'ёмны пандус. Праўда, ён аказаўся не вельмі зручным.

— Пандусы патрэбны многім, — удакладняе Людміла Паўлічэнка, — у нашых дамах шмат інвалідаў, асабліва сталага ўзросту, і чуць, як іх каляска грукаюць па ступеньках, проста немагчыма. Пандусы «прабіваем» хоць бы да дзвярэй пад'езда. Ужо вырашылі, што самі купім цэмент і ноймерам рабочых. Але справа гэта вельмі марудная.

Даводзіцца вырашаць розныя пытанні, і не толькі па добраўпарадкаванні тэрыторый, па словах Людмілы Васілеўны. Звярнуліся да яе жыхары мікрараёна з праблемай — у падвалах завяліся пацукі. І жанчыны-актывісткі разам з прадстаўніком санітарнай службы лазілі па падвалах, каб упэўніцца, што спецыяльная атрута будзе пакладзена паўсюдна, а не проста закінута праз акенца.

(Заканчэнне на 13-й стар. «МС».)

ЗВЯЗДА

■ Пасля балю

БАЦ, БАЦ І — МІМА!

або Чаго нам зноў не хапіла на «Еўрабачанні»?

Адшумеў, адспяваў чарговы — ужо 63-і — міжнародны песенны конкурс «Еўрабачанне». Артысты і фаны даўно раз'ехаліся з Лісабона па сваіх краінах, цяргліва чакаючы, чым гэтакім здзівіць налета краіна-пераможца Ізраіль. А вось для Беларусі пятнаццатая спроба замахнуцца на крышталёвы мікрафон атрымалася да крыўднага беспаспяховага. Як падлічылі крытыкі, выступленне ўкраінца Мікіты Аляксеева, які сёлета прадстаўляў нашу краіну, дало адзін з найгоршых для нас вынікаў — 16-е месца ў паўфінале і 37-е — у агульным заліку. Што не так у кансерваторыі, і якія ўрокі «Еўрабачання» мы ўпарта не вучым?

Ніжняй бялізны для шоу мала

Колькі гадоў беларусы выступаюць на еўрасцэне, столькі доўжацца спрэчкі: ці трэба рабіць з выступлення ярскае шоу, каб зацапіць тэлеаўдыторыю, альбо дастаткова толькі адной, але выдатнай песні?

Зірнём на прыклады. Трэнд «Еўрабачання-2018» — эфектныя паўпрыпрыстыя

васткіх дэкарацый і нават падтанцоўкі — але ўсе ўвайшлі ў топ-10. А ўкраінец Меловін, чый нумар з труной-раялем і палаючай лясвіцай стаў адным з самых запамінальных выступленняў на конкурсе, у выніку толькі 17-ы... Значыць, чагосьці таксама не хапіла?

Парваць на сабе кашулю, распрануцца да немагчымасці, застрэліцца ружамі, зладзіць вогненны феерверк, скарыстаць роба-

раняць слабых ад жорсткіх нападак, і ў гістарычна-палітычным хіце Джамалы, якая ў 2016-м распавяла песню — гісторыю дэпартацыі крымскіх татар 1944 года, і нават у пранзіліва-лірычнай кампазіцыі леташняга пераможцы Сальвадора Сабрала быў свой месэдж — вярнуць на конкурс музыку, спяваючы і слухаючы яе душой...

Тэндэнцыя працягнулася і сёлета. Міхаэль Шульц з Германіі прысвяціў кранальную песню свайму памерламу бацьку, а дзяўчаты з Сан-Марына праспявалі заклік супраць булінгу падлеткаў у школах. Французскі дуэт Madame Monsieur не выйграў конкурс, але атрымаў спецыяльную ўзнагароду за найлепшую метафару — дакладней, самую моцную радкі з усіх песень гэтага года. Песня Францыі «Мерсу»

Выпрабаванне 20-тысячнай «Алціс-Арэнай» праходзіць далёка не кожны артыст.

можа. Аднак гэта песня мае ўжо звыш 43,3 мільёна праглядаў на YouTube і па распапедах маіх сяброў і знаёмых з розных краін, як вірус, гучыць з кожнага прасу, у тым ліку з тэлефонаў падлеткаў.

Словам, гэта ўсё да чаго? Трэба дакладна ведаць і разумець, што артыст хоча сказаць публіцы. І гэта «штосьці» мусіць быць значна, значна больш глыбокім, чым проста «паглядзіце на мяне, у мяне класная песня». Нават у конкурсах прыгажосці знешнасць перастае быць адзіным важным крытэрыем — дык чаму ў песенным конкурсе трэба трэніраваць толькі вакал, а не пасыл? Няма яго — трэба змадэляваць, прыдумаць або шукаць таго, каму і прыдумляць не трэба. Памятаеце леташняе выступленне Naviband? Ксюша і Арцём хацелі прадэманстраваць Еўропе прыгажосць беларускай мовы і зрабілі гэта — натуральна, ненацужна, нясорамна паказалі беларусаў нават лепшымі, чым мы самі сябе лічым.

Каб любіць Беларусь нашу мілую

Асабіста я далёкая ад звышпаптымізму, з якім украінскі прадзюсар Алг Баднарчук назваў выступленне свайго падапечнага перамогай (над сабой). Аднак і «найгоршым вынікам Беларусі на конкурсе» спеваў юнага Мікіты Аляксеева таксама кляймоўчы не збіраюся — былі, былі ў нашай нядоўгай еўравізіянай гісторыі тыя, за каго значна больш сорамна. На жаль, атрымаў каментары ад прадстаўнікоў артыста не атрымалася; ён працягвае гастрольны час: сёння выступае ў Адэсе, заўтра ў Маскве, а там не за гарамі чарговая музычная прэмія маячыць. Прадстаўнікі Белтэлерадыёкампаніі таксама вырашылі захоўваць маўчанне і каментыванні «Еўрабачання-2018» не сталі. Што ж, паспрабуем зрабіць высновы самастойна.

Мяркую, калі б ALEKSEEV'a (ці любога іншага легіянера) у гісторыі Беларусі на «Еўрабачанні» не было, яго варта было б прыдумаць. І нават не таму, што легіянеры бываюць рознага ўзроўню, і на беларускую вуліцу таксама аднойчы можа прыйсці свая Элені Фурэйра — гарача грачанка албанскага паходжання, якая сёлета ледзь не падарыла перамогу Кіпру.

Пачнём з таго, што гэта першы падобны — а таму асабліва карысны — вопыт для нашых тэлевізійнікаў. Не ўмешвацца наогул у працэс падрыхтоўкі, даць творчую свабоду і паглядзець, што атрымаецца — у выпадку са «сваім» артыстам такое не пракаціла б, бо зразумела, на каго ў выніку звяляць усякую няўдачу і марнатраўства дзяржаўных грошай.

Па-другое, наяўнасць межных канкурэнтаў мабілізуе айчынны аўтар і выканаўцаў. З аднаго боку, каб разварушвалі шоу-бізнес не толькі ўнутранымі скандаламі, а ўдарна працавалі часцей, чым раз на год, і не дасылалі на нацыянальны адбор шэдэўры, ад якіх часам вушы вянуць. (Не згодныя? Перагледзьце інтэрнет-трансляцыі адбораў апошніх гадоў.) З іншага — каб тыя самыя артысты, нарэшце, пераканаліся, што «Еўрабачанне» — не «Славянскі базар», а прынцыпова іншы конкурс з іншай публікай

і напружанымі ўмовамі, у якіх пеўня можа даць нават раскручаная «зорка эстрады»: усе гэта пачуюць і крыўдна абмяркуюць у сацсетках.

Нарэшце, гэты вопыт карысны і для беларускіх глядачоў. Проста, каб запомніць, што «легіянер» ахвотна прыме словы падтрымкі і захапленне фанатаў, а вось ад нашай крытыкі яму, хутчэй за ўсё, не будзе ні гарача ні холадна. У адрозненне ад тых артыстаў, каму тут яшчэ жыць і выступаць.

Замест маралі

Давайце зноў прыгадаем, што шлях да поспеху цяжкі не для нас адных. У Літвы з 1994 года найлепшы вынік — як і ў беларусаў, 6-е месца ў фінале, Албанія за 15 гадоў удзелу толькі аднойчы станавілася 5-й, у Славеніі за 25 год — дзве дыскваліфікацыі і найлепшы вынік 7-е месца, Сан-Марына наогул за дзесяць гадоў толькі аднойчы прабіралася ў фінал. Ну і Партугалія, якая ішла да трыумфу 49 гадоў — больш, чым Маісей вадзіў свой народ па пустыні... Так што, спадарства, не тыя нашы гады і вопыт, каб скардзіцца на лёс!

Што рабіць налета — адмовіцца ад удзелу наогул і вырошчваць уласных Сальвадораў Сабралаў, прызначыць аднаго кандыдата закрытым адборам альбо зноў дапусціць у яго ўсіх ахвотных — вырашае Белтэлерадыё-

кампанія як адзінаму ў краіне ўдзельніку Еўрапейскага вяшчальнага саюза. У артыстаў застаецца свабода выбару: падпісвацца на гэта (і адпаведна прымаць правілы гульні) ці пастаяць убаку. Ну а мы, глядачы, можам альбо падтрымаць кагосьці з выканаўцаў рублём і ўсёй душой, альбо лянна сачыць з канапы за чарговымі калямузычнымі скандаламі і інтрыгамі. А калі вынік будзе зусім ужо не даспадобы, ёсць ідэальнае выйсце: выключыць тэлевізар.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.
Фота eurovision.tv

Харватыя.

Сан-Марына.

Славенія.

Азербайджан.

Ад спявацка у ніжняй бялізне, мяркуючы па выніках «Еўрабачання», глядачы, а тым больш прафесіяналы музыкі ўжо стаміліся.

сукенкі ў тон з бялізнай. Іх сёлета было так многа, як быццам спявацкам казалі, што гэта новы дрэс-код. Але ведаеце, што цікава? У фінал з усіх смела распранутых паненак трапіла толькі адна, прадстаўніца Славеніі. І тое таму, што да сукенкі і ніжняй бялізны дадаваліся «фішка» з выключэннем гукі і ўплэўнае жывое выкананне. Альбо ўзяць эстонку Эліну Нячаеву. Яе сукенка-экран вагой у 8 кілаграмаў і плошчай спадніцы ў 53 метры, канешне, забяспечыла карцінку. Але наўрад ці яна спрацавала б, калі б не бездакорны оперны вакал спявачкі — прывітанне з фільма «Пяты элемент».

Зрэшты, тое самае датычыцца і мужчын-выканаўцаў. Сурова-абаяльны датчанін Расмусен расціпаў мноства жаночых сэрцаў далёка не падведзенымі чорным вачыма. Аўстрыец Сэзар, італьянцы Эрмаль і Фабрыцыя, швед Бенджамін наогул не выкарыстоўвалі ніякіх гру-

таў ці галаграму — усё гэта «фішкі», якія могуць спрацаваць, а могуць і падвесці. Аднак калі ў артыста няма глыбіннай харызмы, стрыжня і веры ў свае сілы, то хваляванне і фальшывыя ноты дакладна перакрываюць любую крэатыўную рэжысёрскую задумку.

Спевы і сэнсы

Па старой звычцы многія называюць «Еўрабачанне» шоу для хатніх гаспадынь і конкурсам фрыкаў, дзе песня стаіць на апошнім месцы. Але гэта, прынамсі ў апошняе дзесяцігоддзе, далёка не так. З кожным годам павялічваецца колькасць артыстаў, якія вязуць на конкурс з больш чым 200-мільённай тэлеаўдыторыяй не проста «хоп-хей, ла-ла-лэй», а песню з дадатковым сэнсам, або, як гаворыць пакаленне хіпстараў, месэджам. Такі быў і ў пераможцы 2015 года Монса Зелмерлёва, які заклікаў кожнага быць героем і аба-

прывечана нігерыйскай дзяўчыны, якой пашанцавала нарадзіцца і выжыць на судне нелегальных мігрантаў у Міжземным моры, а самі радкі гучаць так: «Я — усе тыя дзеці, якіх забрала мора, я пражыву сто тысяч гадоў, мяне завуць Мерсі». Нарэшце, дуэт музыкаў з Італіі таксама выйграў Сан-Рэма і ўвайшоў у топ-5 «Еўрабачання» не проста так. Песня нарадзілася пасля тэрарыстычнай атакі ў Манчэстары год таму і ўабрала ў сябе больш мноства сучасных тэрактаў і ваенных канфліктаў. Атрымаўся надзвычай моцны хіт, а разам з ім і танец супраць страху. Кліп на песню ў інтэрнэце паглядзелі ўжо звыш 20 мільёнаў чалавек, а на «Еўрабачанні», кажуць, нават цынічныя журналісты слухалі яе са слязьмі.

Але найбольш яркі і кідкі месэдж быў у пераможцы — ізраільчанкі Неты Барзілай, аўтары песні якой скарысталі тэму сексуальнага пераследу. Кан'юнктура? Быць

Не толькі мы капіруем іншых. Хто заручыцца, што прычоска Неты з Ізраіля не падгледжана летась у беларускі Ксенія Жук?

У ГЛЫБІНЯХ ПАЧУЦЦЯЎ

«ДОБРЫЯ НАМЕРЫ»
«Беларусь 1», з 24 мая

Заможная сям'я Фірсавых — фактычна гаспадары правінцыйнага гарадка Заазерска. Бацька сямейства насамрэч любіць малую радзіму і не дазваляе вялікім грашам сапсаваць сябе. Аднак матэрыяльныя дабrotы не прыносяць шчасця ягоным дзеціям.

Старэйшы сын, Сямён, фактычна выкупіў свабоду сваёй каханай Інгі — танцоркі з начнога клуба. Аднак тая так і не змагла пакахаць мужа і знайшла адзінае сущасць не ва ўроках танцаў для школьнікаў. Муж сярэдняй дачкі Наташы аказаўся алкаголікам і аматарам азартных гульняў, чые прыгоды перашкаджаюць нават яе мацярынскаму шчасцю. Малодшая дачка Юля, спешчаная бацькам, прызвычалася атрымліваць усё, што пажадае, — і аднойчы пажадала сэрца прыезджага архітэктара. А той выпадкова і ўзаемна закахаўся ў жонку старэйшага брата... Словам, атрымаўся забытаны меладраматычны шматкутнік — даўжыней у 20 серый.

«САБАКА НА СЕНЕ»
«Беларусь 3», 26 мая

Музычна-камедыйны двухсерыйны экскурс у XVII стагоддзе, Іспанію часоў Лопэ дэ Вега. Прысвячаецца ўсім тым, хто шануе савецкую сінематэку і пяшчотна любіць загадкавую ўсмешку Церахавай, вусы маладога Баярскага і смаленыя кучары Джыгарханяна.

«СПАТКАННЕ ДЛЯ МАМЫ»
«Беларусь 2», з 27 мая

Рамантычнае рэаліці-шоу, якое стартуе на наступным тыдні ў эфіры маладзёжнага тэлеканала, заснавана на суровых рэаліях. Справа ў тым, што яго галоўныя ўдзельнікі — адзінокія мамы з дзецьмі.

Паводле ўмоў праекта, у кожным з 20 выпускаў за ўвагу ўдзельніцы будуць спаборнічаць некалькі прэтэндэнтаў. Аднак толькі двое з іх атрымаюць магчымасць запрасіць гераіню на спатканне, прычым тых, хто варты рамантычнай сустрэчы, вызначаюць... дзеці. Так, у першай праграме асабістае шчасце паспрабуе адшукаць дырэктар па маркетынгу Ірына, а яе дачка-падлетак Адзэліна павесяліцца напоўніць, прыдумляючы выпрабаванні для кандыдатаў у пошуку самага-самага... Чым скончыцца гэта знаёмства і ці ўхваліць маці выбар дачкі? У тым, уласна кажучы, і цымус рэаліці-шоу!

Панядзелак, 21 мая

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.25 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.05 «Зона X». (16+).
9.10 «Галоўны эфір».
10.15, 12.10, 18.35, 19.20 **Серыял «Лабірынты» (16+)**.
12.40, 13.05, 14.35, 15.25 **Меладрама «Як змучыць палюбоўніцу за 7 дзён» (16+)**.
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 «Беларуская часінка».
21.00 «Панарама».
21.50 «Нашы».
22.10 **Серыял «След» (16+)**.
23.45 Арэна.
0.45 «Дзень спорту».

2 Беларусь 2

7.00 Тэлераніца. (12+).
9.00, 18.40, 22.00 Тэлебарометр.
9.30, 20.00 **Серыял «Зразумець. Дараваць» (16+)**.
10.30 Капейка ў капейку. (12+).
11.00 Камень, нажніцы, папера. (16+).
11.35, 22.10 «Спатканне з будучыняй». (16+).
12.35 «Свет навыварат. Непал». (16+).
13.35 М/с «Качыныя гісторыі». (0+).
14.50 Анімацыйны фільм «Прынцэса і жаба». (0+).
16.30 **Фантастыка «Трон: спадчына» (12+)**.
19.15 Суперлато.
21.00 «Паненка-сялянка». (16+).
22.05 КЕНО.
23.05 Хадзі сюды і танцуй.
23.10 «Анжаліка». **Сіткам. 1—2-я серыі. (16+)**.
0.10 Сыграй мяне, калі зможаш. (12+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабранак».
7.35, 12.20 «Беларуская кухня». Пернік з макама.
8.05, 12.00, 19.55 Навіны культуры.
8.20, 12.15 Гэты дзень.
8.25 «Нацыянальны хіт-парад».
9.20, 17.55 «Навукаманія» (6+).
9.50 «Музеі Беларусі».
10.15, 17.35 «Любоў Палішчук. Жорсткае танга». Дак. фільм (12+).
10.50, 16.30 «Толькі ў мюзік-холе». **Мюзікл (12+)**.
12.50 «Я хачу гэта ўбачыць!» Навагрудак (6+).
13.20 «Наперад у мінулае».
13.45 «Беларусь як песня». Віктар Вуячыч.
14.10, 22.45 «Сталінград. Перамога, якая змяніла свет». «На Берлін!» (12+).
14.50, 21.05 «Лёс чалавека». **Драма (12+)**.
18.15 «Верныя сябры». **Камедыя (12+)**.
20.10 «Майстэрня. Гісторыя аднаго мастака». Яўген Колчаў.
20.40 «Калыханка» (0+).
23.20 «Святло далёкай зоркі». Памяці мастака Міхаіла Даўгялы.

5 Беларусь 5

7.05 Хакей. Чэмпіятат свету. Матч за 3-е месца.
9.05 Хакей. Чэмпіятат свету. Дзённік.
9.35 Вынікі тыдня.
10.15 Вялікі спорт. Ток-шоу.
11.00 Хакей. Чэмпіятат свету. Фінал.
13.25 Тэніс. Турнір WTA. Рым. Фінал.
15.20 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. Відэачасопіс.
15.50 Змешаныя адзінаборствы. UFC.
17.55 Час футбола.
18.40 Футбол. Беларусбанк — чэмпіятат Беларусі. ФК «Віцебск» — «Тарпеда-БелАЗ» (Жодзіна). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
11.10, 0.40 «Зямля пад акіянам». Дак. фільм.
12.10 «Мы — грамацеі!»
12.55 «Так, скіфы — мы!» Дак. фільм.
13.35, 20.45 «Убачыць пачатак часоў». Дак. фільм.
14.30 «Біблейскі сюжэт».
15.10, 1.40 Маскоўскі дзяржаўны акадэмічны сімфанічны аркестр пад кіраўніцтвам Паўла Когана. Юбілейны канцэрт.
16.15 «На гэтым тыдні... 100 гадоў таму. Нефрантавыя нататкі».
16.45 «Агора». Ток-шоу.
18.45 «Доктар Трапезнікаў. Выжыць, а не памерці...» Дак. фільм.
19.45 «Галоўная роля».
20.30 «Добрай ночы, малыя!»
21.35 «Саці. Нясумная класіка...»
22.20 «Пустая карона: вайна Пунсвай і Белай ружы. Генрых VI». **Серыял**.
23.10 «Асмолаў. Псіхалогія перамен». Дак. фільм.
0.00 «Карэніна і я». Дак. фільм.
2.50 «Хрысціян Гюйгенс». Дак. фільм.

КУЛЬТУРА Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 Навіны культуры.
6.35 «Легенды сусветнага кіно». Уладзімір Валодзін.
7.05 «Эфект матылька». Дак. **серыял**.
7.35, 20.05 «Правілы жыцця».
8.10 «Небяспечны ўзрост». Маст. фільм.
9.40, 1.25 Сусветныя скарбы.
10.15, 17.45 «Назіральнік».

3 Беларусь 3

7.00 «Дабранак».
7.35, 12.20 «Беларуская кухня». Пернік з макама.
8.05, 12.00, 19.55 Навіны культуры.
8.20, 12.15 Гэты дзень.
8.25 «Нацыянальны хіт-парад».
9.20, 17.55 «Навукаманія» (6+).
9.50 «Музеі Беларусі».
10.15, 17.35 «Любоў Палішчук. Жорсткае танга». Дак. фільм (12+).
10.50, 16.30 «Толькі ў мюзік-холе». **Мюзікл (12+)**.
12.50 «Я хачу гэта ўбачыць!» Навагрудак (6+).
13.20 «Наперад у мінулае».
13.45 «Беларусь як песня». Віктар Вуячыч.
14.10, 22.45 «Сталінград. Перамога, якая змяніла свет». «На Берлін!» (12+).
14.50, 21.05 «Лёс чалавека». **Драма (12+)**.
18.15 «Верныя сябры». **Камедыя (12+)**.
20.10 «Майстэрня. Гісторыя аднаго мастака». Яўген Колчаў.
20.40 «Калыханка» (0+).
23.20 «Святло далёкай зоркі». Памяці мастака Міхаіла Даўгялы.

5 Беларусь 5

7.05 Хакей. Чэмпіятат свету. Матч за 3-е месца.
9.05 Хакей. Чэмпіятат свету. Дзённік.
9.35 Вынікі тыдня.
10.15 Вялікі спорт. Ток-шоу.
11.00 Хакей. Чэмпіятат свету. Фінал.
13.25 Тэніс. Турнір WTA. Рым. Фінал.
15.20 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. Відэачасопіс.
15.50 Змешаныя адзінаборствы. UFC.
17.55 Час футбола.
18.40 Футбол. Беларусбанк — чэмпіятат Беларусі. ФК «Віцебск» — «Тарпеда-БелАЗ» (Жодзіна). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)

ТВ РЕН СТБ

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.25 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
7.40, 20.10, 23.00 «СТБ-спорт».
9.00 «Тыдзень».
10.00 «Тыдзень спорту».
10.40 «Вялікае снеданне» (12+).
11.15 «Следакі» (16+).
11.45 «Дэпартамент». **Серыял (16+)**.

НОВАЛЬГІЯ Настальгія

6.00, 22.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
6.45, 12.45, 13.35, 19.00, 20.20, 21.40, 23.00, 0.45, 2.10, 3.40 Музычная настальгія (12+).
6.50 Праграма «У коле сяброў. Уладзімір Вінакур». 1986 год (12+).
8.05 Фільм-канцэрт «Вячэрнія мелодыі». 1985 год (12+).
9.00 «Быў час». 2009 год (16+).
10.00 Маст. фільм «Міг удачы» (16+).
11.10 «Музычны рынг». Гурт «Рондо» і С. Мінаеў. 1989 год (12+).
12.00 Дак. фільм «Чым пахнуць грошы?» (12+).
12.55 Праграма «Тэма» з Уладзіславам Лісцэвым: «Багаты і бедны». 1992 год (16+).
13.50 Праграма «Вясёлыя работы». 1985 год (12+).

20.40 Футбол. Беларусбанк — чэмпіятат Беларусі. ФК «Гомель» — «Нёман» (Гродна). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
22.40 Настольны тэніс. Кваліфікацыя каманднага ЧЕ-2019. Жанчыны. Беларусь — Швецыя.

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), 7.30, 8.00 (з субцітрамі), 8.30, 9.00 (з субцітрамі), 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі), 20.30 Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Контур».
10.00 «Жыць здорава!» (12+).
11.10 «Модны прыгавор» (12+).
12.25, 13.10 **Серыял «Ліквідцыя» (16+)**.
13.55 «Давай пажэнімся!» (16+).
16.20 «Легенды цырка» (12+).
16.55 «На самай справе» (16+).
18.20 «Кантрольная закупка» (12+).
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
19.00 «Наша жыццё».
20.00 «Час».
21.10 **Серыял «Практыка» (12+)**.
23.00 «Спартклуб» (12+).
23.30 **Серыял «Асабістыя абставіны» (16+)**.
1.25 «Начныя навіны».

ТВ РЕН СТБ

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.25 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
7.40, 20.10, 23.00 «СТБ-спорт».
9.00 «Тыдзень».
10.00 «Тыдзень спорту».
10.40 «Вялікае снеданне» (12+).
11.15 «Следакі» (16+).
11.45 «Дэпартамент». **Серыял (16+)**.

15.00 Маст. фільм «Транзіт» (16+).
17.05 «Музычны рынг». Гурт «Своя игра» і С. Мінаеў. 1989 год (12+).
18.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Паззія андэрграўнду». 2005 год (18+).
19.10 Маст. фільм «Капітан Нэма». 1-я серыя (16+).
20.45, 2.45 «Прэс-экспрэс». 1993 год (16+).
21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
0.00 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1977. 4-я частка. 2009 год (12+).
1.05 Маст. фільм «Варыянт «Амега». 5-я серыя (16+).
4.00 «Колба часу» (16+).
5.05 «Музычны рынг». Гурт «Аукцыён» і гурт «Своя игра». 1989 год (12+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

4.00, 6.00, 8.15, 22.00 Футбол. Чэмпіятат MLS.
5.00, 7.15, 9.30, 0.15 Веласпорт. «Джыра д'Італія».
11.00 Тэніс. Australian Open.
10.00, 14.00, 17.00, 18.30 Тэніс. «Ралан Гарос». Кваліфікацыя.
13.00, 17.30, 21.20, 2.30 Аўтагонкі. WTCR.
21.00 Тэніс. «Рыхтуйся да «Ралан Гарос»».
1.30 Watts.
1.45 Аўтагонкі. Формула Е.

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

0.20 Як снег на галаву. (16+).
2.10 Дом з паранармальнымі з'явамі. (16+).
3.45 Дом з паранармальнымі з'явамі-2. (18+).
5.20 З 5 да 7. Час палюбоўнікаў. (16+).
7.10 Вялікае вяселле. (16+).
8.45 Маё вялікае грэчаскае лета. (16+).
10.30 Як украсіць брыльянт. (16+).
12.15 Каханне і іншыя катастрофы. (12+).
14.00 Мідлтан. (16+).
15.55 Махляры. (16+).
17.45 Без пачуццяў. (16+).

13.50 **Фантастыка «Эквілібрыум» (16+)**.
15.35 «Ежа багоў» (16+).
16.50 «Вялікі горад».
17.35 «Вадзіць па-руску» (16+).
17.45 «Правінцыялы». **Серыял (16+)**.
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
20.15 «Баец. Нараджэнне легенды». **Серыял (16+)**.
22.00 «Глядзець усім!» (16+).
23.05 «Самыя шакіруючыя гіпэтэзы» (16+).
23.45 «Загадкі чалавецтва» (16+).

МІР МІР

6.00, 8.05, 10.05, 13.15 **Серыял «У вас будзе дзіця» (16+)**.
8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
14.00, 4.15 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15 «Гульня ў кіно» (12+).
17.10, 2.25 **Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+)**.
19.20 **Серыял «Джамайка» (12+)**.
23.00, 0.10 Маст. фільм «Самы лепшы вечар» (16+).
1.00 «Гульня ў кіно» (12+).
1.55 «Іншы свет» (12+).

БЕЛАРУСЬ РТР Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
10.55 Надвор'е на тыдзень.
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.40 «Пакой смеху». (16+).
13.35 «Наша справа». (16+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.35 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу. (12+).
15.45 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.35 «Лёс чалавека». (12+).
18.45 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір». (16+).
20.40 **Серыял «Сядзелка» (12+)**.
22.30, 23.10 **Серыял «Скліфасоўскі» (12+)**.
0.25 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

19.30 Малавіта. (16+).
21.35 Формула 51. (16+).
23.20 Аднакласніцы. (16+).

ТВ 3 ТБЗ

6.00 М/ф (6+).
7.55 «10 самых» (16+).
8.25 «Доктар I...» (16+).
8.55, 18.55, 1.30 «Асколкі». **Серыял (16+)**.
10.35, 3.05 «Судовыя страсці». Дак. **серыял (16+)**.
12.10 «Асцярожна, махляры!» (16+).
12.40 «Без падману» (16+).
13.30 «Партрэт другой жонкі». Меладрама (12+).
15.20 «Нераскрытыя тайны» (16+).
16.15 «Мой герой» (12+).
17.05 «Развітанне» (16+).
18.00 «Мода з рызыкай для жыцця». Дак. фільм (12+).
20.45 «Дылетант». **Дэтэктыў (12+)**.
21.45 «Нераскрытыя тайны» (16+).
22.40, 4.35 «Уся Праўда» (16+).
23.10 «Грань». **Серыял (16+)**.
0.00 «Брыльянтавы паліцэйскі». **Камедыя (12+)**.
5.05 «Часова даступны» (12+).

TV 1000 ТБ1000

6.10, 15.50 Шанхайскія рыцары. (12+).
8.30 Вясельны пярэпалах. (12+).
10.40 Іржа і костка. (16+).
13.10 Легенды восені. (16+).
18.10 Трусіная нара. (16+).
20.10 Прывітанне, Джулі! (16+).
22.00 Рымскія спатканні. (16+).
23.50 Зільс-Марыя. (18+).
2.20 Афера па-англійску. (18+).
4.10 Сэрцаед. (16+).

ТВ 1000 Рускае кіно

6.20 Граф Мантэнегра (12+).
8.30 Цёмны свет: раўнавага (12+).
10.30 Кампенсацыя (16+).

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
6.10, 7.10 «Дзелавая раніца НТБ». (12+).
7.50, 8.10 **Серыял «Мухтар. Новы след» (16+)**.
8.50 **Серыял «Сужэнцы» (16+)**.
9.45 «За гранню».
10.20 Маст. фільм «Чорны горад». (16+).
12.05 «Чакай мяне». (12+).
13.25, 18.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05 **Серыял «Ляснік» (16+)**.
16.35 **Серыял «Пасольства» (16+)**.
17.25 «ДНК». (16+).
19.45 **Серыял «Марскія д'яблы. Смерч» (16+)**.
21.20 **Серыял «Справа гонару» (16+)**.
23.10 «НЗ.by».
23.30 «Вынікі дня».
0.00 **Серыял «Сведкі» (16+)**.

3 МОЯ 8 канал

7.00, 15.55, 19.40, 21.00, 23.55 «Надвор'е».
7.05 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
7.15, 23.00 **Серыял «Камісар Рэкс» (12+)**.
8.10 **Серыял «Макс» (16+)**.
9.00, 19.45 **Серыял «Імператрыца Кі» (16+)**.
10.05 **Баявік «Ліцэнзія на збойства» (12+)**.
12.20 «Сад і агарод».
12.30 **Серыял «Каханне цудоўнае» (16+)**.
14.15 **Дэтэктыў «Самурай» (16+)**.
16.00 Дзяцель «Адказвайка» (0+).
16.05 «Мультипарад» (0+).
16.30 «Здароўе».
17.20 **Серыял «Анёлы» (16+)**.
18.50 **Серыял «Справядлівая справа» (16+)**.
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.05 **Камедыя «Заліковы выкладчык» (16+)**.

12.20 Якая цудоўная гульня (12+).
14.20 Пра што гавораць мужчыны. Працяг (16+).
16.20, 4.20 Плямяшка. (12+).
18.20 Апошні забой (16+).
20.20 Любовь-морковь (12+).
22.25 Івановы (12+).
0.20 Ракавыя яйкі (18+).
2.35 Выкрутасы (12+).

National Geographic

6.00, 14.50 Цуды інжынерыі. (12+).
6.50, 10.10 Зона будаўніцтва. (12+).
7.15 Навуковыя недарэчнасці. (12+).
7.40, 13.20 Неверагодны доктар Пол. (16+).
8.30, 11.45, 16.20, 20.25 Аўтасос. (12+).
9.20 Невядомая планета зямля. (12+).
11.00 Дзікі тунец. (16+).
14.05 Міжнародны аэрапорт Дубай. (12+).
15.35, 19.40, 0.25, 2.50 Расследаванні авіякатастроф. (16+).
17.10, 21.10, 1.10, 4.25 Геній: Пікаса. (16+).
18.55 Уварванне на Зямлю. (16+).
22.50, 2.05 Гісторыя Гары: чатыры вяселлі і адно пахаванне. (12+).
23.40 Ліхтунгі за мяжой. (18+).
5.15 Найцяжэйшы ў свеце рамонт. (6+).

Discovery Discovery

8.00, 17.00, 22.00, 4.40 Махінатары. (16+).
9.00, 15.00, 21.00 Як гэта ўстроена? (16+).
10.00, 16.00, 23.00, 3.50 Палюнічыя на рэліквіі.
11.00 Выжыць разам.
14.00, 7.10 Выжыванне без купюр. (16+).
18.00, 6.20 Хуткія і гучныя.
20.00 Залатая ліхаманка.
0.00 Бітва за нерухомасць.
1.00 Турбадуэт.
2.00, 5.30 Самагоншчыкі.
2.55 Вулчыннае навукі.

Чаго грэбуеш заціркай?

Штотыдзень у эфіры тэлеканала «Беларусь 3» тэлевіктарына «Размаўляем па-беларуску».

Для таго каб стаць яе ўдзельнікам, неабходна зайсці на сайт tvrgomel.by або Zbelarus.by

і праз банер «Размаўляем па-беларуску» запойніць заяўку на каманду з трох чалавек.

Ну, а праверыць сваё веданне роднай мовы пасля таго, як праграма выйшла ў эфір, можна з дапамогай «Звязды».

Ці ведалі вы, што: зацірка — мучная пахлёбка на вадзе ці малацэ.

мур — каменная або цагляная сцяна. «Ізноў я тут, сярод муроў, паміж астрожных сцен праклятых».

грэбаваць — з агідай адносіцца да чаго-небудзь. «Юля не грэбавала ніякай работай».

пампаваць — падаваць, здабываць што-небудзь помпай.

зух — бойкі, удалы чалавек; хват. «А праз плячо паўзверх кажуха ідзе раменны пас».

гумно — будынак для складвання і абмалоту збожжя; вельмі моцна, гучна, крычаць, плакаць.

блігат матам крычаць — вельмі моцна, гучна, крычаць, плакаць. «Беларусы яшчэ скажуць: на ўсю глотку, што ёсць моцы».

ні свет ні зара — вельмі рана, досвіткам. «Беларускія адпаведнікі: з цёмнага рана, яшчэ чэрці на кулачкі не выходзілі».

Чарговыя выпускі тэлевіктарыны глядзіце ў эфіры «Беларусь 3» раницай кожную суботу.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Тэлесеткі

ВЯЛІКАЯ ДАТА ВЯЛІКАГА

Да 85-годдзя Вялікага тэатра оперы і балета Беларусі тэлеканал «Беларусь 3» падрыхтаваў адмысловы падарунак — 15-гадзінны тэматычны эфір.

25 мая глядачы ўбачаць гісторыю і сучаснаць беларускай оперы і балета ў асобах, падзеях, архіўных запісах і знакавых пастановах.

Да юбілею здымачная група тэлеканала таксама прадставіць дакументальны цыкл «85-ы сезон» і тэлеверсію канцэрта, што пройдзе ў тэатры напярэдадні юбілею.

У прыватнасці, цягам дня можна будзе паглядзець балет у дзвюх дзёях «Вітаўт» паводле п'есы Аляксея Дударова (2017 год), балет Арама Хачатурана «Спартак» (1999 год), а таксама оперу М. Рымскага-Корсакава «Царская нявеста» (у пастаноўцы 2017 года).

Успамінамі і цікавымі гісторыямі з закулісы падзеяў выдатны харэограф і балетмайстар Валянцін Елізар'еў, галоўны хормайстар тэатра, народная артыстка Беларусі Ніна Ламановіч, вядучая салістка опернай трупы, заслужаная артыстка Беларусі Аксана Волкава, салістка Вялікага, народная артыстка Беларусі Анастасія Масквіна, легендарныя балетныя танцоўшчыкі Віктар Саркісян і Волга Лапо...

Вікторыя ЗАХАРАВА.

Аўторак, 22 мая

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раницы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам)
9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.25 Навіны.

2 Беларусь 2

7.00 Тэлераница. (12+)
9.00, 19.40 Тэлебарометр.
9.05, 19.45 Серыял «Сляпяя». (16+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
7.35, 12.20 «Беларуская кухня». Локшыны.

ВТВ ВТВ

6.00, 16.15 Серыял «Вароніны». (12+).
7.20, 4.00 М/ф «Скубі Ду». (0+)
7.50, 4.25 М/ф «Тры каты». (6+)

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 Навіны культуры.
6.35 «Легенды сусветнага кіно». Фаіна Ранеўская.

ЗВЯЗДА

8.05, 12.00, 20.00 Навіны культуры.
8.20, 12.15 Гэты дзень.
8.25, 17.40 «Галіна». Маст. фільм. (16+).

5 Беларусь 5

7.05 Піт-стоп.
7.30 Гульні «навыраст».
8.00 Час футбола.
8.45 Футбол. Беларусбанк — чэмпіянат Беларусі.

NO&ALYGIЯ Настальгія

6.00 Дак. фільм «Чым пахнуць грошы?» (12+).
6.45, 7.35, 13.00, 13.35, 14.20, 15.40, 17.00, 18.45, 20.20, 21.40, 23.00, 0.45 Музычная настальгія (12+).

КУЛЬТУРА Кінакамедыя

0.45 Супермоц. (16+).
2.55 Скетчкам «Паміж намі» (16+).
3.15 Гульня ў чатыры рукі. (16+).

20.40 Футбол. Беларусбанк — чэмпіянат Беларусі.
8.20, 12.15 Гэты дзень.
8.25, 17.40 «Галіна». Маст. фільм. (16+).

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), 7.30, 8.00 (з субцітрамі), 8.30, 9.00 (з субцітрамі), 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі), 20.30 Нашы навіны.

СТВ

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.25 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раница. Студыя добрага настрою» (6+).

ТВБЗ

6.00 М/ф (6+).
8.10 «Доктар Л...» (16+).
8.40, 18.55, 2.05 «Асколкі». Серыял (16+).

EUROSPORT EuroSport 1

3.15, 11.45 Аўтагонкі. WTCR.
4.00, 8.15 Тэніс. «Ралан Гарос». Кваліфікацыя.
5.00, 7.15, 9.30, 10.50, 12.15, 14.30, 21.20, 2.30 Веласпорт.

КІНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

0.45 Супермоц. (16+).
2.55 Скетчкам «Паміж намі» (16+).
3.15 Гульня ў чатыры рукі. (16+).

11.45 «Дэпартамент». Серыял (16+).
13.50, 20.15 «Баец. Нараджэнне легенды». Серыял (16+).
15.35 «Ежа багоў» (16+).

МІР

6.00 Серыял «АСА» (16+).
7.20, 8.05, 10.05, 13.15 Серыял «Адналюбый» (16+).
8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).

РТР-Беларусь

7.00 «Раница Расіі».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.35, 20.40 Серыял «Сядзелка». (12+).

ТВБЗ

6.00 М/ф (6+).
8.10 «Доктар Л...» (16+).
8.40, 18.55, 2.05 «Асколкі». Серыял (16+).

National Geographic

6.00 Цуды інжынерыі. (12+).
6.50 Навуковыя недарэчнасці. (12+).

TV1000 ТВ1000

6.10, 17.55 Дар. (16+).
8.20 Рымскія спатканні. (16+).
10.10 Прывітанне, Джулі! (16+).

ТВ1000 Рускае кіно

6.20 Любовь-морковь (12+).
8.30 Івановы (12+).
10.30 Экватор (16+).

НТБ-Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
6.10, 7.10 «Дзелавая раница НТБ». (12+).

8 канал

7.00, 16.55, 19.40, 21.00, 23.55 «Надвор'е».
7.05 «Сябры дзядулі Марка» (0+).

Серада,
23 мая

1

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.25 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.05 «Зона Х». (16+).
9.10, 22.10 **Серыял «След»** (16+).
10.50, 12.10, 18.35, 19.20 **Серыял «Лабірынты»** (16+).
13.10 «Дзіцячы доктар».
13.40 «Дзень у вялікім горадзе».
14.40, 15.25 **Серыял «Клан ювеліраў. Адплата»** (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 «Беларуская часінка».
21.00 «Панарама».
21.50 Актуальнае інтэрв'ю.
23.45 «Сфера інтэрсаў».
0.45 «Дзень спорту».

2

Беларусь 2

7.00 Тэлераніца. (12+).
9.00, 19.40 Тэлебарометр.
9.05, 19.45 **Серыял «Спячая»** (16+).
10.05, 17.40 **Серыял «Акадэмія»** (16+).
12.10, 22.05 «Арол і рэшка. Кругасветка». (16+).
13.05 «Паненка-сялянка». (16+).
14.15 «Бітва салонаў». (16+).
15.15, 23.05 «Анжэліка». Сіт-кам. (16+).
16.15, 0.05 Нічога сабе ньюз. (12+).
16.20, 0.10 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект.
17.10 «Багіня шопінгу». (16+).
20.50 «Абмен жонкамі». (16+).
22.00 Спортлато 6 з 49, КЕНО.

3

Беларусь 3

7.00 «Дабрананак».
7.35, 12.20 «Беларуская кухня». Клёцкі з душамаі.

8.05, 12.00, 19.55 Навіны культуры.
8.20, 12.15 Гэты дзень.
8.25, 18.35 «Галіна». Маст. фільм. (16+).
9.20, 17.55 «Нона Мардзюкова. «Как на свете без любви прожить...» Дак. фільм (12+).
10.00 «Музеі Беларусі».
10.25 «Міхась Пазнякоў. Слова паэта». Дак. фільм (12+).
10.40, 16.35 «Надзвычайнае здарэнне». Маст. фільм. 1-я серыя (12+).
12.45 «Хата на хату».
13.40 «Славянскі базар у Віцебску — 2014». Алег Газманю.

15.10, 21.50 «Курская бітва. Час перамагаць». «Разменная манета фюрэра» (12+).
15.50, 21.05 «Смяротная схватка». Маст. фільм. (12+).
19.30 «Камертон». Народная артыстка Беларусі Ніна Шарубіна.
20.10 «Беларуская кухня». Крапанкі.
20.40 «Калыханка» (0+).
22.30 «Майстэрня. Гісторыя аднаго мастака». Максім Пятруль.
22.55 «Свята далёкай зоркі». Памяці мастачкі, заслужанага дзеяча мастацтваў Беларусі Нінэль Шчаснай.

5

Беларусь 5

7.05 Футбол. Беларусбанк — чэмпіят Беларусі. ФК «Гарадзея» — «Шахцёр» (Салігорск).
8.55 Спорт-кадр.
9.25 Легенды сусветнага спорту.
9.55 Настольны тэніс. Кваліфікацыя каманднага ЧЕ-2019. Мужчыны. Беларусь — Славакія.
11.40 Козел пра футбол.
12.00 Тэніс. Турнір WTA. Страсбург.
15.55 Валейбол. Залатая Еўраліга. Жанчыны. Беларусь — Славакія.
17.55 На шляху да ЧС-2018. Відэачасопіс.
18.25 Слэм-данк.

18.55 Гандбол. Чэмпіят Беларусі. БГК імя Мяшкова — СКА-Мінск. (У перапынку — Спорт-цэнтр).
20.35 Спорт-цэнтр.
20.45 Валейбол. Сярэбраная Еўраліга. Мужчыны. Беларусь — Харватыя.
22.45 Футбол. Беларусбанк — чэмпіят Беларусі. «Дынама-Мінск» — БАТЭ (Барысаў).

Н

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), 7.30, 8.00 (з субцітрамі), 8.30, 9.00 (з субцітрамі), 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі), 20.30 Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Валянціна Лявонцьева. Прызнанне ў каханні» (12+).
10.00 «Жыць здорава!» (12+).
11.10 «Модны прыгавор» (12+).
12.25, 13.10 **Серыял «Ліквідацыя»** (16+).
13.55 «Давай пажэнімся!» (16+).
14.55 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
16.20 «Легенды цырка» (12+).
16.55 «На самай справе» (16+).
18.20 «Кантрольная закупка» (12+).
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
19.00 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 «Час».
21.10 **Серыял «Практыка»** (12+).
23.05 «Рэпарцёр».
23.25 **Серыял «Асабістыя абставіны»** (16+).
1.20 «Начны навіны».

ТВ РЕН

СТБ

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.25 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
7.40, 20.10, 23.00 «СТБ-спорт».
9.00, 17.45 «Правінцыялы».
Серыял (16+).
10.40, 23.05 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).

11.30 «Аўтапанарама» (12+).
11.50 Дакументальны спецпраект (16+).
13.50, 20.15 «Баец. Нараджэнне легенды». **Серыял (16+)**.
15.35 «Ежа багоў» (16+).
16.50 «Самая карысная праграма» (16+).
17.35 «Вадзіць па-руску» (16+).
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
22.00 «Глядзець усім!» (16+).
23.55 «Загадкі чалавецтва» (16+).
0.45 «Каманда Чэ». **Серыял (16+)**.

МІР

МІР

6.00 **Серыял «АСА»** (16+).
7.15, 8.05, 10.05, 13.15 **Серыял «Адналюбы»** (16+).
8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
14.00 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 1.00 «Гульня ў кіно» (12+).
17.10, 2.25 **Серыял «Вяртанне Мухтара-2»** (16+).
19.20 **Серыял «Джамайка»** (12+).
23.00, 0.10 Маст. фільм «Камемень» (16+).
1.55 «Іншы свет» (12+).

БЕЛАРУСЬ РТР

РТР—
Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.35, 20.40 **Серыял «Сядзелка»** (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.35 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу. (12+).
15.45 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.35 «Лёс чалавека». (12+).
18.45 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір». (16+).
22.30, 23.10 **Серыял «Скліфасоўскі»** (12+).
0.25 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

ВТВ

ВТВ

6.00, 16.15 **Серыял «Вароніны»** (12+).
7.20, 4.00 М/ф «Скубі Ду». (0+)
7.50, 4.25 М/ф «Тры каты». (6+)
8.10, 4.40 М/ф «Маша і Мядзведзь». (0+)
8.30, 5.00 М/ф «Наватар». (0+)
8.50, 3.30 «Ералаш» (6+).
9.20, 20.00 **Серыял «Ад нянавісці да каханьня»** (16+).
10.25 Камедыя «Голая праўда». (16+).
12.30 Скетч-шоу «6 кадрў» (16+).
13.00, 5.10 **Серыял «Ранеткі»** (12+).
14.00, 1.50 **Серыял «Маладзёжка»** (12+).
15.10, 19.00 **Серыял «Атэль «Элеон»** (16+).
17.50, 23.40 «Уральскія пельмені». (16+).
21.10 Камедыя «Думай, як мужчына». (12+).
0.00, 2.40 **Серыял «Вы ўсе мяне прыводзіце ў шаленства»** (16+).
1.00 **Серыял «Бязмоўны сведка»** (16+).

КУЛЬТУРА

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 Навіны культуры.
6.35 «Легенды сусветнага кіно». Абрам Роам.
7.05 «Пешшу...» Масква золатагалова.
7.35, 20.05 «Правілы жыцця».
8.05, 22.20 «Пустая карона: вайна Пунсвай і Белай ружы. Генрых VI». **Серыял**.
8.55 Замежная справа. «Вялікі пасол».
9.40, 19.45 «Галоўная роля».
10.15, 17.45 «Назіральнік».
11.10, 0.40 «Міхал Ульянаў чытае апавяданні Васіля Шукшына». 1977.

12.25 «Алтайскія кержакі». Дак. фільм.
12.55 «Штучны адбор».
13.35, 20.45 «Вулкан, які змяніў свет». Дак. фільм.
14.30, 23.10 «Асмолаў. Псіхалогія змен». Дак. фільм.
15.10 Міцукі Учыда і аркестр «Камерата Зальцбург». Моцартэум. Вялікая зала.
16.15 «Пешшу...» Масква транспартная.
16.45 «Блізкае кола Аляксандра Шырвінта».
17.35 Колер часу. Ж.-Э. Ліятар. «Прыгожая шакаладніца».
18.45 Да 105-годдзя з дня нараджэння Мікіты Багаслоўскага. «Астравы».
20.30 «Добрай ночы, малыя!»
21.35 «Абсалютны слых».
0.00 Дакументальная камера. «Ерогліф «Японія»».
1.55 «Лебедзь з Пезара. Невядомы Расіні». Дак. фільм.

НОБЭЛЬГІЯ

Настальгія

6.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Паэзія андэграўнду». 2005 год (18+).
7.00, 8.20, 9.40, 11.00, 12.45, 14.20, 15.40, 17.00, 20.20, 21.40, 23.00, 0.45, 1.35 Музыкальная настальгія (12+).
7.10, 13.10, 19.15 Маст. фільм «Капітан Нэма» (16+).
9.00, 15.00, 21.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 16.00, 22.00 «Народжаны ў СССР» (12+).
12.00 «Быў час» з Аляксандрам Паліткоўскім: «Самая чытаючая краіна». 2007 год (12+).
18.00 «Спяем, сябры!» з Наталляй Казялковай. 2005 год (12+).
0.00 Дак. фільм «Чым пахнуць грошы?» (12+).
0.55 Праграма «Тэма» з Уладзіславам Лісцьевым: «Багатыя і бедныя». 1992 год (16+).

1.50 Праграма «Вясёлыя рабяты». 1985 год (12+).
3.00 Маст. фільм «Транзіт» (16+).
5.05 «Музычны рынг». Гурт «Своя игра» і С. Мінаеў. 1989 год (12+).

EUROSPORT 1

EuroSport 1

4.00, 6.00, 8.15, 18.30, 1.30 Тэніс. АТР.
5.00, 7.15, 9.50, 12.45, 14.15, 21.20, 0.35, 2.30 Веласпорт. «Джыра д'Італія».
9.30, 21.00 Тэніс. «Рыхтуйся да «Ралан Гарос»».
11.00 Алімпійскія гульні. «Анатомія спорту».
12.00, 0.00 Аўтагонкі. WTCR.
14.00, 18.15 Веласпорт. «Джыра»-экстра.
23.00 Футбол. «ФІФА».
23.30 Футбол. Чэмпіятат MLS.

КИНОКОМЕДИЯ

Кінакамедыя

0.30 Як украсці брыльянт. (16+).
2.15 Шоу «Камедыянты». (16+).
2.40 Мамы. (12+).
4.40 Маё вялікае грэчаскае лета. (16+).
6.30 Супермозг. (16+).
8.40 З 5 да 7. Час палюбоўнікаў. (16+).
10.25 Махляры. (16+).
12.15 Вой, мамачкі. (18+).
14.05 Халасцякі ў адрыве. (16+).
16.00 Малавіта. (16+).
18.05 Аднакласніцы: новы паварот. (16+).
19.30 Гордасць. (18+).
21.45 Найноўшы запавет. (16+).

ТВ 3

ТВ3

6.00 М/ф (6+).
8.10 «Доктар І...» (16+).

8.40, 18.55, 2.05 «Асколкі». **Серыял (16+)**.
10.15, 3.40 «Судовыя страці». Дак. серыял (16+).
11.55, 17.15 «Варажбітка» (12+).
13.00, 16.15 «Містычныя гісторыі» (12+).
14.00 «Сакрэты экстрасенсаў» (16+).
14.55 «Простыя складанасці» (12+).
15.25 «Натуральны адбор» (12+).
20.45 «Дылетант». Дэтэктыў (12+).
21.40, 5.15 «Дзікія грошы» (16+).
22.30 «Лінія абароны» (16+).
23.05 «Грань». **Серыял (16+)**.
23.55 «Залатое вока». Баявік (12+).

TV 1000

ТВ1000

6.10 Як бязлівы Роберт Форд забіў Джэсі Джэймса. (16+).
9.10 Банды Нью-Ёрка. (16+).
12.15 Сезон палявання-2. (12+).
13.45 Іржа і костка. (16+).
16.05 Вечнасць. (16+).
18.20 Усё або нічога. (16+).
20.30 Кірмаш ганарыстасці. (12+).
23.10 Іншы свет: абуджэнне. (18+).
0.55 Эван Усемагутны. (12+).
2.45 Вясельны пярэпалах. (12+).
4.30 Асуджаныя заручаныя. (16+).

ТВ 1000

ТВ1000

Рускае кіно
6.20 Любовь-морковь-2 (12+).
8.20 Приватнае піянерскае (12+).
10.20 Пра што гавораць мужчыны. Працяг (16+).
12.25 Дама з сабачкам (6+).
14.20 Добры хлопчык (12+).
16.20, 4.20 Жонка напракат. (12+).

НТВ

НТВ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
6.10, 7.10 «Дзелавая раніца НТВ». (12+).
7.50, 8.10 **Серыял «Мухтар. Новы след»**. (16+).
8.50 **Серыял «Сужэнцы»**. (16+).
9.40, 23.10 «НЗ.by».
10.20 **Серыял «Алібі» на дваіх»**. (16+).
12.05 «Суд прысяжных». (16+).
13.25, 18.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05 **Серыял «Ляснік»**. (16+).
16.35 **Серыял «Пасольства»**. (16+).
17.15 «ДНК». (16+).
19.45 **Серыял «Марскія д'яблы. Смерч»**. (16+).
21.20 **Серыял «Справа гонару»**. (16+).
23.30 «Вынікі дня».
0.00 **Серыял «Сведкі»**. (16+).

3 мой

8 канал

7.00, 16.05, 19.40, 21.00, 23.55 «Надвор'е».
7.05 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
7.15, 23.10 **Серыял «Камісар Рэкс»** (12+).
8.05 **Серыял «Я чакаю цябе»** (16+).
8.55, 19.45 **Серыял «Імператрыца Кі»** (16+).
10.00 «Сад і агарод».
10.30 «Дыялогі з усім светам».
11.00 Драма «Мой ласкавы і пшчотны звер» (16+).
12.50 **Серыял «Каханне цудоўнае»** (16+).
14.25 Камедыя «Сямейка Джонсаў» (16+).
16.10 «Мультпарад» (0+).
16.35 «Здароўе».
17.20 **Серыял «Анёлы»** (16+).
18.20 **Серыял «Справядлівая справа»** (16+).
19.10 «Мой любімы гадаванец» (0+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.05 **Трылер «Заложнік смерці»** (16+).

National Geographic

National Geographic

6.00 Цуды інжынерныя. (12+).
6.50 Зона будаўніцтва. (12+).
7.15 Навуковыя недарэчнасці. (12+).
7.40, 13.20 Неверагодны доктар Пол. (16+).
8.25, 11.45, 16.25, 20.25 Аўта-SOS. (12+).
10.05, 15.30 Геній: Пікаса. (16+).
10.55, 18.00, 22.00, 1.05, 4.20 Дзікі тунец. (16+).
14.05 Міжнародны аэрапорт Дубай. (12+).
14.50 Непаражальныя канструкцыі. (12+).
18.45, 22.45, 1.55 Ізмурод за 400 мільёнаў долараў. (12+).
19.35, 0.20, 2.45 Расследаванні авіякатастроф. (16+).
23.35 Ліхтугі за мяжой. (16+).
5.10 Найчужэйшы ў свеце рамонт. (6+).

Discovery

Discovery

8.00, 17.00, 22.00, 4.40 Махінатары.
9.00, 15.00, 21.00 Як гэта ўстроена?
10.00, 16.00, 23.00, 3.50 Паляўнічыя на рэліквіі.
11.00, 13.30 Паляўнічыя на складзі.
14.00, 7.10 Выжыванне без купюр.
18.00 Залаты шлях.
19.00, 6.20 Хуткія і гучныя.
20.00 Залатая ліхаманка.
0.00 Вірусы.
1.00, 5.30 Самагоншчыкі.
2.00 Сакрэты падзямелля.
2.55 Не спрабуйце паўтарыць.

Усходні гараскоп на

АВЕН. На гэтым тыдні паспрабуйце быць адначасова ветлівымі і настойлівымі, менавіта такая схема паводзін будзе ключом да поспеху і ў прафесійнай сферы, і ў асабістым жыцці. У аўторак не варта перабольшваць, апісваючы камусьці свае магчымасці, лепш нават некалькі прынізіць прабававанні да сябе, тады вы зможаце выраставацца ад расчараванняў. У пятніцу практычна з усімі справамі справіцеся з лёгкасцю.

ЦЯЛЕЦ. Ваша сабранасць і дасціпнасць будуць пазітыўна дзейнічаць на навакольных. Калі не разгубіцеся ў незвычайнай сітуацыі, то рыхтуйцеся да рамантычнага знаёмства. З панядзелка задайце выразны рытм працы і няўхільна прытрымлівайцеся яго. У чацвер з'явіцца шанец значна ўмацаваць аўтарытэт. Вырашайце праблемы па меры іх узнікнення, не марнуючы лішніх сіл на крытыку і жаль да самога сябе. У нядзелю актыўны адпачынак дазволіць аднавіць сілы, а вось ляжанне на канапе ператворыць вас у падабенства кісялю.

БЛІЗНЯТЫ. Наступны тыдзень — выдатны час для творчай працы і цікавых знаёмстваў. Зможаце праявіць дзелавую хватку, падмацаваўшы яе інфармаванасцю і надзейнымі сувязямі. Аднак не перашчэраўце, узяўшы ініцыятыву ў свае рукі і дыктуючы свае правілы гульні. Аўторак — удалы дзень для пачатку новага праекта. У чацвер верагодныя рэзкія змены настрою, аднак усё скончыцца на пазітыўнай ноте.

РАК. Час пазбаўляцца ад шкодных звычак, калі такія ў вас маюцца. Спрыяльныя дні для важных кар'ерных пачыненняў. Для гэтага ў вас ёсць усё: веды, сілы, рашучасць. Стаіць цікавая задача — неабходна выбраць сродкі і аптымальны тэмп. Але спадзявацца дзевядзецца толькі на свае сілы. Цяпер час адточвання майстэрства. У выхадныя хатнія справы запатрабуюць увагі, але пастарайцеся не ўзвальваць усе праблемы на сябе, лепш пашукайце каго-небудзь менш занятага.

ЛЕУ. Ні ўзлётая у паднябессе поспеху, ні балючых удараў аб цвердзь зямлю не чакаецца. У першай палове тыдня з'явіцца магчымасць умацаваць свае пазіцыі, вас могуць павысіць на пасады. Пачынаючы з пятніцы, паспрабуйце ўдзяляць больш увагі рашэнню асабістых неадкладных праблем, работа можа трошкі пацяжніцца. Толькі не бярыцеся усіх выхоўваць, неасцярожна прамоўленае слова здольна распаліць канфлікт у сям'і.

ДЗЕВА. Вы зараз на варце справядлівасці і заклікаеце вінаватых да адказу. Аднак паспрабуйце не спакушацца абяцаннямі з фальшывай начинкай, нядобразычліўцы паспрабуюць уставіць вам палкі ў колы. У аўторак не варта сумнявацца ва ўласных сілах, недаверлівасць можа стаць прычынай няўдач. У сераду і чацвер інтэнсіўнасць вашай работы будзе прапарцыянальна заробку. У выхадныя можаце разлічваць на дапамогу і клопат сяброў і сваякоў. І самі больш уважліва пастаўцеся да блізкіх людзей.

НАСТУПНЫ ТЫДЗЕНЬ

ШАЛІ. Праявіўшы мудрасць і стрыманасць, вы паспяхова справіцеся са складанай сітуацыяй на рабоце. Старайцеся пазбягаць глабальных спраў, менш буйныя, але больш рэальныя задачы будучы вырашаюць хутчэй. Не паддавайцеся эмоцыям, пачуцці могуць прымусіць вас пайсці на неапраўданую рызыку. У аўторак пажадана не абмяркоўваць сур'ёзных спраў з начальствам. У чацвер магчыма падпісанне важных дамоваў. Субота — выдатны дзень для прагулак на прыродзе і пазездкаў на дачу. Дробны рамонт у доме прынясе задавальненне, а невялікія пакупкі будуць удалыя.

СКАРПІЁН. Добры тыдзень для ажыццяўлення задуманых планаў. Не падпускайце да сябе ляноту і раздражненне нават на кіламетр, пазітыўны настрой прынясе поспех. Паспрабуйце павярнуцца тварам да сваіх падсвядомых страхай, пачніце іх пераадоўваць, і адчуеце, як на душы становіцца лёгка. На працы магчымыя перамены да лепшага, адчуеце сябе каштоўным супрацоўнікам, вам могуць падняць зарплату.

СТРАЛЕЦ. У пачатку тыдня вы лёгка пераадолеце ўсе магчымыя рознагалосці з партнёрамі па бізнесе і арганізуеце ўсё так, як вам зручна. У панядзелак не варта нічога купляць, ваш густ можа падвесці вас. У аўторак будзьце асцярожныя і не верце абяцанням. У пятніцу варта падумаць над рацыянальным выкарыстаннем свайго бюджэту. Не залазьце ў даўгі і крэдыты. У выхадныя дні вам, хутчэй за ўсё, захоўвацца ўсюды навесці прыгажосць і ўтульнасць.

КАЗЯРОГ. Надыходзіць светлая і прыемная паласа ў жыцці, нарэшце ўдасца шчасліва вырашыць старыя праблемы і заняцца чымсьці новым. Дарэчы, самы час пазбавіцца ад старых звычак, якія дастаўлялі пэўныя клопаты. Панядзелак — адзін са спрыяльных дзён для стасункаў, вы ўразіце ўсіх сваім розумам і праніклівасцю і за адно даведаецеся шмат карыснага і цікавага. У канцы тыдня пабудзьце ў цшыні, магчыма, нават у адзіноце або на прыродзе.

ВАДАЛІЎ. Можна ўзнікнуць адчуванне, што ад вас занадта шмат патрабуюць і занадта мала даюць. Аднак не варта шкадаваць сябе. Усё гэта вопыт, які спатрэбіцца. У першай палове тыдня вам, падобна, давядзецца выконваць свае прафесійныя абавязкі, пераадоўваючы таемны супраціў калектыву. Пажадана не даводзіць спрэчкі да канфліктнай сітуацыі, даказваючы свой пункт гледжання, не пачуўшы навакольных. У пятніцу можаце знайсці кампраміснае рашэнне сумесна з начальствам, аднак у будучыні магчымыя змены.

РЫБЫ. Пажадана на гэтым тыдні не займацца самакапаннем і самакрытыкай. Серада — адзін з самых паспяховых дзён тыдня, калі вы ведаеце, чаго хочаце дамагчыся і дасягнуць. У чацвер магчыма расчараванне ў асабістым жыцці, можаце зразумець, што вам хлусілі. Аднак, калі зачыняюцца адны дзверы, адчыняюцца іншыя. Неафіцыйныя сустрэчы ў суботу дазваляць атрымаць новыя магчымасці.

Чацвер, 24 мая

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.25 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.05 «Зона Х». (16+).
9.10, 22.10 **Серыял «След»** (16+).
10.55, 12.10, 18.35, 19.20 **Серыял «Добрыя намеры»** (16+).
13.10 «Дзіцячы доктар».
13.40 «Дзень у вялікім горадзе».
14.40, 15.25 **Серыял «Ярмолавы»** (12+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 «Беларуская часінка».
21.00 «Панарама».
21.50 Спецыяльны рэпартаж (12+).
23.45 «Сфера інтарэсаў».
0.45 «Дзень спорту».

2 Беларусь 2

7.00 Тэлераніца. (12+).
9.00, 19.40 Тэлебарометр.
9.05, 19.45 **Серыял «Сляпая»** (16+).
10.05, 17.40 **Серыял «Акадэмія»** (16+).
12.05, 22.05 «Арол і рэшка. Кругасветка». (16+).
13.05 «Паненка-сялянка». (16+).
14.10 «Чалавек-невідзімка». (16+).
15.15, 23.05 «Анжаліка». Сіткам. (16+).
16.15, 0.05 Нічога сабе ньюз. (12+).
16.20, 0.10 «Пін код». Інтэрактыўны маладзёжны праект.
17.8 «Багіня шопінгу». (16+).
20.50 «Абмен жонкамі». (16+).
22.00 Спортлато 6 з 49, КЕНО.

3 Беларусь 3

7.00 «Дабрананак».
7.35, 12.20 «Беларуская кухня». Халаднік, аладкі.
8.05, 12.00, 19.55 Навіны культуры.
8.20, 12.15 Гэты дзень.
8.25, 18.35 «Галіна». Маст. фільм. **Заклучная серыя** (16+).
9.20, 17.55 «Любоў Арлова. Двухаблічная і вялікая». Дак. фільм (12+).
10.00 «Музеі Беларусі».
10.30, 16.20 «Надзвычайнае здарэнне». Маст. фільм. **2-я серыя (12+)**.
12.20 «Сіла веры».
12.45 «Хата на хату».
13.40 «Я хачу гэта ўбачыць!» Станькава (6+).
14.05, 22.40 «Курская бітва. Час перамагаць». «Пачатак канца» (12+).
14.45, 21.05 «Смяротная схватка». Маст. фільм. (12+).
19.30 «Камертон». Народны артыст Беларусі Уладзімір Пятроў.
20.10 «Беларуская кухня». Хвораст.
20.40 «Калыханка» (0+).
23.20 «Майстэрня. Гісторыя аднаго мастака». Уладзімір Тоўсцік.
23.45 Святло далёкай зоркі». Памяці паэта, заслужанага дзеяча культуры Рэспублікі Беларусь Адама Русака.

5 Беларусь 5

7.05 Валейбол. Залатая Еўраліга. Жанчыны. Беларусь — Славакія.
8.40 Слэм-данк.
9.10 Козел пра футбол.
9.30 Футбол. Беларусбанк — чэмпіянат Беларусі. «Дынама-Мінск» — БАТЭ (Барысаў).
11.30 На шляху да ЧС-2018. Відэачасопіс.
12.00, 18.30 Тэніс. Турнір WTA. Страсбург. 1/4 фіналу.
18.00 Свет англійскай прэм'ер-лігі. Відэачасопіс.

ВТВ ВТВ

6.00, 16.15 **Серыял «Вароніны»** (12+).
7.20, 4.00 М/ф «Скубі Ду». (0+)
7.50, 4.25 М/ф «Тры каты». (6+)
8.10, 4.40 М/ф «Маша і Мядзведзь». (0+)
8.30, 5.00 М/ф «Наватар». (0+)
8.50, 3.30 «Ералаш» (6+).
9.20, 20.00 **Серыял «Ад нянавісці да каханья»** (16+).
10.25 Камедыя «Думаі, як мужчына». (12+).
13.00, 5.10 **Серыял «Ранеткі»** (12+).
14.00, 1.50 **Серыял «Маладзёжка»** (12+).
15.10, 19.00 **Серыял «Атэль Элеон»** (16+).
17.50, 23.20 «Уральскія пельмені». (16+).
21.10 Камедыя «Секс па дружбе». (16+).
0.00, 2.40 **Серыял «Вы ўсе мяне прыводзіце ў шаленства»** (16+).
1.00 **Серыял «Бязмоўны сведка»** (16+).

КУЛЬТУРА Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 Навіны культуры.
6.35 «Легенды сусветнага кіно». Яніна Жэйма.
7.05 «Пешшу...» Масква маскварэцкая.
7.35, 20.05 «Правілы жыцця».
8.05, 22.20 «Пустая карона: вайна Пунсовай і Белай ружы. Генрых VI». **Серыял**.
8.55 Замежная справа. «Гаспадыня Еўропы».
9.40, 19.45 «Галоўная роля».
10.15, 17.45 «Назіральнік».
11.10, 0.40 «Персона. Аляксандр Татарскі». 1998.
12.10 Колер часу. Камера-абскура.

20.30, 21.45 Спорт-цэнтр.
20.40 Авертайм.
21.10 Легенды сусветнага спорту.
21.55 Змешаныя адзінаборствы. UFC.

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), 7.30, 8.00 (з субцітрамі), 8.30, 9.00 (з субцітрамі), 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі), 20.30 Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Тэорыя змовы» (16+).
10.00 «Жыць здорава!» (12+).
11.10 «Модны прыгавор» (12+).
12.25, 13.10 **Серыял «Ліквідацыя»** (16+).
13.55 «Давай пажэнімся!» (16+).
14.55 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
16.20 «Легенды цырка» (12+).
16.55 «На самай справе» (16+).
18.20 «Кантрольная закупка» (12+).
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
19.00 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 «Час».
21.10 **Серыял «Практыка»** (12+).
23.05 **Серыял «Асабістыя абставіны»** (16+).
1.00 «Начныя навіны».

ТВ РЕН СТБ

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.25 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
7.40, 20.10, 23.00 «СТБ-спорт».
9.00, 17.45 «Правінцыялы». **Серыял (16+)**.
10.40, 23.05 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
11.30 «Следакі» (16+).
11.55, 0.05 «Загадкі чалавецтва» (16+).
13.50, 20.35 «Баец. Нараджэнне легенды». **Серыял (16+)**.
15.35 «Ежа богаў» (16+).

16.50 «Мінск і мінчане».
17.35 «Вадзіць па-руску» (16+).
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
20.15 «Спецыяльны рэпартаж СТБ».
22.20 «Глядзець усім!» (16+).
23.45 «Аўтапанарама» (12+).
0.55 «Каманда Чэ». **Серыял. Заклучныя серыі (16+)**.

МІР

6.00 **Серыял «АСА»** (16+).
6.15, 8.05, 10.05, 13.15, 19.20 **Серыял «Джамайка»** (12+).
8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
14.00 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 1.10 «Гульня ў кіно» (12+).
17.10, 2.35 **Серыял «Вяртанне Мухтара-2»** (16+).
23.00, 0.10 Маст. фільм «Хронікі здрады» (16+).
2.05 «Іншы свет» (12+).

БЕЛАРУСЬ РТР Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.35, 20.40 **Серыял «Сядзелка»** (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.35 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу. (12+).
15.45 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.35 «Лёс чалавека». (12+).
18.45 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір». (16+).
22.30, 23.10 **Серыял «Скляфасоўскі»** (12+).
0.25 «Вечар з Уладзімірам Салаўевым».

НТВ Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.

6.10, 7.10 «Дзелавае раніца НТВ». (12+).
7.50, 8.10 **Серыял «Мухтар. Новы след»** (16+).
8.50 **Серыял «Сужэнцы»** (16+).
9.40, 23.10 «НЗ.by».
10.20 **Серыял «Алібі» на дваіх»** (16+).
12.05 «Суд прысяжных». (16+).
13.25, 18.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05 **Серыял «Ляснік»** (16+).
16.35 **Серыял «Пасольства»** (16+).
17.20 «ДНК». (16+).
19.45 **Серыял «Марскія д'яблы. Смерч»** (16+).
21.20 **Серыял «Справа гонару»** (16+).
23.30 «Вынікі дня».
0.00 **Серыял «Сведкі»** (16+).

3 МОЙ 8 канал

7.00, 16.00, 19.40, 21.00, 23.55 «Надвор'е».
7.05 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
7.15, 23.00 **Серыял «Камісар Рэкс»** (12+).
8.10 **Серыял «Я чакаю цябе»** (16+).
9.00, 19.45 **Серыял «Імператрыца Кі»** (16+).
10.05 «Здароўе».
11.00 **Трылер «Заложнік смерці»** (16+).
12.55 **Серыял «Каханне цудоўнае»** (16+).
14.35 **Драма «Дзяўчынка з горада»** (12+).
16.05 «Мультипарад» (0+).
16.30 «Мой любімы гадавец» (0+).
17.00 **Серыял «Анэлы»** (16+).
18.30 **Серыял «Справядлівая справа»** (16+).
19.25 «Фэшн is my прафэшн».
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.05 «Наведнік па краінах і кантынентах» (0+).
21.20 **Меладрама «Іншыя жыццё жанчыны»** (16+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

4.00, 6.00, 8.15, 18.30 Тэніс. АТР.
5.00, 7.15, 9.45, 13.00, 14.15, 21.20, 0.15, 2.30 Веласпорт. «Джыра д'Італія».
9.30, 21.00 Тэніс. «Рыхтуйся да «Ралан Гарос»».
11.00 Аўтагонкі. Формула Е.
12.00 Аўтагонкі. WTCR.
12.30 Футбол. Чэмпіянат MLS.
14.00, 18.15 Веласпорт. «Джыра-экстра».
20.00 Тэніс. «Ралан Гарос». Жараб'ёўка.
23.00 Алімпійскія гульні. «Зямля легенд».
23.30 Алімпійскія гульні. «Анатомія спорту».
1.30 Тэніс. «Ралан Гарос». Кваліфікацыя.

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

0.10 Святочны перапалох. Палітоўскі: «Самая чытаючая краіна». 2007 год (12+).
2.20 Чалавек з Рыа. (16+).
4.40 Гордасць. (18+).
6.55 Малавіта. (16+).
9.00 Аднакласніцы. (16+).
10.30 Аднакласніцы: новы паварот. (16+).
11.50 Найноўшы заповіт. (16+).
14.00 Гульня ў чатыры рукі. (16+).
16.05 Не ўступіць Штэйнам. (16+).
17.45 Формула 51. (16+).
19.30 Гэта ўсё яна. (16+).
21.20 Навагодні адрыў. (16+).
22.55 Махляры. (16+).

ТВ 3 ТБЗ

6.00 М/ф (6+).
8.10 «Доктар І...» (16+).
8.40, 18.55, 2.10 «Асколкі». **Серыял (16+)**.

10.15, 3.45 «Судовыя страсці». Дак. **серыял (16+)**.
11.55, 17.15 «Варажбітка» (12+).
13.00, 16.15 «Містычныя гісторыі» (12+).
14.00 «Сакрэты экстрасэнсаў» (16+).
14.55 «Простыя складанасці» (12+).
15.25 «Натуральны адбор» (12+).
20.45 «Дылетант». Дэтэктыў (12+).
21.40, 5.20 «Савецкія мафіі» (16+).
22.30 «Вяселле і развод» (16+).
23.15 «Грань». **Серыял (16+)**.
0.05 «Тры дні на ўцёкі». Трылер (16+).

TV 1000 ТБ1000

6.10, 17.20 Легенды восені. (16+).
8.45 Эван Усемагутны. (12+).
10.45 Вясельны пярэпалах. (12+).
12.55 Сезон палявання-3. (12+).
14.30 Кірмаш ганарыстасці. (12+).
20.00 Незвычайныя прыгоды Адэль. (12+).
22.05 Чалавек, якога не было. (16+).
0.20 **Геній**. (18+).
2.20 **Монстр**. (18+).
4.20 **Рымскія спатканні**. (16+).

ТВ 1000 Рускае кіно

6.20 **Любовь-морковь-3** (12+).
8.20 Пра што гавораць мужчыны. Працяг (16+).
10.20 **Прыватнае піянерскае-2** (12+).
12.25 **Змяіная крыніца** (12+).
14.15 **Граф Мантэнегра** (12+).
16.20, 4.20 **Мільянерша. 1—2-я серыі (12+)**.
18.25 **Цёмны свет: раўнавага** (12+).

20.20 14+ (16+).
22.30 Пацалунак матылька (16+).
0.30 Нягоднік (16+).
2.25 Івановы (12+).

National Geographic

6.00, 14.50 Цуды інжынерыі. (12+).
6.50, 10.05 Зона будаўніцтва. (12+).
7.15, 5.10 Навуковыя недарэчнасці. (12+).
7.40 Неверагодны доктар Пол. (16+).
8.25, 11.40, 16.25, 20.25 Аўта-SOS. (12+).
9.15, 10.55 Дзікі тунец. (12+).
13.10, 23.30 **Геній: Пікаса**. (16+).
14.05 Міжнародны аэрапорт Дубай. (12+).
15.35, 19.40, 0.25, 2.00 **Раследаванні авіякатастроф**. (16+).
17.55, 22.00 Сапраўдны суперкар. (12+).
18.40 **Рэкорд**. (12+).
22.45 **Служба бяспекі аэрапорта: Перу**. (18+).
1.10 Паўночная Карэя: вялікая ілюзія. (12+).
3.35 **Непаражальныя канструкцыі**. (12+).
4.20 **Інжынерныя ідэі**. (12+).

Discovery Channel

8.00, 17.00, 22.00, 4.40 **Махінатары**.
9.00, 11.00, 15.00, 21.00 **Як гэта ўстроена?**
10.00, 16.00, 23.00, 3.50 **Паляўнічыя на рэліквіі**.
14.00, 7.10 **Выжыванне без купюр**.
18.00 **Вірусы**.
19.00, 6.20 **Хуткія і гучныя**.
20.00, 0.00 **Залатая ліхаманка**.
1.00, 5.30 **Самагоншчыкі**.
2.00 **Залаты шлях**.
2.55 **Не спрабуйце паўтарыць**.

З 30 красавіка да 7 мая ў пасёлку Кранева (Балгарыя) праходзіў маладзёжны чэмпіянат Еўропы па шашках-64.

Трохразовымі чэмпіёнамі Еўропы па класічнай, маланкавай і хуткай гульні сталі Міхаіл Семянюк, Вікторыя Нікалаева і Яўгенія Швед. Першае месца па класічнай гульні ў Івана Латушкіна. Аляксей Куніца, Аляксандра Спірына, Яна Лазовік і Дар'я Нікіфарова — сярэбраныя прызёры.

Па маланкавай і хуткай гульні пераможцамі сталі Аляксандра Спірына і Яна Лазовік. На рахунку Аляксея Куніцы «золата» і «бронза», у Дар'я Нікіфарова і Івана Латушкіна па два «серабра», у Івана Трубікава дзве «бронзы»!

7 мая ў культурна-спартыўным цэнтры чыгуначнікаў Мінска прайшоў турнір па шашках-64, прысвечаны Дню Перамогі. На старт выйшлі 17 удзельнікаў, якія па швейцарскай сістэме разыгралі прызы. Пераможцам стаў Аркадз Плякхін, другім фінішаваў Вячаслаў Палаянскі (абодва Мінск). На трэцім месцы Станіслаў Рэшатаў (Ашмяны), які ў апошнім туры ў драматычнай барацьбе здолеў перайграць майстра спорту міжнароднага класа Дзмітрыя Фадзеева.

Паглядзіце цікавы фрагмент са спаборніцтваў.

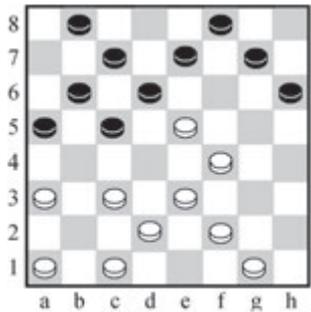
№ 31 Б. Абрамаў — М. Ляшкewіч.

Белыя простыя шашкі: a1, a3, c1, c3, d2, e3, e5, f2, f4, g1 (10)

Чорныя простыя шашкі: a5, b6, b8, c5, c7, d6, e7, f8, g7, h6 (10)

Чорныя правялі прыгожую камбінацыю, якая носіць назву «круг гонару». Завуць яе яшчэ і «чортава кола». Паспрабуйце знайсці выйгрыш за чорных самастойна.

№ 31

Яшчэ дзве камбінацыі на гэтую тэму, складзеныя вядучым аддзела, прапануецца вырашыць самастойна.

№ 32

Белыя простыя шашкі: a3, b2, c1, d2, e3, f2, f4, g3, h4 (9)

Чорныя простыя шашкі: a7, c5, c7, d4, d6, e7, f6, h2, h6 (9)

Вызначыце вынік прай наймацнейшай гульні за абодва колеры.

№ 33

Белыя простыя шашкі: b2, e3, f2, f4, g1, g3, h4 (7)

Чорныя простыя шашкі: a3, b8, c7, e7, f6, h2, h6 (7)

Белыя пачынаюць і выйграюць. Прозвішчы чытачоў, якія дашлюць правільныя адказы будучы апублікаваныя.

Правярце свае рашэнні: Выпуск № 62 ад 4 мая 2018.

№ 29 d2, d4, c5, c5, f4, g1+

№ 30 d4, d8, e7, b4, h6+

Дакладныя адказы даслаў В. Дударэвіч (в. Новая Мыш, Баранавіцкі раён), Ф. Карпей (Мядзел), В. Статкевіч (п. Зялёны Бор, Івацэвіцкі раён), В. Панько (Камянец), І. Ананіч (Гродна), А. Шурпін (Івянец), В. Ваўчоў (Маладзечна), П. і В. Шульгі, А. Ліцьвінаў (усе Мінск), В. Таўкачоў (Клімавіцкі раён), В. Бандарык (Мінскі раён).

Пішыце на адрас: газета «Звязда», вул. Б. Хмяльніцкага, 10А, 220013, г. Мінск.

e-mail: info@vziazda.by або vorush@yandex.ru

Віталь ВАРУШЫЛА, майстар спорту.

Пятніца, 25 мая

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 1.10 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15 «Зона X». (16+).
9.10 Серыял «След» (16+).
10.55, 12.10, 18.45, 19.20 Серыял «Добрыя намеры». (16+).
13.10 «Дзіцячы доктар».
13.40 «Дзень у вялікім горадзе».
14.40, 15.25, 17.05 Серыял «Ярмолавы». (12+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
21.00 «Панарама».
21.50 Серыял «Жанчына ў бядзе-3». (16+).
1.25 «Дзень спорту».

2 Беларусь 2

7.00 Тэлераніца. (12+).
9.00, 19.40 Тэлебарометр.
9.05, 19.45 Серыял «Сляпая». (16+).
10.05, 17.40 Серыял «Акадэмія». (16+).
12.05 «Арол і рэшка. Кругасветка». (16+).
13.05 «Паненка-сялянка». (16+).
14.15 «Чалавек-невідзімка». (16+).
15.15 «Анжаліка». Сіткам. (16+).
16.15, 0.05 Нічога сабе ньюз. (12+).
16.20, 0.10 «Пін_код». Інтэр-актыўны маладзёжны праект.
17.10 «Багіня шопінгу». Заключны выпуск. (16+).
20.55 «Чалавек-невідзімка». (16+).
22.00 Спортлато 5 з 36, КЕНО.
22.05 «Бітва экстрасэнсаў». 16-ы сезон. (16+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабранак».
7.35 «Беларуская кухня». Зацірка. Мачанне.
8.05, 12.00, 17.00, 20.10 Навіны культуры.
8.25, 12.20, 17.20, 20.03 Гэты дзень.
8.30, 19.20 Дак. фільм «85-ы сезон».
9.20, 17.55 М. Рымскі-Корсакаў. «Царская нявеста». Опера Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета Рэспублікі Беларусь.
11.35, 12.25, 14.35, 16.35, 18.50 «Камертон».
12.50 А. Хачатурян. «Спартак». Балет Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета Рэспублікі Беларусь.
15.05 «Радзівілаўскі баль». Канцэрт артыстаў Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета Рэспублікі Беларусь.
17.25 «Вітаўт». Балет Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета Рэспублікі Беларусь.
20.40 «Калыханка» (0+).
21.05 Святочны канцэрт, прысвечаны 85-годдзю Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета Рэспублікі Беларусь.
23.05 «Час кіно».

5 Беларусь 5

7.00 Тэніс. Турнір WTA. Страсбург. 1/4 фіналу.
13.35 Авертайм.
10.05 Свет англійскай прэм'ерлігі. Відэачасопіс.
10.40 Кінадзе. Меркаванне.
11.10 Валебол. Сярэбраная Еўраліга. Мужчыны. Беларусь — Харватыя.
12.55 Мастацкая гімнастыка. Чэлендж-кап. Гвадалахара.
15.00 Тэніс. Турнір WTA. Страсбург. 1/2 фіналу.
19.05, 22.25 Спорт-цэнтр.
19.15 Хакей для ўсіх.
19.45 Легенды сусветнага спорту.
20.15 Змешаныя адзінаборствы. UFC.

22.35 Муай-тай. К-1. Міжнародны турнір. Мінск.

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), 7.30, 8.00 (з субцітрамі), 8.30, 9.00 (з субцітрамі), 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі), 20.30 Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Людміла Касаткіна. Утай-мавальніца» (12+).
10.00 «Жыць здорава!» (12+).
11.10 «Модны прыгавор» (12+).
12.25, 13.10 Серыял «Ліквідацыя» (16+).
13.55 «Давай пажэннімся!» (16+).
14.55 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
16.20 Меладрама «Кур'ер» (12+).
18.20 «Кантрольная закупка» (12+).
18.55, 21.10 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
19.00 «Поле цудаў» (16+).
20.00 «Час».
21.15 «Тры акорды» (16+).
23.05 «Што? Дзе? Калі?» у Беларусі. Летняя серыя гульні (12+).
0.10 «Начныя навіны».

СТБ

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.25 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
7.40, 20.10, 23.00 «СТБ-спорт».
9.00 «Спецыяльны рэпартаж СТБ».
9.20, 10.40 «Правінцыялы». Серыял. Заключныя серыі (16+).
11.25 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
12.20 «Аўтапанарама» (12+).
12.40, 23.05 Дакументальны спецпраект (16+).
13.50 «Баец. Нараджэнне легенды». Серыял. Заключныя серыі (16+).
15.35 «Ежа багоў» (16+).

16.50 «Скардзіца дазваляецца».

17.10 «Далёкія сваякі» (16+).
17.35 «Вадзіць па-руску» (16+).
18.00 «Як уладкаваны Сусвет» (16+).
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
20.15 Баявік «Нястрымныя» (12+).
21.55 «Глядзец усім!» (16+).
0.35 Гурт «Linkin Park»: канцэрт у г. Мілтан-Кінс (16+).

МІР

6.00 Серыял «Аса» (16+).
6.15, 8.05, 10.05, 13.15 Серыял «Джамайка» (12+).
8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Навіны (бягучы радок).
14.00 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 19.20 Серыял «Кантужаны, або Урокі плавання вольным стылем» (12+).
20.35 Маст. фільм «Камень» (16+).
22.25 Маст. фільм «Мэры Попінс, да пабачэння» (6+).
1.10 «Трымайся, шоубізі!» (16+).
1.40 «Дастукацца да зоркі» (12+).
2.15 «Гульня ў кіно» (12+).
3.10 «Як у рэстаране» (12+).
3.40 Маст. фільм «Маё каханне» (6+).
5.05 М/ф (0+).

РТР-Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.35 Серыял «Сядзелка». (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.35 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу. (12+).
15.05 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.35 «Лёс чалавека». (12+).
18.45 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір». (16+).
20.40 «Гумарына». (16+).
23.10 Серыял «Скліфасоўскі». (12+).

0.50 Маст. фільм «Дрэнная суседка». (12+).

НТБ-Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
6.10, 7.10 «Дзелавая раніца НТБ». (12+).
7.50, 8.10 Серыял «Мухтар. Новы след». (16+).
8.50 Серыял «Сужэнцы». (16+).
9.40, 23.10 «Н3.by».
10.20 Серыял «Алібі» на дваіх». (16+).
12.05 «Суд прысяжных». (16+).
13.25, 18.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05 Серыял «Ляснік». (16+).
16.35 Серыял «Пасольства». (16+).
17.20 «ДНК». (16+).
19.45 Серыял «Марскія д'яблы. Смерч». (16+).
21.20 Серыял «Справа гонару». (16+).
23.40 «Брэйн-рынг». (12+).

8 канал

7.00, 16.05, 19.40, 21.00, 23.55 «Надвор'е».
7.05 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
7.15, 23.00 Серыял «Камісар Рэкс» (12+).
8.00 Серыял «Я чакаю цябе» (16+).
9.35, 19.45 Серыял «Імператрыца Кі» (16+).
10.40 «Здароўе».
11.25 Меладрама «Іншае жыццё жанчыны».
13.00 Серыял «Каханне цудоўнае» (16+).
14.35 Камедыя «Ландыш себрабрысты» (12+).
16.10 Для дзяцей «Адказвайка» (0+).
16.15 «Мультипарад» (0+).
16.30 «Дыялогі з усім светам» (0+).
17.00 Серыял «Анёлы» (16+).
18.35 Серыял «Справядлівая справа» (16+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.05 Баявік «Жывеш толькі двойчы» (12+).

ВТВ

6.00, 16.15 Серыял «Вароніны». (12+).
7.20, 4.00 М/ф «Скубі Ду». (0+)
7.50, 4.25 М/ф «Тры каты». (6+)
8.10, 4.40 М/ф «Маша і Мядзведзь». (0+)
8.30, 5.00 М/ф «Наватар». (0+)
8.50, 3.30 «Ералаш» (6+).
9.20, 20.00 Серыял «Ад нянавісці да каханна» (16+).
10.25 Камедыя «Секс па дружбе». (16+).
12.40, 2.40 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).
13.00, 5.10 Серыял «Ранеткі». (12+).
14.00, 1.50 Серыял «Маладзёжка» (12+).
15.10, 19.00 Серыял «Атэль «Элеон» (16+).
17.50 «Уральскія пельмені». (16+).
21.10 Камедыя «50 першых пачалункаў». (12+).
23.10 Жакі «Выпускны». (16+).
1.00 Серыял «Бязмоўны сведка». (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.15 Навіны культуры.
6.35 «Легенды сусветнага кіно». Фрэд Астэр.
7.05 «Пешшу...» Масква гімназічная.
7.35, 20.05 «Правілы жыцця».
8.05 «Пустая карона: вайна Пунсовай і Белай ружы. Генрых VI». Серыял.
8.55 Замежная справа. «Дыпламатыя перамог і паражэнняў».
9.40 «Галоўная роля».
10.20 100 гадоў з дня нараджэння Веры Арловай. «Блізняты». Маст. фільм.
11.55 Сусветныя скарбы.

ЕВРОСПОРТ 1

12.15 «Ірына Калпакова. Балерына — Вясна». Дак. фільм.
12.55 «Энігма. Рыкарда Шаі».
13.35 «Зямля праз тысячу гадоў». Дак. фільм.
14.30 «Асмолаў. Псіхалогія змен». Дак. фільм.
15.10 «Тасканіні. Сваімі словамі». Дак. фільм.
16.25 «Лісты з правінцы». Вялікі Ноўгарад.
16.50 «Справа №. Антон Дзнікін. Генерал-дабраволец». Дак. серыял.
17.25 «Білет у Вялікі».
18.05 «Дзядзькаў сон». Маст. фільм.
19.45 «Смеханастальгія».
20.15 «Лінія жыцця». Аляксей Іваноў.
21.10 «Паштальён заўжды звоніць двойчы». Маст. фільм (18+).
23.35 «2 Вернік 2».
0.25 Асаблівы погляд. «Самаская кроў». Маст. фільм.
2.25 «Містар Пронька». «Цудоўны Гоша». М/ф для дарослых.

Настальгія

6.00 «Спяем, сябры!» з Наталлі Казялковай. 2005 год (12+).
7.15, 1.10 Маст. фільм «Капітан Нэма» (12+).
8.15, 9.40, 11.00, 14.20, 15.40, 18.00, 19.10, 20.20, 21.40, 23.00, 0.45, 2.10, 3.40, 5.00 Музычная настальгія (12+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 16.00, 4.00 «Народжаны ў СССР» (12+).
12.00 Маст. фільм «Позняя каханне» (16+).
17.00 «У гасцях у М. Магамеава». Элвіс Прэслі. 1991 год (16+).
18.05 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1978. 1-я частка. 2008 год (12+).
19.15 Маст. фільм «Жыў-быў настройшчык» (16+).
22.00 «Колба часу» (16+).

ЕВРОСПОРТ 1

4.00, 6.00, 8.15, 18.30 Тэніс. «Ралан Гарос». Кваліфікацыя.
5.00, 7.15, 9.50, 13.00, 14.15, 22.20, 0.20, 2.30 Веласпорт. «Джыра д'Італія».
9.30, 21.00 Тэніс. «Рыхтуйся да «Ралан Гарос»».
11.00 Аўтагонкі. WTCR.
12.00 Аўтагонкі. Формула Е.
14.00, 18.15 Веласпорт. «Джыра»-экстра.
21.15 Тэніс. WTA.
23.00, 1.30 Тэніс. АТР.

КИНОКОМЕДИЯ

0.45 Гордасць. (18+).
3.00 Не уступіць Штэйнам. (16+).
4.40 Кароль вечарынак. (16+).
6.25 Халасцякі ў адрыве. (16+).
8.20 Вой, мамачкі. (18+).
10.05 Навагодні адрывы. (16+).
11.45 Святочны перапалох. (16+).
14.00 Малавіта. (16+).
16.00 Каханне і іншыя катастрофы. (12+).
17.45 Гэта усё яна. (16+).
19.30 Маё вялікае грэчаскае вяселле-2. (16+).
21.20 Ну ты і прыдурак! (16+).
23.05 Без пачуццяў. (16+).

ТВ3

6.00 М/ф (6+).
8.10 «Доктар І...» (16+).
8.40 «Асколкі». Серыял (16+).
10.20, 3.45 «Судовыя страцы». Дак. серыял (16+).
11.55, 16.55 «Варажбітка» (12+).

13.00

«Містычныя гісторыі» (12+).
14.00 «Сакрэты экстрасэнсаў» (16+).
14.55 «Простыя складанасці» (12+).
15.30, 5.15 «Нераскрытыя тайны» (12+).
16.05 «Мой герой» (12+).
18.35, 0.10 «Пакораны космас». Дак. фільм (12+).
20.15 «Секс па дружбе». Камедыя (16+).
22.15 «Раён № 9». Фантастыка (16+).
1.35 «Дзікія грошы» (16+).
2.20 «Савецкія мафіі» (16+).
3.05 «Вяселле і развод» (16+).

TV 1000

6.10, 18.20 Прывітанне, Джулі! (16+).
8.00 Чалавек, якога не было. (16+).
10.15 Вечнасць. (16+).
12.30 Незвычайныя прыгоды Адэль. (12+).
14.35 Рымскія спатканні. (16+).
16.25 Асуджаныя заручаныя. (16+).
20.10 Вар'яцкі від каханна. (16+).
21.55 Ададаны садоўнік. (16+).
0.20 Крэйсер. (18+).
2.40 Як бяззлівы Роберт Форд забіў Джэсі Джэймса. (16+).
5.15 Банды Нью-Ёрка. (16+).

ТВ1000 Рускае кіно

6.20 Пра што гавораць мужчыны. Працяг (16+).
8.20 14+ (16+).
10.30 Нягоднік (16+).
12.30 Нядзельны тата (6+).
14.20 Пачалунак матылька (16+).
16.20 4.20 Мільянерша. (12+).
18.25 Івановы (12+).
20.20 Тэсты для сапраўдных мужчын (16+).

21.50

Высоцкі. Дзякуй, што жывы (16+).
00.30 Вурдалакі (16+).
02.20 Пра што гавораць мужчыны. Працяг (16+).

National Geographic

6.00, 14.50 Цуды інжынерыі. (12+).
6.50 Зона будаўніцтва. (12+).
7.15, 5.05 Навуковыя недарэчнасці. (12+).
7.45, 13.20 Неверагодны доктар Пол. (16+).
8.30, 11.50, 16.25, 20.25 Аўта-SOS. (12+).
9.20 Сапраўдны суперкар. (12+).
10.05, 22.45 Геній: Пікаса. (16+).
11.00 Дзікі тунец. (12+).
14.05 Міжнародны аэрапорт Дубай. (12+).
15.40, 19.35, 0.25, 2.45 Расследаванні авіякатастроф. (16+).
18.00, 22.00, 1.10, 4.20 Тайна гімалайскіх мумій. (12+).
18.50 Грашовае сховішча ЗША. (12+).
23.40 Ліхтуні за мяжой. (16+).
1.55 Прадвеснікі Апакаліпсісу. (16+).

Discovery

8.00, 17.00, 22.00, 4.40 Махінатары. (12+).
9.00, 15.00, 21.00 Як гэта ўстроена? (12+).
10.00 Як гэта зроблена. (12+).
10.30, 16.00, 23.00, 3.50 Паляўнічы на рэліквіі. (12+).
11.00, 19.00, 6.20 Хуткія і гучныя. (12+).
14.00, 7.10 Выжыванне без купюр. (12+).
18.00, 20.00 Залатая ліхаманка. (12+).
0.00 Тэхаскі метал. (12+).
1.00, 5.30 Самагоншчыкі. (12+).
2.00 Відэапатруль. (12+).
2.55 Не спрабуйце паўтарыць. (12+).

2000 кіламетраў дзеля вяселля

Кітаец каля тысячы кіламетраў цягнуў калыску са сваёй дзяўчынай, паведамляе выданне South China Morning Post.

Больш як 40 дзён таму пара выехала з правінцы Ганьсу на паўночным захадзе Кітая і накіравалася ў горад Вэйхай, размешчаны на беразе мора. «Мая дзяўчына заўсёды марыла ўбачыць мора, — растлумачыў мужчына. — Некалькі гадоў таму я даў слова, што завяжу яе туды на калысцы. І зараз трымаю яго». Паводле яго слоў, яна паабяцала, што выйдзе за яго замуж, калі ён сапраўды выканае задуманае. Большую частку часу дзяўчына ідзе побач і садзіцца на калёсы, толькі калі стоміцца. Калі стамляецца яе жаніх, яны мяняюцца месцамі, і яна вязе яго.

Татуіроўка пераназвала дзіця

Шведка вырашыла перайменаваць свайго сына пасля таго, як татуіроўшчык дапусціў памылку ў яго імені, паведамляе партал The Local.

30-гадовая Ёхана Санстром пасіла майстра ў тату-салоне набыць ёй на руцэ імяны яе дзяцей: Новы і Кевіна. Пасля працэдур яна вярнулася дадому, дзе ўбачыла, што Кевін на яе руцэ ператварыўся ў Келвіна, памылка да слёз усхвалявала яе. Шведка вярнулася ў салон, аднак майстар сказаў, што не зможа нічога выправіць, а ёй варта было больш уважліва вывучыць эскіз. Калі Ёхана высветліла, колькі працэдур ёй трэба будзе перанесці, каб цалкам выдаліць татуіроўку, разам са сваім мужам яна прыняла рашэнне перайменаваць сына ў Келвіна. Санстром растлумачыла, што ёй проста вельмі спадабалася новае імя. Нядаўна ў пары нарадзілася яшчэ адна дачка па імені Фрэя. Жанчына збіраецца зрабіць татуіроўку і з яе імем, але гэтым разам без памылак.

Вавёркі набілі аўто шышкамі

У амерыканскім Гейлардзе, штат Мічыган, мужчына знайшоў пад капотам свайго аўтамабіля 23 кілаграмы яловых шышак, паведамляе Mlive.com.

Кэлен Мур ехаў на аўто на работу, калі кандыцыянер стаў выдаваць дзіўныя гукі. Ён спыніў машыну, зазірнуў пад капот і ўбачыў шышкі — яны запусьнялі ўсё вольнае месца ў адеку. Мур купіў машыну ўсяго паўтара месяца таму, і шышак у ёй не было. І ён, і яго знаёмы сыходзяцца ў меркаванні, што іх нацягалі туды вавёркі. Іван КУПАРВАС.

Субота, 26 мая

1 Беларусь 1

6.25 «Існасьць». 6.55 Серыял «Жанчына ў бядзе-3». (16+). 8.25 «Кулінарная дыпламатыя» (12+). 9.00, 12.00, 15.00 Навіны. 9.10 «Зона Х». Вынікі тыдня (16+). 9.45 «Здароўе» (12+). 10.40 «Трансфармацыя» (12+). 11.20 «Дача» (12+). 12.10 «50 рэцэптаў першага». (12+). 12.50 Серыял «Байкі Міцяя» (12+). 13.30 Меладрама «Тры таполі на Плюшчысе» (12+). 15.15 «Краіна». 15.45, 23.45 Серыял «Татулі» (16+). 17.00 Меладрама «Выйсці замуж любой цаной». (16+). 21.00 «Панарама». 21.45 Камедыя «Трое ў ліфце, калі не лічыць сабаку». (12+). 23.35 «Дзень спорту».

2 Беларусь 2

7.00 М/с «Фікікі». (0+). 7.35 Фільм для дзяцей «Як выйсці замуж за караля». (6+). 8.50, 21.55 Тэлебарометр. 8.55 Камень, нажніцы, папера. (16+). 9.30, 0.10 «Арол і рэшка. Кругасветка». (16+). 10.30 «Бітва салонаў». (16+). 11.30 Анімацыйны фільм «Дыназаўр». (0+). 12.50 Меладрама «Давайце патанцуем». (12+). 14.40 Капейка ў капейку. (12+). 15.15 «Сям'я 3D». Скетчкам. (12+). 15.45 «Абмен жонкамі». (16+). 17.00 Камедыя «Сямейка Тэненбаўм». (16+). 18.55 Драма «Таленавіты містар Рыплі». (16+).

ВТВ ВТВ

6.00 «Турбаміксер» (16+). 7.00 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+). 7.30 «Галерэя прыгажосці» (16+). 8.00 Серыял «Татавы дочки» (12+). 9.00, 3.00 М/ф «Тры каты». (0+). 9.30, 3.25 М/ф «Наватар». (6+). 9.55, 3.45 М/ф «Маша і Мядзведзь». (0+). 10.15, 2.20 «Ералаш» (6+). 11.00 Анімацыйны фільм «Змывайся». (12+). 12.40 Серыял «Мамачкі-2» (16+). 14.15 «Узважаныя і шчаслівыя людзі» (16+). 16.10 Камедыя «50 першых пацалункаў». (12+). 18.10 Фантастыка «Эквілібрыум». (16+). 20.10 «Уральскія пельмені». (16+). 22.30 Жакі «Пакой страху». (12+). 0.40 «Хачу верыць!» (16+). 4.00 «Лаві момант» (16+). 5.00 «Дурні і дарогі» (16+).

Культура

6.30 «Прынцэса цырку». Маст. фільм. 9.05 «Тры дрывасекі». «Царэўна-жаба». М/ф. 9.55 «Звычайны канцэрт». 10.25 «Дзядзькаў сон». Маст. фільм. 11.50 Юбілей Людміль Петрушэўскай. «Урокі каханьня». Дак. фільм. 12.30, 1.30 «Крылаты валадар мораў». Дак. фільм. 13.25 «Міфы Старажытнай Грэцыі». Дак. серыял. 13.55 «Пятае вымярэнне». 14.20 «Старадаўні вадэвіль». Маст. фільм.

ЗВЯЗДА

21.15 Сыграй мяне, калі зможаш. (12+). 22.00 Спортлато 6 з 49, КЕНО. 22.05 Фантастыка «Жалезны чалавек-2». (12+).

3 Беларусь 3

7.35 «Сіла веры». 8.00, 13.40, 20.15 Навіны культуры. 8.15, 14.00, 20.30 Гэты дзень. 8.20 М/ф (0+). 8.40 «Строгавы». Маст. фільм. (12+). 10.00 «Беларуская кухня». Баба. 10.25 «Беларусь як песня». Мікалай Скорыкаў. 10.55 «Размаўляем па-беларуску». Тэлевіктарына. 11.25 «Сабака на сене». Камедыя (12+). 14.05 «Навукаманія» (6+). 14.30 «Песні маёй душы». Юбілейны канцэрт Яўгена Хаменкі. 15.30 «Легенды кіно». Георгій Буркоў (12+). 16.10 «Выкрасці Бельмандо». Камедыя (12+). 21.45 Камедыя «Трое ў ліфце, калі не лічыць сабаку». (12+). 23.35 «Дзень спорту».

5 Беларусь 5

7.10 Тэніс. Турнір WTA. Страсбург. 1/2 фіналу. 9.40 Муай-тай. К-1. Міжнародны турнір. Мінск. 11.45 На шляху да ЧС-2018. Відэачасопіс. 12.15 Вялікі спорт. 13.00 Вяславанне на байдарках і каное. Этап Кубка свету. Дуйсбург. 14.50 Кінадзе. Меркаванне. 15.20 Хакей для ўсіх. 15.55 Валейбол. Залатая Еўраліга. Жанчыны. Беларусь — Іспанія. 17.55, 20.55 Спорт-цэнтр.

Настальгія

6.00 Маст. фільм «Позняе каханне» (16+). 8.25, 9.40, 12.00, 13.10, 14.20, 15.40, 17.00, 18.45, 2.10, 3.40, 5.00 Музычная настальгія (12+). 9.00, 15.00, 3.00 «Мінулы час» (12+). 10.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+). 11.00 «У гасцях у М. Магамаева». Элвіс Прэслі. 1991 год (16+). 12.05 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1978. 1-я частка. 2008 год (12+). 13.15 Маст. фільм «Жыў-быў настройшчык» (16+). 16.00 «Колба часу» (16+). 17.30 Серыял «33 квадратныя метры. Дачныя гісторыі» (16+). 18.00 «Акулы п'яра». Гурт «Русский размер» і прафесар Лебядзінскі. 1997 год (12+). 19.00 Праграма «Погляд». 1989 год (16+). 20.00 Перадача «Бізнес і палітыка». 1992 год (12+). 21.00 «Быў час». 2009 год (12+). 22.00 Маст. фільм «Мой пяшчотна любімы дэтэктыў» (16+).

18.10 Трэніровачны дзень. 18.45 Спорт-мікс. 18.55 Валейбол. Сярэбрына Еўраліга. Мужчыны. Беларусь — Венгрыя. 21.10 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Фінал. «Рэал» (Іспанія) — «Ліверпуль» (Англія). (У перапынку — Спорт-цэнтр.) 0.10 Лёгкая атлетыка. Брыльянтавая ліга. Юджын.

АНТ

7.00, 9.00, 16.00 (з субцітрамі) «Нашы навіны». 7.10 «Разумніцы і разумнікі» (12+). 8.00 «Здароўе» (16+). 9.10 М/с «Смяшарыкі. Новыя прыгоды» (0+). 9.30 «Клара Лучко. Цыганскае шчасце» (12+). 10.35 «Тэорыя змовы» (16+). 11.30 «Ідэальны рамонт» (12+). 12.30 «Андрэй Краско. Непадобны на артыста» (12+). 13.35 Маст. фільм «Турэцкі гамбіт» (12+). 16.20 Серыял «Легенды пра Круга» (12+). 20.00 «Нашы навіны». Суботні выпуск. 20.45 «Метэагід». 21.00 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+). 21.05 «Сёння вечарам» (16+). 23.40 Камедыя «Прыватны дэтэктыў, або Аперацыя «Кааперацыя».

СТБ

6.10 «Студэнты-2». Серыял (16+). 7.50 «Анфас». 8.05 «Ежа багоў» (16+). 9.40 «Як уладкаваны Сусвет» (16+). 11.15 «Мінск і мінчане». 11.45 Баявік «Нястрымныя» (12+). 13.30, 16.30, 19.30 «24 гадзіны». 14.50, 0.50 Камедыя «Няўдачлівыя» (12+). 15.30 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+). 16.45 «Вялікі горад». 17.20 «Вадзіць па-руску» (16+).

EUROSPORT 1

4.00, 6.00, 8.15, 12.00 Тэніс. АТР. 5.00, 7.15, 9.45, 13.00, 14.15, 22.00, 0.15, 2.30 Веласпорт. «Джыра д'Італія». 9.30, 21.15 Тэніс. «Рыхтуйся да «Ралан Гарос». 11.05 Тэніс. WTA. 14.00, 18.15 Веласпорт. «Джыра»-экстра. 18.30, 23.00, 1.30 Тэніс. WTA. Фінал. 19.45, 23.00 Тэніс. АТР. Фінал. 21.30 Супербайк. Этап чэмпіянатау свету.

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

0.55 Маё вялікае грэчаскае лета. (16+). 2.40 Супермогз. (16+). 4.50 Найноўшы заповіт. (16+). 6.55 Бум. (12+). 9.05 Бум-2. (16+). 11.05 Аднакласніцы. (16+). 12.35 Аднакласніцы: новы паравот. (16+). 14.00 Маё вялікае грэчаскае вяселле-2. (16+). 15.45 Малавіта. (16+). 17.45 Ну ты і прыдурак! (16+). 19.30 Сутэнэр. (16+). 21.20 Палета. (16+). 23.00 Формула 51. (16+).

ТВБ

6.00 М/ф (6+). 10.15 «Школа доктара Кама-роўскага» (6+). 10.50 «Хронікі маскоўскага побыту» (16+).

17.45 «Дэпартамент». Серыял (16+). 20.00 «СТБ-спорт». 20.10 Камедыя «Калідоры часу» (12+). 22.00 Дакументальны спецпраект (16+). 23.05 Маст. фільм «Дзяржаўная граніца. Афганская пастка» (12+).

МІР

6.00 «Як у рэстаране» (12+). 6.30, 9.20, 5.35 М/ф (0+). 7.50 «Саюзнікі» (12+). 8.20 «Сакрэтныя матэрыялы» (16+). 8.50 «Вой, мамачкі!» (12+). 9.30 «Наша кіно. Гісторыя вялікага каханьня» (12+). 10.00, 16.00, 19.00 Навіны (бягучы радок). 10.20 «Здабытак рэспублік. Васьмідзясятая» (12+). 10.50 Маст. фільм «Адзінокім даецца інтэрнат» (6+). 12.35 «Любімыя акцёры». Наталля Гундарава (12+). 13.05 Маст. фільм «Мэры Попінс, да пабачэння» (6+). 16.15, 19.15 Серыял «Нянавісьць» (16+). 1.35 Серыял «Кантужаны, або Урокі плавання вольным стылем» (12+).

РТР-Беларусь

7.00 «Пакой смеху». (16+). 7.35 Серыял «Сышчык Самавараў». (16+). 11.00 Весткі. 11.20 «Жывыя гісторыі». (12+). 12.10 «Пяцёра на аднаго». (12+). 13.00 «Наша справа». (16+). 13.15 «Па сакрэце ўсяму свету». (12+). 13.35 «Гумар! Гумар! Гумар!!!» (16+). 16.30 Маст. фільм «Злы лёс». (12+). 19.55 Надвор'е на тыдзень. 20.00 Весткі ў суботу. 20.55 «Прывітанне, Андрэй!» (12+). 22.40 Маст. фільм «Праз беды і клопаты». (12+).

National Geographic

6.00, 13.15, 14.50 Невядомая планета Зямля. (12+). 6.50 Навуковыя недарэчнасці. (12+). 7.40, 12.30 Неверагодны доктар Пол. (16+). 8.25 Прарыў. (12+). 9.15 Аўта-SOS. (12+). 10.05 Цуды інжынерыі. (12+). 11.45 Космас: прастора і час. (12+). 14.00 Гісторыя Гары: чатыры вяселлі і адно паханьне. (12+). 15.40 Міжнародны аэрапорт Дубай. (12+). 16.25 Інжынерныя ідэі. (12+). 17.15 Разабраць да асновы. (16+). 18.00, 22.00, 1.05 «Настольная кніга дыктара, Кім Ір Сэн». (16+). 18.45 Непаражалнавы канструкцыі. (12+). 20.15 Геній: Пікаса. (16+). 22.45, 1.55 «Трамп: твар у твар». (16+). 23.30 Апакаліпсіс: узыходжанне Гітлера. (16+). 0.20 Дзіўная Другая сусветная. (16+). 2.45 Інстынкт выжывання. (16+). 3.30 Расследаванні авіякатастроф. (16+). 5.10 Вядомы Сусвет. (12+).

ТВ1000

8.10 Трусіная нара. (16+). 9.55 Адданы садоўнік. (16+). 12.20 Вар'яцкі від каханьня. (16+). 14.05 Як баязлівы Роберт Форд забіў Джэсі Джэймса. (16+). 17.05 Банды Нью-Ёрка. (16+). 20.10 Затура: касмічная прыгода. (12+). 22.10 Джулі і Джулія: гатуем шчасце па рэцэпце. (16+). 0.30 Параноя. (12+). 2.35 Мабільнік. (18+). 4.15 Эван Усемагутны. (12+).

ТВ1000 Рускае кіно

6.20 Тэсты для сапраўдных мужчын (16+). 7.50 Высоцкі. Дзякуй, што жывы (16+). 10.20 Вурдалакі (16+). 12.00 Царскае паляванне. (16+). 14.20 Любовь-морковь (12+). 16.30 Любовь-морковь-2 (12+). 18.25 Любовь-морковь-3 (12+). 20.20 Свадьба (16+). 22.30 Нябесны суд (16+). 0.20 Пра што гавораць мужчыны. Працыя (16+). 2.25 Жыццё наперадзе (16+). 4.20 Скрынка (12+).

Самыя незвычайныя гасцінічныя паслугі

Дзеля прыцягнення турыстаў супрацоўнікі гатэляў бясплатна або за дадатковыя грошы могуць аказваць часам вельмі дзіўныя паслугі. Самыя цікавыя з іх апісала Асацыяцыя тураператараў Расіі.

Калі кліент адчувае сябе адзінока, яму няма з кім пагаварыць, ён можа за 3,5 еўра ўзяць напратак рыбку ў акварыуме. Штодзень бельгійскі гатэль аддае ў арэнду пару такіх рыб. Калі рыбка не «занятая», яна знаходзіцца ў вялікім акварыуме, дзе ёсць усё неабходнае.

Не сакрэт, што большасць людзей забіраюць з сабой з гатэля шампуні, гелі і іншыя рэчы. У некаторых брытанскіх гасцініцах вырашылі выкарыстаць гэтую асаблівасць паводзін пастаяльцаў і напісалі на бутэльках: «Найлепшы шампунь, які вы калісьці кралі!» і «Запакуй мяне і вазьмі дадому». У іншым гатэлі пайшлі яшчэ далей, склаўшы для пастаяльцаў, якія выязджаюць, спецыяльную памятку «Не забывай», куды ўжо ўнесены адзенне, пашпарт, тэлефон, іншыя асабістыя рэчы, а таксама пункт «Што трэба ўкрасці з ваннай».

Калі кагосьці адолела бессань, можна патэлефанаваць у службу казак аднаго гатэля на Манхэтэне. На працягу 15 хвілін супрацоўнік на рэсепшэне будзе бясплатна чытаць казку на выбар, праўда, калі не будзе заняты ў той момант.

Калі раптам проста пасярод ночы вам вельмі захацелася піць, а абслугоўванне ў нумары ўжо не працуе, ёсць гатэль, які прапануе ў сваёй даведцы кантакты мясцовых піцэрыяў, прычым рэйтынг іх пастаянна абнаўляецца на аснове водгукаў пастаяльцаў.

Раптам здарылася нечаканасць: скончылася туалетная папера ў той самы момант? Аказваецца, усё вырашальна. У некаторых амерыканскіх гасцініцах дастаткова «паведаміць» пра гэта адмысловаму гатэльнаму работу, які адказвае выключна за раздачу рулонаў.

Існуе яшчэ гатэль, у якім ёсць «меню» пахаў на выбар. Заяджаючы ў пакой, можна выбраць водары па сваім настроі і мяняць іх раз у суткі. Ну, а тым кліентам, якія пакуюць мікробафобію, варта адшукаць гатэль, што прапануе скарыстацца дыстанцыйнымі выключальнікамі, якія маюць антымікробнае пакрыццё.

Выходзіце з пакоя, падыходзіце да ліфта, а ён ужо чакае вас. Кнопка выкліку знаходзіцца ў калідоры, побач з вашым пакоем. Так што, зачыняючы дзверы нумара, вы тут жа можаце выклікаць ліфт.

Хто з дам не хваляваўся, глядзячы на бэльга ручнікі, на якіх бачныя плямы ад макіяжу? Адна з гасцініц прапануе сваім пастаяльцам ручнікі колеру пудры, каб дамы менш перажывалі, а значыць, радзей мянлі ручнікі.

У некаторых гатэлях тэлевізар убудаваны ў спецыяльнае люстэрка, у той час як у іншых люстэрка паказвае надвор'е, каб пастаялец мог угадаць з гардэробам

Нядзеля, 27 мая

1 Беларусь 1

- 7.15 Серыял «Жанчына ў бдзе-3». (16+).
- 8.50 Слова мітрапаліта Паўла на Дзень Святой Тройцы.
- 9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
- 9.10 «Арсенал». (12+).
- 9.45 «Каробка перадач» (12+).
- 10.25 «Народная раница» (6+).
- 11.05 «Вакол планеты».
- 12.10 Навіны. Цэнтральны рэгіён.
- 12.35 «50 рэцэптаў першага». (12+).
- 13.15 Камедыя «Трое ў ліфце, калі не лічыць сабаку». (12+).
- 15.15 «Твой горад».
- 15.30 Серыял «Татулі» (16+).
- 16.45 Меладрама «Хросная». (16+).
- 20.35 Навіны надвор'я.
- 21.00 «Галоўны эфір».
- 22.10 Меладрама «Выйсці замуж любой цаной». (16+).

2 Беларусь 2

- 7.00 М/с «Фіксікі». (0+).
- 7.30 Меладрама «Давайце патанцуем». (12+).
- 9.15, 20.00 Тэлебарометр.
- 9.20 «Свет навыварат. Непал». (16+).
- 10.15 «Спатканне для мамы». (12+).
- 11.15 «Бітва салонаў». (16+).
- 12.15 М/с «Качыныя гісторыі». (0+).
- 13.35 «Паненка-сялянка». (16+).
- 14.40, 22.05 «Абмен жонкамі». (16+).
- 15.55 Фантастыка «Жалезны чалавек-2». (12+).
- 18.00 «Бітва экстрасенсаў». 16-ы сезон. (16+).
- 20.35 Два рублі. (12+).
- 20.55 «Чалавек-невідзімка». (16+).
- 22.00 Спортлато 5 з 36, КЕНО.

23.20 Камедыя «Сямейка Тэненбаўм». (16+).

3 Беларусь 3

- 7.25 «Святыні Беларусі».
- 7.50 «Размовы пра духоўнае».
- 8.00, 13.45, 20.15 Навіны культуры.
- 8.15, 14.00, 20.30 Гэты дзень.
- 8.20 «Беларуская кухня». Аўсяны кісель. Мачанка.
- 8.45, 21.05 «Кубанскія казкі». Камедыя (12+).
- 10.35 «Наперад у мінулае».
- 11.05 «Нацыянальны хіт-парад».
- 12.00 «Майстры і куміры». Народны артыст Беларусі Міхаіл Казінец.
- 12.50 «Вялікія мастакі». Каміль Пісаро (12+).
- 14.05 «Дзяржаўная граніца». Маст. фільм «На далёкім памежжы» (12+).
- 16.20 «Беларусь як песня». Тамара Раеўская.
- 16.45 «Зямля Саннікава». Прыгоды (12+).
- 18.20 «Строгавы». Маст. фільм. (12+).
- 19.35 «Легенды кіно». Георгій Буркоў (12+).
- 20.40 «Калыханка» (0+).
- 22.55 «Святло далёкай зоркі». Памяці мастака Генадзя Гаркунова.
- 23.20 «Святыні Беларусі».

5 Беларусь 5

- 6.55 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. Фінал 4-х. Паўфінал. «Нант» (Францыя) — ПСЖ (Францыя).
- 8.30 Валейбол. Еўраліга.
- 10.25 Лёгкаа атлетка. Брыльянтавая ліга. Юджын.
- 12.30 Веславанне на байдарках і каное. Этап Кубка свету. Дуйсбург.
- 14.10 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Фінал. «Рэал» (Іспанія) — «Ліверпуль» (Англія).
- 16.10 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. Фінал 4-х. Матч за 3-е месца. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)

- 17.50 Піт-стоп.
- 18.20 Гульні «навыраст».
- 18.50 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. Фінал 4-х. Фінал. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
- 20.50 Змешаныя адзінаборствы. UFC.
- 22.50 Вынікі тыдня.
- 23.35 Трэнеравачны дзень.

АНТ

- 7.00, 9.00 16.00 (з субцітрамі) «Нашы навіны».
- 7.10 Камедыя «За двама зайцамі» (12+).
- 9.10 «Нядзельная прапаведзь» (з субцітрамі).
- 9.25 «На наш густ» (12+).
- 10.10 «Галіна Польшкіх. Па сямейных абставінах» (12+).
- 11.10 «У госці па раницах» (12+).
- 12.00 Камедыя «Міміно» (12+).
- 13.50 Камедыя «Белыя росы» (12+).
- 15.30, 16.20 «Ледніковы перыяд. Дзеці» (6+).
- 18.25 «Старэйшы за ўсіх!» (6+).
- 20.00 «Контур».
- 21.05 «Клуб Вяслых і Знаходлівых». Вышэйшая ліга (16+).
- 23.20 Баявік «Зыходны код» (16+).

СТБ

- 6.10 «Студэнты-2». Серыял (16+).
- 7.50 «Ежа багоў» (16+).
- 8.40 «Скардзіца дзавалеяцца».
- 9.00, 16.00 «Аўтапанарама» (12+).
- 9.25 Камедыя «Калідоры часу» (12+).
- 11.20 «Вялікае снеданне» (12+).
- 11.55, 22.40 Дакументальны спецпраект (16+).
- 13.30, 16.30 «24 гадзіны».
- 13.45 1/8 фіналу Міжнароднай лігі КВЗ. Чацвёртая гульня (16+).
- 15.35 «Далёкія сваякі» (16+).
- 16.50 «Цэнтральны рэгіён».

- 17.20 «Вадзіць па-руску» (16+).
- 17.45 «Дэпартамент». Серыял. Заключныя серыі (16+).
- 19.30 «Тыдзень».
- 20.30 Трылер «Дзевяткі» (16+).
- 22.10 «Тыдзень спорту».
- 23.30 Маст. фільм «Дзяржаўная граніца. Смяротны ўлоў» (12+).
- 1.15 «Соль». Гурт «Гильза» (16+).

МІР

- 6.00 «Мільён пытанняў пра прыроду» (6+).
- 6.10, 7.30 М/ф (0+).
- 6.30 «Такія дзіўныя» (16+).
- 7.00 «Беларусь сёння» (12+).
- 7.35 «Яшчэ танней» (12+).
- 8.05 «Культурызм» (16+).
- 8.35 «Гульня ў кіно» (12+).
- 9.30 «Наша кіно. Гісторыя вялікага каханьня» (12+).
- 10.00, 16.00 Навіны (бягучы радок).
- 10.15 «Як у рэстаране» (12+).
- 10.45, 16.15, 19.45 Серыял «Добрыя рукі» (16+).
- 18.45 «Разам».
- 0.20 Серыял «Нянавісць» (16+).

РТР-Беларусь

- 7.00 Пакой смеху. (16+).
- 7.30 Маст. фільм «Не магу сказаць «бывай»». (12+).
- 9.10 Маст. фільм «Не пакідай мяне, Любоў» (12+).
- 11.00 Весткі.
- 11.20 «Сам сабе рэжысёр». (16+).
- 12.15 «Ранішняя пошта». (16+).
- 13.00 «Смехапанарама Яўгена Петрасяна». (16+).
- 13.30 «Калі ўсе дома». (12+).
- 14.30 «Смяяцца дзавалеяцца». (16+).
- 16.35 Маст. фільм «Будучыня здзейсненая». (12+).
- 18.20 «Ліга дзіўных людзей». (12+).
- 20.00 Весткі тыдня.
- 21.45 Маст. фільм «Спальваючы масты». (12+).

0.50 «Нядзельны вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ-Беларусь

- 6.15 «Астрапрагноз».
- 6.20 Серыял «Час Волкава». (16+).
- 8.00, 10.00, 16.00 Сёння.
- 8.20 «Аднойчы...» (16+).
- 8.55 «Іх норавы». (0+).
- 9.15 «Хто ў доме гаспадар?» (16+).
- 10.25 «Першая перадача». (16+).
- 11.00 «Цуд тэхнікі». (12+).
- 12.00 «Дачны адказ». (0+).
- 13.05 «НашСпажыўНагляд». (16+).
- 14.05 Трылер «Пастка». (16+).
- 16.20 «Следства вялі...» (16+).
- 18.05 «Новыя рускія сенсацыі». (16+).
- 19.00 «Вынікі тыдня».
- 20.05 Ты не паверыш! (16+).
- 21.05 «Зоркі сышліся». (16+).
- 22.40 Маст. фільм «Суддзя-2». (16+).

8 канал

- 9.00, 14.55, 18.55, 21.10, 23.55 «Надвор'е».
- 9.05 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
- 9.20 «Мой любімы гадаванец» (0+).
- 9.50 «Сад і агарод».
- 10.00 Меладрама «Заплаці іншаму» (16+).
- 12.05 «Суперкніга».
- 12.35 Баявік «Праўдзівая хлусня» (12+).
- 15.00 Для дзяцей «Адказваяка» (0+).
- 15.05 «Глядзім усёй сям'ёй». Дак. серыял «Малышы». (6+).
- 18.00 Серыял «Яна напісала забойства» (12+).
- 19.00 Камедыя «Мужчыны ў вялікім горадзе» (18+).
- 20.50 «Вечарніца» (0+).
- 21.15 Драма «Каралева Марго» (18+).

ВТВ ВТБ

- 6.00 «Турбаміксер» (16+).
- 7.00 Скетч-шоу «6 кадр» (16+).
- 7.40, 23.40 Серыял «Татавы дочки» (12+).
- 9.00, 3.00 М/ф «Тры каты». (6+)
- 9.30, 3.20 М/ф «Наватар». (0+)
- 9.55, 3.40 М/ф «Маша і Мядзведзь». (0+)
- 10.20 М/ф «Машкіны страшылікі» (0+).
- 10.50, 2.20 «Ералаш» (6+).
- 11.30 «Галерэя прыгажосці» (12+).
- 12.00 «Паспець за 24 гадзіны» (16+).
- 13.00 Серыял «Мамачкі-2» (16+).
- 15.30 Баявік «Тры іксы-2: новы ўзровень». (16+).
- 17.30 Анімацыйны фільм «Месяцавы сцяг». (12+).
- 19.20 «Уральскія пельмені». (16+).
- 21.00 «Шоу выхаднога дня» (16+).
- 22.40 Серыял «Галыгін.гу» (16+).

- 1.30 «Кіно ў дэталюх» (16+).
- 4.00 «Лаві момант» (16+).
- 5.00 «Дурні і дарогі» (16+).

Культура

- 6.30 «Лета Гасподняе». Дзень Святой Тройцы.
- 7.05 «Звычайны чалавек». Маст. фільм.
- 8.40 «Дзве казкі». «Самы, самы, самы, самы». М/ф.
- 9.15 «Міфы Старажытнай Грэцыі». Дак. серыял.
- 9.45 «Звычайны канцэрт».
- 10.10 «Мы — грамадзі!» Фінал.
- 10.50 «Вяселле». Маст. фільм.
- 11.55 «Што рабіць?»
- 12.45, 2.15 «Дыялог пра жыццё». Мастоўскі заапарк.
- 13.25 «Эфект матылька». Дак. серыял.

13.55 Канцэрт Хасэ Карэраса і Венскага сімфанічнага аркестра ў Шонбрунскім палацы.

- 14.50 Зорныя дуэты. Вів'ен Лі і Марлон Брандо. «Трамвай «Жаданне». Маст. фільм.
- 16.50 «Геній». Фінал.
- 17.20 «Пешшу...» Масква футбольная.
- 17.50 «Табар ідзе ў неба». Маст. фільм.
- 19.30 Навіны культуры.
- 20.10 «Рамантыка раманса». Мікіту Багаслоўскаму прысвячаецца...
- 21.05 «Развітальныя гастролі». Маст. фільм.
- 22.15 «Архіўныя тайны». Дак. серыял.
- 22.45 «Шэдэўры сусветнага музычнага тэатра». Балет «Хрустальны палац» на музыку Ж. Бізэ.
- 23.35 Партрэт пакалення. «Мішэнь». Маст. фільм (18+).

Настальгія

- 6.00, 7.10, 8.20, 9.40, 11.00, 12.40, 23.20, 2.25, 3.40 Музычная настальгія (12+).
- 6.05 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1978. 1-я частка. 2008 год (12+).
- 7.15 Маст. фільм «Жыў-быў настройшыч» (16+).
- 9.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
- 10.00 «Колба часу» (16+).
- 11.30 Серыял «33 квадратныя метры. Дачныя гісторыі» (16+).
- 12.00 «Акулы п'яра». Гурт «Русскі размер» і прафесар Лебядзінскі. 1997 год (12+).
- 13.00 Праграма «Погляд». 1989 год (16+).
- 14.00 Перадача «Бізнес і палітыка». 1992 год (12+).
- 15.00 «Быў час». 2009 год (16+).
- 16.00 Маст. фільм «Мой пяшчотна любімы дэтэктыў» (16+).
- 17.25 «Бліц». 1991 год (12+).
- 18.00 «Сустрэча з кінарэжысёрам Аляксеем Германам у канцэртнай студыі «Астанкіна». 1989 год (12+).

19.30 «Вакол смеху». «Спорт. Які лік?» 1980 год (12+).

- 21.00 Маст. фільм «Вышэй за Радугу» (16+).
- 0.00 Маст. фільм «Позняя каханне» (16+).
- 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
- 5.00 «У гасцях у М. Магамаева». Элвіс Прэслі. 1991 год (16+).

EuroSport 1

- 4.00, 8.15 Тэніс. АТР. Фінал.
- 5.00, 7.15, 9.45, 17.00 Веласпорт. «Джыра д'Італія».
- 6.00 Тэніс. WTA. Фінал.
- 9.30 Тэніс. «Рыхтуйся да «Ралан Гарос».
- 11.00 Тэніс. «Ралан Гарос» — 2017.
- 12.00, 14.00, 16.00, 20.00 Тэніс. «Ралан Гарос».
- 16.45, 19.45 Веласпорт. «Джыра»-экстра.
- 22.15 Тэніс. «Гейм, Шэт і Матс».
- 22.45 Тэніс. «Ралан Гарос». Матч дня.
- 23.30 Аўтагонкі. Суперкубак Porsche.
- 0.00 Супербайк. Этап чэмпіянату свету.
- 1.00 Футбол. Чэмпіятат MLS.

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

- 0.35 Гордасць. (18+).
- 2.55 Халасцкі ў адрыве. (16+).
- 4.50 Навагодні адрыв. (16+).
- 6.30 Укол парасонам. (16+).
- 8.15 Уцэкачы. (12+).
- 10.00 Без пачуццяў. (16+).
- 11.45 Святочны перапахло. (16+).
- 14.00 Гэта ўсё яна. (16+).
- 15.45 Вой, мамачкі. (18+).
- 17.30 Любовь-морковь. (12+).
- 19.40 Любовь-морковь-2. (12+).
- 21.30 Любовь-морковь-3. (12+).
- 23.20 Халасцкі ў адрыве. (16+).

ТВ 3 ТБЗ

- 6.00 М/ф (6+).
- 10.15 «Паненка і кулінар» (12+).
- 10.50, 1.50 «Залаты капкан». Серыял (16+).
- 14.25 «Жонка. Гісторыя каханьня». (16+).
- 15.50 «Мода з рызыкай для жыцця». Дак. фільм (12+).
- 16.40 «Дылетант». Дэтэктыў (12+).
- 19.55 «Без падману» (16+).
- 20.50 «Робін Гуд». Драма (16+).
- 23.40 «Асцярожна, махляры!» (16+).
- 0.15 «Грань». Серыял (16+).
- 5.10 «Нераскрытыя тайны» (12+).

TV 1000 ТБ1000

- 6.10, 17.30 Кірмаш ганарыстасці. (12+).
- 8.50 Джулі і Джулія: гатум шчасце па рэцэпце. (16+).
- 11.15 Параноя. (12+).
- 13.25 Затура: касмічная прыгода. (12+).
- 15.30 Эван Усемагутны. (12+).
- 20.10 Спявак на вяселлі. (12+).
- 22.05 Мільянер з трушчоб. (12+).
- 0.25 Іншы свет: абуджэнне. (18+).
- 2.15 Геній. (18+).
- 4.05 Чалавек, якога не было. (16+).

ТВ 1000 Рускае кіно

- 6.20 Экватар (16+).
- 8.05 Вяселле (16+).
- 10.15 Нябесны суд (16+).
- 12.10 Адпачынак у верасні. 1-я серыя (12+).
- 13.40 Прыватнае піянерскае (12+).
- 15.45 Высоцкі. Дзякуй, што жывы (16+).
- 18.20 Скрынка (12+).
- 20.20 Ён — Цюк (6+).
- 22.20 Пра што гавораць мужчыны. Працяг (16+).

0.20 Шапіто-шоу. Павага і супрацоўніцтва (16+).

2.30 14+ (16+).

4.30 Пацалунак матылька (16+).

National Geographic

- 6.00, 13.00, 17.10, 22.00, 1.15 Невядомая планета зямля. (12+).
- 6.50 Навуковыя недарэчнасці. (12+).
- 7.15, 12.10 Неверагодны доктар Пол. (16+).
- 8.05 Пракры. (12+).
- 8.55 Аўта-SOS. (12+).
- 9.45 Цуды інжынерыі. (12+).
- 11.25 Космас: прастора і час. (12+).
- 13.50, 19.30 Разабраць да асновы. (16+).
- 14.35, 20.15, 22.50 Геній: Пікаса. (16+).
- 15.25 Міжнародны аэрапорт Дубай. (12+).
- 16.15 Рэкорд. (12+).
- 18.45 Непаражаленыя канструкцыі. (12+).
- 23.40 Навука будучыні. (12+).
- 0.25 Пракры. (16+).
- 2.00 Паранармальнае. (16+).
- 2.50 Інстынкт выжывання. (16+).
- 3.35 Расследаванні авіякатастроф. (16+).
- 5.10 Вядомы Сусвет. (12+).

Discovery

- 8.00 Як гэта ўстроена?
- 11.00, 2.00 Рэальныя дальнабойшчыкі.
- 12.00 Голья і напалоханыя.
- 13.00, 23.00 Залатая ліхаманка.
- 14.00, 16.30 Паляўнічыя на склады.
- 17.00, 2.55 Тэхаскі метал.
- 18.00, 1.00, 4.40 Хуткія і гучныя.
- 19.00, 22.00 Махінатары.
- 0.00 Вулічныя гонкі.
- 3.50 Відэапатруль.
- 7.10 Вулічная навука.

У праграме магчымы змяненні. Перадрукоўка праграмы забаронена.

ТАМ, ДЗЕ ТЫ ЖЫВЕШ

Карэспандэнт «МС» паназірала, як у Магілёве праходзілі перавыбары ў Савет тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання

СХОД Савета мікрэзоны № 2 уразіў. І той работай, якая была зроблена тутэйшымі актывістамі летась, і стаўленнем да гэтага мерапрыемства прадстаўнікоў мясцовай улады. Выслушаць праблемы насельніцтва завіталі старшыня Магілёўскага гарсавета дэпутатаў Андрэй КІБЛОЎ і кіраўнік адміністрацыі Кастрычніцкага раёна Магілёва Міхаіл ГАЛУШКОЎ. Ён прыбыў на сустрэчу адразу ж пасля прыёму грамадзян па асабістых пытаннях. А перад гэтым праехаў па дварах і правярыў іх стан.

ПЕРШЫЯ Ў ГОРАДЗЕ

У гэтую мікрэзону можна звяртацца па вопыт работы. Менавіта яна прызнаная найлепшай па выніках спаборніцтва за мінулы год у горадзе. Тут шмат неабыхавых і ініцыятыўных людзей. Мікрараён стары — дарогі, дваровае абсталяванне чакаюць рамонт, а часцей наогул замены, але тут шмат чаго робіцца рукамі саміх жыхароў. Натхняе іх на гэта дырэктар мясцовай школы № 7 Аляксандр Крамачоў, а па сумяшчальніцтве — старшыня Савета тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання па рабоце з насельніцтвам мікрэзоны № 2. Месяц таму ён пайшоў на «павышэнне» — узначаліў пункт аховы правапарадку № 6. Школа тут — сапраўдны сацыякультурны цэнтр, вакол якога згуртаваліся ўсе: жыхары, арганізацыі, прадпрыемствы, прадпрыемальнікі.

Аб актывнай сумеснай дзейнасці сведчаць шматлікія фота. Вось жыхары робяць клумбы, вось школьнікі прыбіраюць смецце, а вось камунальнікі манцюрюць дваровыя «атракаваныя». У Савадце мікрэзоны можна атрымаць кансультацыю па любых пытаннях, пакінуць заяўку аб праблеме, даведацца, калі ў доме пачнецца капрамонт. Сюды для сустрэч

з насельніцтвам запрашаюцца розныя спецыялісты. Тэрыторыя мікрэзоны вялікая, але тут умеюць падтрымліваць парадак. Прычым самі, не чакаючы, калі прыйдуць камунальнікі і прыбіраць.

— У нас для эфектыўнай работы створаны Савет старшых, у які ўвайшлі старшыні дамавых камітэтаў, старшыя па пад'ездах, найбольш ініцыятыўныя жыхары, — расказвае Аляксандр Крамачоў. — Мы не толькі заахвочваем насельніцтва і распрацоўваем лістоўкі з заклікам прыняць удзел у суботніку або пасадцы дрэў, але і арганізоўваем культурныя мера-

БОЛЕВЫЯ КРОПКИ

Старасты, старшыя па пад'ездах, проста ініцыятыўныя людзі прыйшлі на сход, каб разам з кіраўніцтвам падвесці вынікі леташняй работы, а таксама агучыць тое, што набалела. Актывістаў ад грамадскасці хвалюе перш за ўсё пытанне парадку на вуліцах, непрыбранае смецце.

Старшыня Магілёўскага гарсавета Андрэй КІБЛОЎ, які мае вялікі вопыт работы ў сістэме ЖКГ, з веданнем справы супакойвае, што знайсці гаспадара «закінутай» тэрыторыі не праблема, але ж і самі жыхары могуць дапамагчы яе прыбраць.

Падчас работы сходу.

прыемствы, уцягваем жыхароў у рэалізацыю сацыяльных праектаў. І вынікі ёсць.

Савет цесна сябрае з валанцёрамі і актывістамі школьнай ярвічкі БРСМ, разам з імі ладзіць дабрачынныя святы і акцыі. Члены Савета разам з ратавальнікамі і міліцыянерамі праводзяць рэйды, займаюцца прафілактыкай няшчасных выпадкаў і надзвычайных сітуацый.

А вось ушчэнт разбітыя дваровыя дарогі — як з імі быць?

— Двары дамоў № 6а і № 10 па Віцебскім праспекце — наогул жах, там няма нават дзіцячых пляцовак, — бярэ ў рукі ініцыятыву адна з удзельніц. — ЖЭУ нешта зрабіла па мінімуме і ўсё. Звярталіся ў адміністрацыю Кастрычніцкага раёна, але зрухаў ніякіх. Нам абяцалі дапамагчы, а потым паведамілі, што грошай няма.

Старшыня Магілёўскага гарадскога Савета дэпутатаў Андрэй КІБЛОЎ:

— Мне цікава прысутнічаць на падобных пасяджэннях і назіраць за выбарамі ў Саветы тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання. Я хачу, каб прадстаўнікі гэтых Саветаў ведалі сваіх дэпутатаў у твар, каб народныя абраннікі таксама ўваходзілі ў склад Саветаў мікрэзон. Людзі павінны бачыць, што мы ў курсе іх праблем, якія будзем вырашаць разам з імі. Хочацца, каб і актывісты расказвалі насельніцтву пра тое, што робяць улады ў горадзе. Нам дайсці да кожнага цяжка, а вось старшыням Саветаў грамадскага самакіравання, вулічкамаў, дамоў, пад'ездаў прасцей пераказаць суседзям усё, што яны пачулі на сустрэчы. Вельмі важна, каб на такіх сходах прысутнічалі і прадстаўнікі адміністрацыі раёна. Яны каардынуюць работу актыву мікрэзон і павінны ведаць, чым жыве народ.

Кіраўнік адміністрацыі Кастрычніцкага раёна Міхаіл ГАЛУШКОЎ

згодны з тым, што ў раёне шмат болевых кропак, і на ўсе адначасова сапраўды не хапае грошай.

Але пустых абяцанняў ён даваць не прыты, трэба вызначаць прыярытэты.

— Па мікрараёне сёлета запланаваны рамонт дваровых праездаў, пешаходных дарожак, дзіцячага абсталявання і гэтак далей побач з некаторымі дамамі па вуліцы Аўтазаводскай, а таксама па адрасе: Віцебскі праспект № 22, — дзеліцца ён планами. — Што да ўсяго астатняга, будзем наводзіць парадак сумеснымі намаганнямі з жыхарамі.

Кіраўнік адміністрацыі дзеліцца з грамадскасцю добрай навіной. Пры перадачы стадыёна «Тарпеда» (галоўнага спартыўнага аб'екта ў маштабах Кастрычніцкага раёна) прадпрыемства «БелАЗ» выдзеліла 1,2 мільярда рублёў на яго рэканструкцыю. Грошы ўжо паступілі, распрацоўваецца праект. На другім паверсе будынка будзе фітнес-зала з сучасным абсталяваннем, на 1-м — аздраўленчы комплекс з басейнам.

І НИЯКАЙ КРЫЎДЫ!

Як камунальнік з вялікім вопытам, Андрэй Кіблоў бачыць рашэнне праблемы з добраўпарад-

каваннем дваровых тэрыторій у выпрацоўцы новай стратэгіі.

— Кожны год у Магілёве зацвярджаецца адпаведны план, куды ўключаюцца тэрыторыі, якія трэба правесці ў належны від, — тлумачыць ён. — Асноўная задача, якую я бачу, — распрацоўка такіх планаў з удзелам Саветаў мікрэзон. Раней ўсё рабілася па прапановах ЖЭУ. Цяпер будзем прымаць пажаданні ад органаў самакіравання, абмяркоўваць іх з ЖЭУ і выбіраць у першую чаргу тыя двары, дзе самі грамадзяне выказалі жаданне актыву паўдзельнічаць. Каб не было ніякай крыўды, што суседскі двор робяць, а наш не.

— Пра Саветы тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання мы раней крыху забываліся, спрабавалі абысціся камунальнымі службамі, прадпрыемствамі. Але гэта няправільна, — лічыць Міхаіл Галушкоў. — Трэба самім захоўваць парадак там, дзе жывеш.

Часта людзі скардзяцца, што ў іх пад'ездзе або двары не прыбіраюць, а самі нешта карыснае зрабіць не могуць. Але ж ёсць і тыя, якія хачелі б удзельнічаць у развіцці свайго мікрараёна. А калі ёсць ініцыятыва, прасцей і грошы знайсці. У раёне шмат прыкладаў, калі добрую ідэю падтрымлівалі прадпрыемствы і прадпрыемальнікі.

Нэллі ЗІГУЛЯ.

ДЛЯ АКТЫЎНЫХ

(Заканчэнне.

Пачатак

на 4-й стар. «МС».)

Падчас «рэйду» выявілася шмат праблем: лямпачкі, якія даўно перагарэлі, смецце, стыхійныя кладуўкі... Пры тым, што тэхнічныя памяшканні павінны адпавядаць супрацьпажарным нормам. Дабіліся, каб кладуўкі разабралі, а смецце вывезлі. Былы начальнік ЖЭСа атрымаў тады штраф у пяць базавых велічынь, затое зараз там і святло ёсць, і парадак, кажа Людміла Васілеўна. Трэба пра-

верыць яшчэ нямаю дамоў. Яна прызнаецца, што працаваць у камітэце не проста. Трэба прайсці не адну інстанцыю, каб дабіцца выніку. Бо сродкі акумуляваны ў гарадской ЖКГ, а на кожны аб'ект патрэбны тэндар. Напрыклад, зараз павінны былі выдзеліць дзве тысячы рублёў, а іх няма. А людзі працягваюць звяртацца, бо КТГС бліжэй за ўсіх да іх.

Тут не смеццяць

Жанчыны праводзяць мяне па тэрыторыі мікрараёна. Раней Фолюш быў ваенным

Барыс ФЁДАРАЎ, старшыня Гродзенскага гарадскога Савета дэпутатаў:

— У нас ёсць актывныя людзі, якія гатовы добраўпарадкаваць горад, дапамагчы дэпутатам корпусу, адміністрацыі. Ініцыятыўныя групы прапануюць работу дэпутатам і ЖЭСам розныя праекты — ад устаноўкі вулічных трэнажораў да будаўніцтва паркінга. Многае зроблена. Разам з тым ёсць праблемы. Напрыклад, як актывізаваць моладзь? Тут варта больш шырока задзейнічаць сацыяльныя сеткі, як гэта робяць нашы расійскія калегі. Таксама неабходна звярнуць увагу на амальдзённе складу членаў камітэтаў, іх узаемадзеянне з дзяржаўнымі структурамі. Існуе праблема месцаў збору членаў КТГС. Недастаткова фінансуюцца святы мікрараёнаў, іншыя лакальныя мерапрыемствы. Людзі часта не лічаць гэтыя фарміраванні дзейным органам, які змога вырашыць праблему. Да таго ж мала сапраўдных лідараў, якія карыстаюцца аўтарытэтам у жыхароў мікрараёна. Таму і «карціна» на сённяшні дзень у гэтым плане няроўная. Пакуль шмат фармалізму ці наогул бяздзейнасці. Задача дэпутатаў — аказваць падтрымку камітэтам, заўважаць іх ініцыятывы.

гарадком, а ў 90-я яго перадалі гораду. Многія тут ведаюць адзін аднаго, таму і працаваць у такім асяроддзі лягчэй. Паўсюдна каля дамоў разбіты клумбы, шмат кветак і дэкаратыўных раслін. На некаторых будынках вісць шылда «Дом узорнага ўтрымання». У пад'ездах — карціны, на пляцоўках — вазы і дыванкі, на вокнах — занавескі. І ўсюды — аб'явы: курыць і распіваць спіртныя напіткі забаронена.

Тамара Вітальеўна, якая абраная старшай па пад'ездзе, гаворыць, што тут ніхто не смецціць, раз у месяц уборку праводзіць работнік ЖЭСа, а пры неабходнасці свае пляцоўкі мыюць самі жыхары.

На першы погляд можа здацца, што камітэты падмяняюць работу камунальных службаў, але гэта не зусім так. Гэтыя фарміраванні хутчэй адыгрываюць ролю «звязкі» паміж адміністрацыяй і жыхарамі раёна. А стаўка на грамадскасць дазваляе ўбачыць нават самыя нязначныя праблемы, якія тым не менш хваляюць людзей.

Вось адзін з альбомаў, дзе прадстаўлена дзейнасць КТГС за год. Тут і перадвыбарная кампанія, і дабрачынныя акцыі, і дапамога састарэлым і адзінокім, і работа са школьнікамі, і клуб пенсіянераў.

Важным момантам у рабоце тэрытарыяльнага камітэта з'яўляецца наяў-

“ Падчас «рэйду» выявілася шмат праблем: лямпачкі, якія даўно перагарэлі, смецце, стыхійныя кладуўкі... Пры тым, што тэхнічныя памяшканні павінны адпавядаць супрацьпажарным нормам.

насць свайго «кутка». Тут ёсць месца і для кабінета, і для клуба па інтарэсах. На думку Людмілы Васілеўны, варта камсэй праводзіць агульныя сустрэчы, вучобу з прыцягненнем прадстаўнікоў розных службаў і ўстановаў, ствараць пляцоўкі для кантактаў і абмену вопытам. Добра было б праводзіць такія мерапрыемствы на тэрыторыі ЖЭСаў, чые тэрытарыяльныя камітэты сталі пераможцамі конкурсу, — каб сваімі вачыма ўбачыць добрую работу.

Маргарыта УШКЕВІЧ.

ШТО Ё ПРЫЯРЫТЭЦЕ?

НАШ карэспандэнт пагутарыў са старшынямі раённых Саветаў дэпутатаў Віцебшчыны, якіх упершыню абралі на гэтыя пасады. Што, на іх погляд, неабходна ў першую чаргу зрабіць на канкрэтнай тэрыторыі для сацыяльна-эканамічнага развіцця? Якія актуальныя праблемы мясцовасці патрабуюць вырашэння?

Старшыня Ушацкага раённага Савета дэпутатаў Наталля МАРКОВІЧ расказала, што ў Год малой радзімы шмат увагі будзе ўдзяляцца навадзённю парадку на зямлі. Адпаведныя планы распрацаваны ўсімі сельвыканкамамі. У населеных пунктах плануюць стварыць, добраўпарадкаваць месцы для сямейнага адпачынку, прывесці ў парадак лаўкі, альтанкі, драўляныя «грыбкі»...

— У раёне рэалізуецца праект "Мая вёска — мой клопат". Актывізем у ліку іншага знішчэнне баршчэўніку, якога ў нас, на жаль, нямае, — дадала старшыня райсавета.

У райцэнтры дзякуючы падтрымцы старшыні Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Уладзіміра Андрэйчанкі (у парламенце ён прадстаўляе інтарэсы выбаршчыкаў раёна) будзе дзіцячая школа мастацтваў, робяць рамонт у бальніцы і капітальны рамонт у дзіцячым садку

№ 3. А дэпутат абласнога савета Сяргей Даніловіч актыўна спрыяе, каб быў праведзены рамонт стадыёна ў райцэнтры.

Старшыня Аршанскага раённага Савета дэпутатаў Анатоль СІЛЬЧАНКА не толькі расказаў пра тое, што плануецца зрабіць у Год малой Радзімы, а і нагадаў, што ўся краіна глядзіць на Аршаншчыну.

— Шмат задач у сувязі з тым, што кіраўнік дзяржавы даручыў зрабіць наш раён узорным. Тут павінны быць створаны найлепшыя ўмовы для жыцця і працы. Дарэчы, каб Аршаншчына стала больш прыцягальнай для прадпрыемальных людзей, у ліку іншага створаны бізнес-інкубатар, — расказаў суразмоўнік.

Старшыня Віцебскага раённага Савета дэпутатаў Віктар ДАРОЖКІН упэўнены: для таго каб эфектыўна рэалізоўваць інвестыцыйныя праекты, трэба стварыць больш спрыяльныя ўмовы. Напрыклад, калі б зямельныя ўчасткі рэалізоўваліся не на аукцыёнах, а па заяўным прынцыпе — пад бізнес-справу, дзелавыя людзі зацікавіліся б такой магчымасцю...

— Таксама хочацца, каб у раёне павялічылася колькасць аб'ектаў турыстычнага бізнесу, аграрных сядзіб. У нас шмат добрых месцаў для прыёму турыстаў, як і ціка-

вых аб'ектаў гісторыі і культуры, — удакладніў ён.

Старшыня Лепельскага раённага Савета дэпутатаў Ігар УРБАН лічыць, што ў Год малой радзімы трэба прывучаць землякоў, каб самі наводзілі парадак, бралі ўдзел у добраўпарадкаванні. І ў першую чаргу — на сваіх участках. Плануецца больш актыўна рэалізоўваць зямельныя часткі на аукцыёнах...

Старшыня Пастаўскага раённага Савета дэпутатаў Пётр КУРТО расказаў, што трэба яшчэ шмат зрабіць для выкарыстання аб'ектаў нерухомасці. Нагадаў, што ў раёне нядаўна адбылося вялізнае пасяджэнне прэзідыума абласнога Савета дэпутатаў па гэтым пытанні. Пастаўскі вопыт быў адзначаны як станоўчы. У самым заходнім рэгіёне вобласці, на мяжы з ЕС засталася шмат нерухомасці, якая ў часы СССР была пабудаваная для патрэб ваенных.

— У дадатак трэба ўключаць у гаспадарчы абарот будынкі і збудаванні прадпрыемстваў, якія закрыліся, устаноў адукацыі, культуры, — дадаў суразмоўнік.

Дарэчы, усё больш прыкладаў, калі яны эфектыўна выкарыстоўваюцца новымі гаспадарамі: пад вытворчасць, гатэлі, іншыя аб'екты для турыстаў.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

СОНЕЧНЫ «ПАДАГРАВАЛЬНІК»

НА даху дзіцячага садка ў Браславе з'явіцца сонечныя калектары. Яны дазволюць практычна цалкам закрыць патрэбы дашкольнай установы адукацыі ў гарачай вадзе, па меншай меры, у цёпую пару года.

Спецыялісты адзначаюць: у добрае сонечнае надвор'е ў Беларусі за суткі можна атрымаць 10 кілават-гадзін энергіі з аднаго квадратнага метра. Гэта значыць, што з красавіка да кастрычніка да 80 працэнтаў неабходнай дзіцячаму садку вады будзе падагрэта менавіта сонцам.

Калектары з'явіцца ў яслях-садзе № 1 менавіта таму, што дашкольная ўстанова загрузана круглы год: у адрозненне ад школ, сады не робяць перапынкаў, а менавіта ў летнія месяцы можна атрымаць максімальную аддачу ад абсталявання — выкарыстаць сонца на ўсё 100 працэнтаў.

— Устанаўленне сонечных калектараў для нагрэву вады падыходзіць і для устаноў іншага тыпу — тых, што загрузаны наведвальнікамі сезонна, пераважна летам, — адзначае каардынатар праекта ад Цэнтра экалагічных рашэнняў Дзмітрый БУРОНКІН. — Для курортнага Браслава гэта, напрыклад, базы адпачынку, санаторыі, лагеры, аграсядзібы. Яны якраз могуць узяць на ўзбраенне рашэнне з сонечнымі калектарамі. Для Браслаўскага раёна, які паціццявае сябе як турыстычны і першы кліматычна нейтральны рэгіён, — гэта ідэальнае рашэнне. А для насельніцтва — добры ўзор выкарыстання ўзнаўляльнай энергіі на мясцовым узроўні.

Такія станоўчыя змяненні сталі магчымыя дзякуючы рэалізацыі ў рэгіёне праекта «Браслаўскі раён — першы кліматычна нейтральны муніцыпалітэт Беларусі», які фінансуецца Еўрапейскім саюзам і рэалізуецца Браслаўскім райвыканкам і Цэнтрам экалагічных рашэнняў.

Надзея НІКАЛАЕВА.

БУДЗЬ У КУРСЕ!

На Гомельшчыне нельга ў лясы

У сувязі з неспрыяльнымі ўмовамі надвор'я, якія ўстанавіліся на тэрыторыі Гомельскай вобласці (працяглая адсутнасць ападкаў), адбылося рэзкае павелічэнне колькасці лясных пажараў, паведамліў у МНС.

У сувязі з гэтым, каб не дапусціць ускладнення аператыўнай абстаноўкі і папярэдзіць узнікненне лясных пажараў ва ўсіх раёнах, прыняты рашэнні і распараджэнні аб увядзенні забароны на наведванне лясных угоддзяў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Гайненскі сельскі ісполнительный комитет просит опубликовать следующее объявление:
Гайненский сельский исполнительный комитет проводит аукцион по продаже земельных участков в частную собственность гражданам Республики Беларусь для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов

№ лота	Адрес земельного участка	Площадь земельного участка, га	Наличие инженерных сетей	Начальная цена (бел. руб.)	Задаток (бел. руб.)	Расходы по изготовлению документации
1	д. Беланы, ул. Березовая, уч. № 1, кадастровый номер 623280800801000043	0,1451	Подъездные пути удовлетворительные	6000,00	1200,00	1516,79
2	д. Родевичи, ул. Школьная, У-14А, кадастровый номер 623280810601000071	0,1824	Подъездные пути удовлетворительные	3200,00	640,00	1689,90
3	д. Селец, ул. Озерная, 44, кадастровый номер 623280811201000074	0,1484	Подъездные пути удовлетворительные	5000,00	1000,00	1574,66

Аукцион проводится 18.06.2018 г. в 10.00 по адресу: д. Логоза, ул. Центральная, 2, Логойского района, Минской области, здание Гайненского сельского исполнительного комитета. Документы принимаются ежедневно в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00, кроме субботы и воскресенья, до 13 июня 2018 года (последний день подачи документов 12.06.2018 г. до 17.00) по адресу: д. Логоза, ул. Центральная, 2, Логойского района Минской области.

Задаток перечисляется на р/с № BY60AKBB36006190211080000000 ОАО «АСБ Беларусбанк», БИК АКВВВY2X, г. Минск, код — 795, ОКПО 04431493, УНН 600537220, Гайненский сельский исполнительный комитет, код платежа 04901. Победитель аукциона обязан в течение 10 (десяти) рабочих дней после утверждения протокола о результатах аукциона внести оплату за земельный участок и возместить расходы, связанные с подготовкой документации. Контактные телефоны: 8 01774 56436, 56498

ИЗВЕЩЕНИЕ
об открытом повторном аукционе по продаже земельных участков в частную собственность гражданам Республики Беларусь в Кобринском районе Брестской области 21 июня 2018 года в 11.00

№ лота	Адрес земельного участка	Целевое назначение земельного участка	Кадастровый номер земельного участка	Площадь земельного участка, га	Наличие инженерной и транспортной инфраструктуры	Начальная цена, руб.	Сумма задатка, руб.	Затраты на организацию и проведение аукциона, руб.
1.	д. Полятичи, ул. Новая, 25, Батчинский сельсовет	Строительство и обслуживание многоквартирного жилого дома (для размещения объектов усадебной застройки)	124380403601000170	0,1597	Обеспеченность (возможность) подключения газоснабжения, электроснабжения, водоснабжения	3000	300	1551,30
2.	д. Полятичи, ул. Восточная, 23, Батчинский сельсовет	Строительство и обслуживание многоквартирного жилого дома (для размещения объектов усадебной застройки)	124380403601000111	0,1594	Обеспеченность (возможность) подключения газоснабжения, электроснабжения, водоснабжения	3000	300	63,00
3.	д. Андроновое, ул. Дружная, 1, Батчинский сельсовет	Строительство и обслуживание многоквартирного жилого дома (для размещения объектов усадебной застройки)	124380400101000386	0,1585	Обеспеченность (возможность) подключения газоснабжения, электроснабжения, водоснабжения	3000	300	1274,44

Дополнительно возмещаются расходы на публикацию извещения в СМИ

Организатор аукционов — Кобринский районный исполнительный комитет
 Аукцион состоится 21 июня 2018 года по адресу: г. Кобрин, ул. Суворова, 25, зал заседаний, 1-й этаж.
 Заявления на участие в аукционных торгах с необходимыми документами принимаются по адресу: г. Кобрин, ул. Суворова, 25, райисполком, каб. 403, с 8.00 до 13.00 по рабочим дням.
 Последний день приема заявлений — 15 июня 2018 г. до 13.00. Тел. для справок: 8 (01642) 2-28-11, 2-32-82.
 Продажа земельных участков осуществляется только гражданам Республики Беларусь.
 К участию в аукционе допускаются граждане, подавшие заявления в установленный в извещении срок, предоставившие документ о внесении суммы задатка (задатков) и заключившие с Кобринским райисполкомом соглашение о правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.
 На основании подпункта 1.7 пункта 1 Указа Президента Республики Беларусь от 7 февраля 2006 г. № 72 затраты на строительство, в том числе проектирование объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры к земельному участку, предоставленному для строительства многоквартирного жилого дома в районах индивидуальной жилой застройки, подлежат возмещению в порядке, установленном положением о порядке возмещения лицом, которому предоставлен земельный участок, затрат на строительство, в том числе проектирование, объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры к такому земельному участку, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 1 апреля 2014 г. № 298.
 Величина затрат, возмещаемых гражданином, юридическим лицом, являющимся застройщиком жилого дома, определяется Кобринским райисполкомом при выдаче разрешительной документации на возведение многоквартирного жилого дома.
 Более подробная информация об условиях проведения аукциона размещена на сайте <http://kobrin.brest-region.gov.by>

ИЗВЕЩЕНИЕ
об открытом повторном аукционе на право заключения договора аренды земельного участка в г. Кобрине Брестской области 21 июня 2018 года в 11.30

№ лота	Адрес земельного участка	Целевое назначение земельного участка	Срок аренды земельного участка	Кадастровый номер	Площадь земельного участка, га	Наличие инженерной и транспортной инфраструктуры	Начальная цена, руб.	Сумма задатка, руб.	Затраты на организацию и проведение аукциона, руб.
1	г. Кобрин, ул. Интернациональная	Строительство и обслуживание многоквартирного жилого дома (для размещения объектов многоквартирной жилой застройки)	10 лет	124350100001007780	1,1621	Обеспеченность (возможность) подключения централизованного газоснабжения, электроснабжения и водоснабжения	170000	17000	1570,28

Дополнительно возмещаются расходы на публикацию извещения в СМИ

Организатор аукциона — Кобринский районный исполнительный комитет
 Аукцион состоится 21 июня 2018 года по адресу: г. Кобрин, ул. Суворова, 25, зал заседаний, 1-й этаж.
 Заявления на участие в аукционных торгах с необходимыми документами принимаются по адресу: г. Кобрин, ул. Суворова, 25, райисполком, каб. 403, с 8.00 до 13.00 по рабочим дням.
 Последний день приема заявлений — 15 июня 2018 г. до 13.00. Тел. для справок: 8 (01642) 2-28-11, 2-32-82.
 Продажа права заключения договора аренды земельного участка осуществляется индивидуальным предпринимателям и юридическим лицам.
 К участию в аукционе допускаются индивидуальные предприниматели, юридические лица (лично либо через своего представителя или уполномоченное должностное лицо), подавшие заявления в установленный в извещении срок, предоставившие документ о внесении суммы задатка (задатков) и заключившие с Кобринским райисполкомом соглашение о правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.
 Более подробная информация об условиях проведения аукциона размещена на сайте <http://kobrin.brest-region.gov.by>

ЗЯМЛЯ ПАД НАГАМІ

Асабістая падсобная гаспадарка становіцца спосабам утрымання сям'і

ХОЦЬ Тамашоўскі сельсавет самы аддалены ў Брэсцкім раёне — адлегласць да горада складае 60 кіламетраў — тут зусім няшмат зямлі, якую можна аддаць пад асабістую падсобную гаспадарку. Сельсавет «заціснуць» паміж дзвюма суседнімі дзяржавамі — Польшчай і Украінай. На карце яго выцягнутая з поўначы на поўдзень тэрыторыя акрэслена з двух бакоў дзяржаўнымі межами. Напрыклад, выехаўшы з Орхава, можна было б за чвэрць гадзіны быць у трох дзяржавах — каб не строгі памежны рэжым, вядома.

Мікалай ЛАГОДЗІЧ, Юрый ПАНАСАВЕЦ, Ігар ЛАГОДЗІЧ даглядаюць буякі.

Доўгатэрміновая арэнда

Кожны лапак зямлі тут на ўліку. А людзей, якія хочуць працаваць на зямлі, хапае. Рашэннем сельвыканкама ўчасткі перадаюцца грамадзянам для выдзялення асабістай падсобнай гаспадаркі, а таксама для агародніцтва, у часовае карыстанне да 10 гадоў альбо ў арэнду. У кожным выпадку заява разглядаецца індывідуальна і прымаецца адпаведнае рашэнне. Часцей людзі звяртаюцца, каб узаконіць свой «агарод», якім яны карыстаюцца шмат гадоў. Гаворка ідзе пра 15, 20, 30 сотак зямлі, размешчаных побач з домам. Вядома, такія ўчасткі перадаюцца ў пажыццёвае спадчыннае карыстанне.

Але цяпер з'яўляецца ўсё больш людзей, якія падсобную гаспадарку робяць асноўным заняткам. Вяскоўцы выбіраюць сабе для вырошчвання якую-небудзь сельгаскультуру, займаюцца ёй амаль што прафесійна, з выкананнем тэхналогіі, а ў выніку атрымліваюць добры ўраджай і адпаведны прыбытак. Такія гаспадары бяруць да трох гектараў зямлі, якая выдзяляецца ў арэнду на доўгі тэрмін, звычайна на 50 гадоў, у асобных выпадках — на 90 гадоў. Гэта фактычна азначае пажыццёвае карыстанне. Гаспадары плаціць фіксаваны падацк за карыстанне зямлёй і лічыцца занятым. Хоць яму не налічваецца працоўны стаж, але і ў шэрагі непрацуючых грамадзян ён не трапляе.

Было б па меншай меры дзіўна называць утрыманцам чалавека, які працуе на зямлі ад цямяна да цямяна. Такіх гаспадароў нямала ў Тамашоўскім сельсаветце. З адным з іх, Сяргеем Глушук, мы сустрэліся ў полі каля вёскі Орхава. Поле Глушукі шчыльна прымыкае да лесу, дзе стаіць вялікі інфармацыйны стэнд. Апошні папярэджвае аб забароне наведваць лес, бо гэта ўжо памежная тэрыторыя. Мабыць, таму гэты кавалак зямлі паміж вёскай і пагранічнай гістарычна заставаўся нібы і нічыйным. Сельгаспрадпрыемства не праяўляла цікавасці не толькі праз блізкасць мяжы, але і праз балюцістасць участка. Таму калі вырашылі асвойваць зямлю, найперш заняліся меліярацыяй. «Гаспадар выкапаў сажалку, куды сышла лішняя вада. Ну і значна палепшыў участак, акультурыў яго», — расказала карэспандэнту МС старшыня Тамашоўскага сельскага Савета Алена БУРАК.

Працуем разам

Тры сям'і — Сяргей Ульянавіч з жонкай і двое іх дарослых сыноў з сям'ямі — арандуецца цяпер шэсць гектараў зямлі, на якой вырошчваюць буякі.

— Буякі — культура для цяплівак — расказвае Сяргей Глушук. — Людзі ж прывыклі разважаць, як вядомы персанаж: ранкам грошы — вечарам крэслы. А тут трэба працаваць пяць сем гадоў настойліва, карпатліва, а потым ужо разлічваць на дывідэнды. Гэтая культура забірае час з ранку да вечара. Раней я займаўся гандлем як прадпрыемальнік, потым разводзіў рыбу. Але вось тут адчуў сябе найлепш. Падабаецца, што ўся сям'я шчыруе на зямлі побач са мной, мае сыны, навесткі, жонка. Усе разам працуем,

пралічваем рызык, разлічваем на нейкі вынік, — працягвае гаспадар. — Так і напішыце, што вельмі правільна зрабіла дзяржава, калі павярнула тварам да сельскага гаспадара. Не трэба нават афармляць фермерства альбо рэгістравацца як прадпрыемальнік — працуй паводле закону і атрымай прыбытак, які дазволіць утрымліваць сям'ю.

Родам Сяргей Глушук з суседняй вёскі. Бацькі-дзяды працавалі на зямлі, у калгасе. Таму невыпадкова гаспадар з Орхава зразумеў, што гэта менавіта яго справа. Як сказаў яго калега Аляксандр Сцепанюк: «Калі заняўся падсобнай гаспадаркай, упершыню нібы адчуў цвёрдую аснову пад нагамі». Сяргей Ульянавіч кажа, што спадзяецца атрымаць сапраўдны ўраджай, рэалізаваць яго, і ўбачыць рэальны прыбытак. Пакуль жа маладыя расліны даюць невялікі ўраджай, які толькі часткова пакрывае расходы. А іх шмат: купілі свой трактар, бо без тэхнікі апрацаваць такое поле нерэальна. Пэўныя выдаткі ідуць на паліў. Індывідуальным гаспадарам не даюць крэдыт, а ў саміх пакуль не атрымліваецца купіць аўтаматычную сістэму кропельнага палявання.

Законы — пад жыццё

Яшчэ адну праблему, якую ўзняў гаспадар з Орхава, думаю, варта агучыць. Адночы ў размове з ім адна чыноўніца выканкама папярэдзіла: маўляў, калі вы прыцягнеце да ўборкі ўраджаю рабочую сілу, скажам, з Украіны, — можаце страціць сваё права арэнды зямлі.

— І тады я задумаўся: а чаму? Мы ж усе ведаем, што нашы людзі ездзяць на заробаткі ў суседнія краіны. А чаму наадварот нельга? Можна ж стварыць сістэму, калі такія практыка будзе выгадна і грамадзяніну, і дзяржаве. Скажам, я атрымаў ураджай, і да мяне збіраюцца прыехаць на ўборку некалькі чалавек з вёскі, якая цяпер за мяжой. Я іду ў падатковую інспекцыю, пакаю там заяву, плачу вызначаную суму за кожнага наёмнага работніка, вырашаю фармальнасці на заставе і вязу людзей у поле... Чаму не? Думаю, вось такі падыход выглядае цывілізаваным, а не забароны і пагрозы, якія даводзіцца чуць гаспадарам. У мяне пакуль няма гэтых праблем, але яны ўзнікнуць праз пару гадоў, калі пачне прырасці ураджай. Лічу, што надышоў час перагледзець сістэму, якая прымушае людзей ісці на рызык і парушаць закон. Проста яго трэба падстроіць пад жыццёвыя рэаліі. І ўсё будзе добра для ўсіх, — лічыць Сяргей Глушук.

Селяхоўская кааперацыя

Побач з вёскай Селяхі таксама быў кавалак зямлі, які не выкарыстоўваўся. Гаспадарцы з вялікай тэхнікай там

круціцца не выпадала, вось і застаўся ён зарастаць кустоўем паміж лясамі. Не вельмі законапаслухмяныя грамадзяне прызвычаліся паціху вывозіць сюды бытавыя адходы. Прыбярэ сельвыканкам з дапамогай ЖКГ несанкцыянаваны сметнік, а праз некаторы час ён зноў утворыцца. Так было, пакуль чатыры гады таму названы ўчастак не ўзялі ў арэнду трое жыхароў Тамашоўкі: Ігар і Мікалай Лагодзічы і Юрый Панасавец. Узялі таксама з разлікам на вырошчванне буякоў. Першыя паўтара года новыя гаспадары вывозілі рэшткі смецця, выкарчоўвалі хмызняк, прыводзілі ў парадак зямлю. Потым пасадзілі маладыя саджанцы. І вось летась атрымалі першы, хоць зусім невялікі, ураджай.

Ігар Лагодзіч, як, дарэчы, і астатнія гаспадары з Селяхоў, мае сельскагаспадарчую адукацыю, праўда, па спецыяльнасці заатэхнік. Але, гаворыць, калі заняўся сваёй справай, адчуў пэўны азарт: хочацца эксперыментавалі, знаходзіць у інтэрнэце і літаратуры нешта новае, прымяняць на практыцы. Разам яны адвялі невялікую плантацыю пад розныя сарты маліны, экзатычную расліну годжы, ягады якой багатыя на вітаміны і карысныя для тых, хто хоча скінуць вагу. Карацей кажучы, людзі маладыя, здольныя да авантур у добрым сэнсе слова. Можна, і сапраўды іх гаспадарка стане вядомай у ваколіцы і да іх многія захочуць прыехаць па прадукцыю.

А яшчэ ў Селяхах узнікла тое, што можна назваць сельскагаспадарчай кааперацыяй. Бо гэтыя тры гаспадары купілі адзін на ўсіх трактар, зманціравалі адзіную сістэму кропельнага арашэння буякоў. І працуюць разам, спачатку на адным полі, потым пераходзяць на іншы ўчастак. Тая ж ідэя, якую некалі выкарыстоўвалі пры арганізацыі калгасаў, толькі ў значна меншым маштабе.

Наогул буякамі ў гэтай зоне людзі пачалі займацца ўжо з дзясятка гадоў таму. Хто адводзіць 30 сотак пад названую культуру, а хто, як бачым, і тры гектары. Калі выконваць тэхналогію, гэтыя ягады здольныя даваць добры ўраджай і служыць спосабам утрымання сям'і для гаспадара. Галоўнай праблемай для вяскоўца становіцца рэалізацыя вырашчанага. Пакуль гэтая пытанне вырашаецца з дапамогай перакупшчыкаў, якія прыязджаюць, забіраюць ягаду ў фуры-халадзільнікі і вязуць на Расію. Калі ягаднікі падрастуць і аб'ёмы рэалізацыі павялічацца ў разы, узнікне пытанне аб стварэнні хоць бы аптовых рынкаў, які гэта зроблена, напрыклад, у Альшанах, куды прыязджаюць пакупнікі агародніны.

Святлана ЯСКЕВІЧ,

Брэсцкі раён.

<p>Центр Промышленной Оценки</p> <ul style="list-style-type: none"> • Организация аукционов • Оценка всех видов имущества 			
Извещение о проведении аукциона			
Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703		
Продавец	ОАО «Белсантехмонтаж-2», г. Минск, ул. Брилевская, 15		
Предмет аукциона			
Имущество, реализуемое одним лотом, расположенное по адресу: г. Минск, пер. Промышленный, 12, в составе:			
Наименование	Назначение	Общ. пл., кв. м	Инв. номер
Навес-склад (литер В 1/кп)	Здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ	3433	500/С-29825
Цех изоляции труб и открытая площадка № 1, № 2 (литер Е 1/кп)	Здание неустановленного назначения	1147	500/С-31742
Д 1/к. Гараж	Здание специализированное автомобильного транспорта	380	500/С-29823
Насосная станция. Литер Ж 1/к	Здание неустановленного назначения (составные части и принадлежности: два подземных резервуара)	51	500/С-31729
Здание административно-хозяйственное	Здание административно-хозяйственное	4343,8	500/С-29809
Пост сварки	Здание специализированное для производства строительных материалов	52,3	500/С-31254
Пост сварки	Здание специализированное для производства строительных материалов	26,9	500/С-35219
Внутренние сети связи	Сооружение специализированное связи	96,7	500/С-1025198
Хозяйственно-бытовая канализационная сеть	Сооружение специализированное коммунального хозяйства	261,8	500/С-1025197
Ливневая канализационная сеть	Сооружение специализированное коммунального хозяйства	1170,7	500/С-1025196
Сведения о земельном участке	Земельный участок, общ. пл. 4,6795 га, предоставлен Продавцу на праве постоянного пользования для эксплуатации и обслуживания административно-бытового, производственных и складских зданий и сооружений. Ограничения (обременения) прав на земельные участки, расположенные в охранных зонах сетей и сооружений газоснабжения, площадь 0,2250 га; в охранных зонах линий связи и радиодиффузии, площадь 0,0210 га; обеспечение доступа для производства ремонтно-восстановительных работ, площадь 4,8772 га		
Начальная цена с НДС 20 %	4 980 840,00 белорусских рублей		
Обременения	Аренда. Подробная информация на сайте организатора аукциона www.cpo.by		
Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона перечисляется на счет BY60BLBB30120191021390001001; в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBVY2X, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки», УНП 191021390			
Срок подписания договора купли-продажи	10 рабочих дней после проведения аукциона		
Условия оплаты предмета аукциона			
Если между продавцом и покупателем (победителем аукциона либо единственным участником аукциона, согласившимся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты за предмет аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи.			
Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона, оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by			
Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия			
Дата и время проведения аукциона	18.06.2018 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»		
Дата и время окончания приема документов	14.06.2018 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»		
Контактные телефоны	+375 17 280-36-37; +375 29 317-95-42. Email: auction@cpo.by		

<p>ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ Государственное производственное объединение «Минскстрой» 220050, г. Минск, ул. К. Маркса, 13А</p>	
<p>Режим работы: с 8.30 до 17.45, перерыв 13.00–14.00, тел.: 327-52-36, 226-03-01.</p>	
<p>Зарегистрировано решением Мингорисполкома от 18 января 2007 г. № 140 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей № 100071325.</p>	
<p>Сведения о жилых домах, в строительстве которых, выполняя функции заказчика, принимал участие застройщик в течение 3 лет, предшествующих опубликованию настоящей декларации, с указанием фактических сроков строительства:</p>	
<p>ул. Шорса, д. 1 – 41 мес., ул. Налибокская, д. 34 – 20 мес., ул. Одицова, д. 54 – 13 мес., ул. Г. Ширмы, д. 7 – 18 мес., пр-т Газеты «Правда», д. 1 – 15 мес., ул. Одицова, д. 56 – 13 мес., ул. Горецкого, д. 36 – 13 мес., ул. Академика Высоцкого, д. 3 – 9,8 мес., ул. Героев 120-й Дивизии, 2 – 23,9 мес., ул. Пономарева, 9А – 22 мес.</p>	
<p>Объединение осуществляет строительство объекта «Комплексный проект застройки жилой территории в границах улиц Прытцкогского, Скрипникова, Одицова, Лобанка (микрорайон № 3)». Жилой дом № 32 по генплану.</p>	
<p>Свидетельство (удостоверение) № 500/938-5799 о государственной регистрации создания земельного участка и возникновения права пользования на него от 24 октября 2016 года.</p>	
<p>Земельный участок площадью 0,1645 га.</p>	
<p>Проектом предусмотрено строительство односекционного 19-этажного 132-квартирного жилого дома в конструкциях серии М111-90 с техническим подпольем и теплым чердаком.</p>	
<p>Начало строительства жилого дома – 26 июля 2017 года.</p>	
<p>Предполагаемый срок ввода в эксплуатацию в соответствии с ПОС – 25 июня 2018 года.</p>	
<p>Проектно-сметная документация прошла в установленном порядке государственную экспертизу (заключение от 04.08.2015 № 374-15/15, дополнение к заключению от 12.01.2017 № 675-15/16).</p>	
<p>Договор строительного подряда от 04.07.2017 № 205с-07-17, генподрядчик – ОАО «МАГИД».</p>	
<p>Договоры создания объекта долевого строительства будут заключаться с гражданами, не нуждающимися в улучшении жилищных условий, но желающими их улучшить, на строительство квартир:</p>	
<p>Однокомнатные №№ 2, 4, 6, 36, 38, 40, 43, 45, 47, 50, 52, 54, 68, 71, 73, 75, 78, 80, 82, 85, 87, 89, 92, 94, 96, 99, 101, 103, 106, 108, 110, 113, 115, 117, 120, 122, 124, 127, 129, 131.</p>	
<p>Двухкомнатные №№ 1, 3, 5, 35, 37, 39, 42, 44, 46, 49, 51, 53, 56, 63, 70, 72, 74, 77, 79, 81, 84, 86, 88, 91, 93, 95, 98, 100, 102, 105, 107, 109, 112, 114, 116, 119, 121, 123, 126, 128, 130.</p>	
<p>Трехкомнатные №№ 41, 48, 55, 62, 69, 76, 83, 90, 97, 104, 111, 118, 125, 132.</p>	
<p>Предметом договора будет являться строительство жилого помещения.</p>	
<p>Стоимость строительства 1 кв. метра общей площади жилых помещений без выполнения внутренних отделочных работ в текущих ценах составляет: 2 200 руб. – для 1-комнатных, 2-комнатных и 3-комнатных квартир, расположенных на 1, 6–19 этажах, при условии оплаты согласно графику платежей.</p>	
<p>Первоначальный взнос при условии оплаты согласно графику платежей составляет 50 % от стоимости квартиры, оплата должна быть произведена дольщиком в течение 3 (трех) календарных дней со дня регистрации в Мингорисполкоме договора создания объекта долевого строительства.</p>	
<p>В состав общего имущества в многоквартирном жилом доме, которое подлежит передаче в долевую собственность, входят: межквартирные лестничные клетки, лестницы, лифты, лифтовые и иные шахты, коридоры, крыша, технические этажи и подвал, другие места общественного пользования, несущие, ограждающие несущие конструкции, механическое, электрическое, сантехническое и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилых и нежилых помещений.</p>	
<p>Заявления о долевом строительстве жилых помещений будут приниматься (регистрироваться) через 5 календарных дней, а договоры создания объекта долевого строительства будут заключаться через 7 календарных дней после опубликования настоящей декларации в кабинете 105, по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 13А непосредственно с гражданами, подавшими заявления, либо с их представителями, действующими на основании доверенности, оформленной в установленном законодательством порядке.</p>	
<p>Если гражданин либо иной претендент на участие в долевом строительстве в течение 5 (пяти) календарных дней с момента регистрации его заявления не явился для заключения договора или не сообщил об уважительных причинах своей неявки, его заявление на участие в долевом строительстве утрачивает силу и ГПО «Минскстрой» оставляет за собой право заключить договор на заявленную квартиру с другим претендентом.</p>	

КАРЦІНКИ З ГЛЫБІНКИ

РАЗАМ ЛЯГЧЭЙ

Карэспандэнт газеты «Ляхавіцкі веснік» завітала ў аддзяленне дзённага знаходжання для інвалідаў Ляхавіцкага ТЦСАН, дзе распытала наведвальнікаў пра іх радасці і праблемы.

Галоўны плюс гэтых устаноў у тым, што ты не застаешся са сваімі пакутамі сам-насам. **Анастасіі РАКАШЭВІЧ** з Гаслаўшчыны 19 гадоў, днямі яна ўпершыню завітала ў аддзяленне. Спачатку не хацела, але сяброўка, якая займаецца ў такім жа цэнтры ў іншым горадзе, пераканала. У выніку засталася задаволеная: «Цягне паспрабаваць многае, мару навучыцца шыць лялькі ў стылі тыльда, асвоіць тэхніку дэкупаж. Уразіла камфортная абстаноўка, асаблівая ўтульнасць, адчуваеш сябе па-дамашняму. Тут знайшла тое і тых, чаго і каго мне вельмі не хапала апошнія два гады пасля вучобы ў Асіповіцкай школе-інтэрнаце, — аднадумцаў, якія разумеюць цябе без слоў», — гаворыць дзяўчына.

Не абышлося і без размовы пра надзённыя клопаты. **Ала ШАПЕЛЬ** наведвае аддзяленне восем гадоў: «Дабірацца складана: спецыяльны транспарт не прадугледжаны, а на калясцы няма магчымасці. Дзе тратуары вузкія, дзе бардзюры высокія, на горку пад райбальніцу на інваліднай калясцы нялёгка падымацца. Сюды сябры падвоззяць, **старшыня раённай арганізацыі інвалідаў Людміла ГНЯЦЕЦКАЯ** часта дапамагае дабрацца да аддзялення». Цяжкасці сустракаюцца і ў іншых месцах. Анастасія дадае: «У Русінавічах на адным з паваротаў не прадугледжаны пешаходны пераход, і пакуль дойдзеш да бліжэйшай «зебры», трэба пераадолець высокі бардзюр. Зрабіць гэта з хадулямі для мяне складана: даводзіцца ісці па праезнай частцы. Небяспечна, ды і перашкаджаю транспарту».

ДЗЕНЬ З ФЕЛЬЧАРАМ

Часова змяніць рэдакцыю на медкабінет вырашыла карэспандэнт газеты «Хойніцкія навіны». Яна з васьмі гадзін раніцы працавала разам з фельчарам выязной брыгады аддзялення хуткай медыцынскай дапамогі Хойніцкай ЦРБ **Максімам ЗАЛУЖНЫМ**.

Максім ЗАЛУЖНЫ правярае абсталяванне перад выездам.

За гэты, шчыра кажучы, няпросты дзень атрымалася адчуць розныя эмоцыі. Ужо праз дзесяць хвілін да фельчара звярнуўся жыхар вёскі Сла-

бажанка са скаргаю на галаўны боль. **Максім** зрабіў укол і даў таблетку. Пасля аказання дапамогі пачаў правярку медыцынскага абсталявання. Паглядзеў, ці зараджаны кардыёграф і дэфібрылятар, ці дастаткова кіслароду ў балонах, ці хапае лекаў. Апоўдні паступіў выклік: у хаце стала дрэнна бабулі. Фельчар паспеў і аказаў усю неабходную дапамогу, пасля чаго жанчыну адвезлі ў бальніцу.

А потым яго чакаў выклік з прычыны смяротнага выпадку. **Максім** канстатаваў смерць мужчыны, пакуль на месца з'езджаліся міліцыя, следчы і судэксперт. За два гады на гэтай пасадзе фельчар абслужыў 2150 выклікаў, нават дапамог нарадзіцца двум дзеткам. Па-за працай **Максім** марыць дасканала авалодаць італьянскай мовай, а аднаўляе свой эмацыянальны стан, катаючыся на роліках.

СЯМ'Я — ПЕРАМОЖЦА

У Зельве жыве сям'я **Вольгі і Андрэя ЛЯНЕЦ**. Яны разам з дзецьмі — **Арцёмам і Ульянай** — перамаглі ў абласным анлайн-фестывалі «Сям'я ў XXI стагоддзі», паведамляе раённая газета «Праца».

Упершыню будучы муж і жонка ўбачылі адно аднаго ў летнім лагеры, але пазнаёміліся толькі праз некаторы час у сяброў. Праз год згулялі вяселле. **Андрэй** працуе ў праваахоўных органах, **Вольга** — метадыст цэнтры творчасці дзяцей і моладзі. Сын **Арцём** зараз вучыцца ў чацвёртым класе, іграе на баяне, разам з татам займаецца фізкультурай і глядзіць спартыўныя перадачы. Дачцэ **Ульяне** пяць гадоў, яна танцуе і малюе. Традыцыйнымі сталі ўжо сямейныя святы, калі ўсе разам гатуюць смачненькае, прыдумляюць конкурсы і сюрпрызы. У вольны час сям'я **Лянец** любіць вандраваць па Беларусі, ездзіць у велапаходы, на прыроду, наведвае новыя гарады.

ГАНДАЛЬ ПАРУШЫЎ ПРАВИЛЫ

Спецыялісты **Маладзечанскага занальнага цэнтры гігіены і эпідэміялогіі** знайшлі ў гандлёвых аб'ектах парушэнні патрабаванняў санітарна-эпідэміялагічнага заканадаўства па рэалізацыі харчовай сыравіны і харчовых прадуктаў, паведамляе «Маладзечанская газета».

З пачатку гэтага года былі абследаваны 110 розных гандлёвых кропак, у тым ліку вядомых сеткавых крамаў. На 13 аб'ектах не выконваліся патрабаванні да маркіроўкі харчовай прадукцыі, на 11 рэалізоўвалася пратэрмінаваная, на чатырох не выконваўся тэмпературны рэжым захоўвання і рэалізацыі, на 78 выяўлены іншыя парушэнні. У выніку забаронена рэалізацыя 246 кілаграмаў недабраякасных харчовых прадуктаў. У адрас кіраўнікоў суб'ектаў гаспадарання накіраваны рэкамендацыі па ліквідацыі выяўленых парушэнняў.

Надзея АНІСОВІЧ.

ПРЫГАЖОСЦЬ ПАТРАБУЕ АХВЯР

Чаму ў Жодзіне высакаюць дрэвы

ГЭТАЙ вясновай парой **Жодзіна** нагадвае сапраўдны мурашнік. Туды-сюды снуюць машыны з будаўнічымі матэрыяламі, асфальтуюцца вуліцы, выкладваюцца пліткай тратуары, парадкуюцца дваровыя тэрыторыі. Значныя змены закранулі і гарадскі парк. Тут з'явіцца шмат новых зон, аб'ектаў для адпачынку, заняткаў фізкультурай і спортам. **Вядома, такія маштабныя работы ствараюць і нязручнасці для жыхароў, хоць большасць з іх ставіцца з разуменнем да часовых цяжкасцяў: наперадзе юбілей Жодзіна, які сёлета прымеркаваны да Дня вызвалення горада ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. А свята, як правіла, сустракаюць належным чынам.**

ні адно дрэва беспадстаўна не высакаецца, кожнае адзначана ў праекце. І ніякіх лішніх рухаў па высечцы мы не робім», — сцвярджае спецыяліст.

Праблема машына-месцаў становіцца ўсё больш актуальнай і канфліктнай: каму ж прыемна бачыць пад вокнамі кватэры на газоне суседскае аўто?

Але ёсць і незадаволенія. У рэдакцыю звярнулася жыхарка горада **Галіна Мілько**. «Не магу маўчаць, хочацца паведаміць усяму свету пра, як мне здаецца, дзікуства, што робіцца ў нашым горадзе, — піша ў сваім лісце жанчына. — У Год малой радзімы ў Жодзіне аб'явілі сапраўдную вайну дрэвам. Цяжка палічыць, колькі за апошні год загінула зялёных прыгажунюў. Вуліца **Маскоўская** — уся прыдарожная шарэнга, вуліца **40 Год Кастрычніка** — ліпы ўздоўж агароджы каля «БелАЗа». На праспекце **Міру** для таго каб зрабіць алею ліхтароў, зноў пілавалі ліпы. На тэрыторыі санаторнага дзіцячага садка № 22 па вуліцы **50 Год Кастрычніка** загубілі каля 20 маладых здаровых ліп».

Мы папрасілі растлумачыць сітуацыю **намесніка старшыні Жодзінскага гарвыканкама па жыллёва-камунальнай гаспадарцы Аляксандра ШЫЛА**:

—Што датычыцца дзіцячай установы, то тут высакаліся так званыя вялікія ветравыя дрэвы, якія пад парывамі ветру раскачаліся і хісталіся. І нават калі яны не аварыйныя, то пры моцных парывах ствараюць небяспеку для людзей, бо могуць упасці. Месца там прахадное, як транзітны калідор, ходзяць дзеці, рабочыя аўтамабільнага завода. Таму ўсе крайнія дрэвы прыбіраліся. Але перш чым іх зрэзаць, мы правялі адпаведную работу сумесна з прадстаўнікамі гарадскога аддзела Міністэрства па надзвычайных сітуацыях, узгаднілі пытанне з экалагічнай службай, стварылі спецыяльную камісію. І толькі затым было прынята рашэнне гарвыканкама.

Акрамя таго, як адзначыў **Аляксандр Шыла**, дрэвы высакаюцца ў межах капітальнага рамонтнага або па ўзгадненні з адпаведнымі службамі там, дзе патрабуецца павелічэнне колькасці паркоўчых месцаў для транспарту. Пры распрацоўцы праектна-каштарыснай дакументацыі гэтыя дрэвы абавязкова ўказваюцца ў дакуменце. Разам з тым прадугледжваюцца кампенсацыйныя пасадкі, замест аднаго дрэва будзе пасаджана некалькі. «Таму

Перад тым як прыступаць да справы, канстатуе ён, улады збіраюць людзей, каб выслухаць іх меркаванне. У прыватнасці пры капітальным рамонтзе былі звароты грамадзян па ўладкаванні пляцоўкі для смецця, адходаў, устаноўкі кантэйнераў. «Але заадно мы закранулі і тэму высечкі дрэў. Са згоды жыхароў выдалілі чатыры для пашырэння дарогі, на якой не маглі размінуцца дзве машыны. Праблема яшчэ ў тым, што часам пры ўпарадкаванні дарог у дрэва закранаюцца карэнні, і праз год-другі яны гіне. Мы ўжо сутыкаліся з такой практыкай. Напрыклад, па тым баку вуліцы, дзе аўтастаянка, не планавалася краіна зялёных насаджэнняў, — абклалі іх пліткай. Але праз паўгода яны высахлі», — паказвае **Аляксандр Шыла**.

Не ўсе ставяцца з разуменнем да сітуацыі. Людзі пажылога ўзросту, якія калісьці пасадзілі гэтае дрэва, супраць таго, каб яго высакалі. Маладыя лічаць інакш: пляцоўкі трэба расшыраць, паколькі даводзіцца ставіць машыны на газонах, паміж дрэвамі, што небяспечна падчас буры, навальніцы. Праблема машына-месцаў становіцца ўсё больш актуальнай і канфліктнай: каму ж прыемна бачыць пад вокнамі кватэры на газоне суседскае аўто? Тым не менш тыя, хто паркуецца на зялёнай траве, разводзяць рукамі: а куды дзявацца.

—Таму мы імкнемся тлумачыць сітуацыю, знаходзіць агульную мову як з праціўнікамі высечкі зялёных насаджэнняў, так і з яе прыхільнікамі. Калі адбываецца капітальны рамонт, сустракаемся з жыхарамі літаральна кожнага дома, — кажа спецыяліст.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

РЕГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15

ад 17 лютага 2009 года выдадзена

Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыяна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Дырэктар — галоўны рэдактар **СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч**.
Адказны за выпуск: **КАРПЕНКА Н.У.**

Грамадскі савет: **ПАПКОЎ А.А.**, старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні; **ЦУПРЫК Л.А.**, старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгламенце; **ПАПКО В.М.**, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па міжнародных справах; **БЕЛЯКОЎ А.Э.**, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па адукацыі, навучы, культуры і сацыяльным развіцці; **ПАНАСЮК В.В.**, старшыня Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў; **ДРЫЛЁНАК Т.Л.**, старшыня Лёзненскага раённага Савета дэпутатаў; **СУШЧАНКА М.Л.**, старшыня Глушанскага пасялковага Савета дэпутатаў **Бабруйскага раёна**.

Выдавец — рэдакцыяна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС РЕДАКЦЫІ:
220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 292 44 12;

e-mail: info@zviazda.by

Газета адрэкавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20.008. Нумар падпісаны ў 19.30
17 мая 2018 года.